

LIKOVNI SUSRET SUBOTICA
KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ
DOKUMENTACIJA — DOKUMENTACIJA
A/2 GAL.

**LIKOVNI SUSRET
KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ
SUBOTICA
1962 – 1987.**

**LIKOVNI SUSRET
KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ
SUBOTICA**

**LIKOVNI SUSRET – KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ SUBOTICA
1962.–1987.**

**OTVARANJE 19. MAJA 1988.
MEGNYITÓ 1988. MÁJUS 19-én**

KONCEPCIJA

Dragomir Ugren

AUTORI UVODNIH TEKSTOVA

Hegedüs Márta

Bela Duranci

Szilágyi Gábor

Dragomir Ugren

Ješa Denegri

Svetlana Isaković

KOMISIJA ZA IZBOR EKSPONATA

Ješa Denegri

Vladimir Maleković

Katarina Tonković Marijanski

Petar Šadi

Marija Šimoković

Dragomir Ugren

DOKUMENTACIJA

Katarina Tonković Marijanski

Dragomir Ugren

POSTAVKA IZLOŽBE

Ješa Denegri

Petar Šadi

Dragomir Ugren

GRAFIČKI UREDNIK

Schadi

ORGANIZACIONI ODBOR**SZERVEZŐ BIZOTTSÁG TAGJAI**

Palencsár József – Predsednik SO Subotica, predsednik

Dragutin Miljković – Izvršni sekretar OK SKV Subotica

Đena Andreković – Član predsedništva SSRNV Subotica

Slavoljub Vava Stanković – Predsednik predsedništva

SULUJ-a Beograd

Ratko Kovačević – Predsednik Koordinacionog odbora

UK Jugoslavije

Đorđe Obradović – Sekretar SIZ-a kulture Vojvodine,

Novi Sad

Branko Radivojević – Sekretar KPZ Srbije, Beograd

Milan Marodić – Sekretar SIZ-a kulture Subotice

Zdravko Mandić – slikar, Zrenjanin

Ruža Berko – Predsednik Opštinskog veća SS Voj-

vodine-Subotica

Đorđe Jović – Istoričar umetnosti, Novi Sad

Balla László – Inženjer (Prvi predsednik Saveta likovnog susreta)

Stevan Santo – Generalni direktor RO „Sever” Subotica

Vlastimir Mrdaković – Generalni direktor UTIS-a

Subotica

Dušan Petrović – Predsednik poslovnog odbora HI

„Zorka” Subotica

Biácsi Antal – Glavni urednik „7 Nap”-a Subotica

Boško Krstić – Glavni urednik „Subotičkih novina”

Bela Duranci – Istoričar umetnosti, Subotica

Szilágyi Gábor – Slikar, Subotica

Hegedüs Márta – Direktor Likovnog susreta, Subotica

Dragomir Ugren – Kustos Likovnog susreta, Subotica

Petar Šadi – Grafičar-dizajner Likovnog susreta,

Subotica

Katarina Tonković Marijanski – Kustos Likovnog susreta,

Subotica

Ács József – Slikar, Novi Sad

Bela Duranci
DVADESET I PET GODINA LIKOVNOG SUSRETA U
SUBOTICI

Szilágyi Gábor
A SZABADKAI KÉPZŐMŰVESZETI TALÁLKOZÓ 25
ESZTENDEJE

Dragomir Ugren
PERIOD 1982–1987. IDŐSZAK

IZLOŽBE PRIREDENE U GALERIJI I SALONU
LIKOVNOG SUSRETA

A GALÉRIÁBAN ÉS A SZALONBAN
MEGRENDEZETT KIÁLLÍTÁSOK

JUGOSLOVENSKI SIMPOZIJUMI I SAVETOVANJA
ODRŽANI POVODOM JUGOSLOVENSKIH
MANIFESTACIJA „LIKOVNI SUSRETI“

A JUGOSZLÁV MANIFESZTÁCIÓK ALKALMÁVAL
RENDEZETT SZIMPÓZIUMOK ÉS TANÁCSKOZÁSOK

UČESNICI KOLONIJE LIKOVNOG SUSRETA U
GROŽNJANU (ISTRA)

A GROZSNYÁNI MŰVÉSZTELEP
RÉSZTVEVŐI

NAGRADE DÍJAK

Dragomir Ugren
SAVREMENO JUGOSLOVENSKO SLIKARSTVO, GRAFIKA,
SKULPUTRA, KERAMIKA I NOVI MEDIJI
1955–1987 – Zbirka likovnog susreta

JUGOSZLÁV MODERN FESTÉSZET, GRAFIKA,
SZOBRÁSZAT, KERÁMIA ÉS ÚJ MÉDIUMOK 1955–1987
A KÉPZŐMŰVESZETI TALÁLKOZÓ GYŰJTEMÉNYE

Ješa Denegri
SLIKARSTVO, SKULPUTRA, GRAFIKA I NOVI MEDIJI
U ZBIRCI LIKOVNOG SUSRETA

FESTÉSZET, SZOBRÁSZAT, GRAFIKA ÉS ÚJ MÉDIUMOK
A KÉPZŐMŰVESZETI TALÁLKOZÓ GYŰJTEMÉNYÉBEN

Svetlana Isaković
KERAMIKA U ZBIRCI LIKOVNOG SUSRETA

KERAMIKAGYŰJTEMÉNY A KÉPZŐMŰVESZETI
TALÁLKOZÓBAN

KATALOG ZBIRKE LIKOVNOG SUSRETA

A KÉPZŐMŰVESZETI TALÁLKOZÓ
GYŰJTEMÉNYÉNEK KATALÓGUSA

LITERATURA 1962–1987, Izbor iz literature Dokumentacionog centra umetničkih kolonija Jugoslavije i Likovnog susreta

Likovni susret u Subotici je osnovan rešenjem Narodnog odbora opštine Subotica 28. aprila 1962. godine i počeo je sa radom pod nazivom Likovni susret – Palić. Da bi mogao da vrši svoju funkciju, Likovni susret je od svoga osnivanja do danas prošao kroz sve faze razvoja, počev od konstituisanja, razrade idejne koncepcije i kadrovskog osposobljavanja. Usredsređujući pažnju na pojave od šireg značaja kao što su umetničke kolonije, na važnije događaje, ličnosti i nastala dela, Likovni susret sistematski prati, istražuje i proučava savremeno likovno stvaralaštvo u Jugoslaviji od svog osnivanja do danas. Bogato likovno stvaralaštvo koje karakteriše ovaj vremenski period omogućilo je Likovnom susretu da priredi velike jugoslovenske manifestacije i brojne izložbe, na kojima su prezentirana, obrađivana i istraživana dela velikog broja likovnih umetnika, zatim pojedina vremenska razdoblja i likovne discipline. Likovni susret je, prema materijalnim mogućnostima, vršio i otkup likovnih dela, stvarajući likovnu zbirku. Pored otkupa, formiranje likovne zbirke su omogućili i pokloni samih umetnika. Celokupna likovna građa se u Likovnom susretu sistematizuje i proučava kako bi se dobila što potpunija informacija o savremenoj likovnoj umetnosti Jugoslavije, odnosno o predmetu osnovne delatnosti kojom se ova ustanova bavi.

Nakon 25 godina rada i na osnovu uvida u savremenu likovnu umetnost u Jugoslaviji Likovni susret nudi javnosti prvu stalnu postavku. Na izložbi je zastupljeno slikarstvo, skulptura, grafika i keramika. Prilikom izbora autora i likovnih dela, stručni tim bio je upućen na one autore čija su dela bila dostupna u zbirci Likovnog susreta.

U stalnu postavku iz fonda Likovnog susreta uključeno je 142 autora, sa 41-om slikom, 17 skulptura, 74 grafike i 33 keramička eksponata. 165 likovnih dela daju dovoljno podataka na osnovu kojih se mogu donositi određeni zaključci o razvoju savremenog likovnog stvaralaštva u Jugoslaviji od 1962. godine do danas.

A Szabadkai Képzőművészeti Találkozót Szabadka Községi Képviselő-testülete az 1962. április 28-i határozatával alapította meg Palicsi Képzőművészeti Találkozó elnevezéssel. A Képzőművészeti Találkozó a megalapításától napjainkig egész sor fejlődési szakaszon ment keresztül kezdve a meghatározásán túl egészen a megfelelő szakkáderállomány megteremtéséig. A Képzőművészeti Találkozó a megalapításától kezdve – szem előtt tartva a művésztelpek és alkotóházak tevékenységét, valamint a művészeti élet egyéb jelenségeit és az egyének alkotásait – rendszeresen figyelemmel kísérte, kutatta és tanulmányozta Jugoszlávia jelenkori képzőművészeti alkotótevékenységét. Az eltelt időszakban folytatott tevékenységről szóló adatokból kitűnik, hogy a Képzőművészeti Találkozó az országos jelentőségű rendezvények mellett számos olyan kiállítást szervezett, amely rendezvények és kiállítások keretében bemutatta és tanulmányozhazóvá tette jelentős számú alkotó munkáját, valamint meghatározott képzőművészeti periodusok és ágazatok alkotásait. Ezenfelül a Képzőművészeti Találkozó – az anyagi lehetőségeinek megfelelően – megvásárolt bizonyos számú művet, és így megalakította a maga képzőművészeti gyűjteményét. Ez a gyűjtemény egyes képzőművészek ajándékozásával is bővült. A gyűjtemény meghatározott rendszer szerint van összeállítva, hogy az érdeklődők minél teljesebb tájékoztatást kaphassanak Jugoszlávia jelenkori képzőművészeti életéről, illetve a Képzőművészeti Találkozó alaptevékenységéről.

A Képzőművészeti Találkozó a 25 éves fennállása alkalmából megnyitja azt az állandó kiállítást, amely hű képet nyújt a modern jugoszláv képzőművészeti alkotótevékenységről. Az állandó kiállítás szervezői a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében szereplő alkotók és művek között végezték el a válogatást.

A Képzőművészeti Találkozó állandó kiállításán szerepel 142 alkotó, 41 festmény, 17 szobrászati mű, 74 grafika és 33 kerámia, azaz összesen 165 műalkotás. Az állandó kiállítás anyaga alapján megfelelő következtetés vonható le Jugoszlávia képzőművészeti alkotótevékenységéről 1962-től napjainkig.

**DVADESET I PET GODINA
LIKOVNOG SUSRETA
U SUBOTICI**

„Kada smo pre jedne decenije shvatili da se mašta i dobra volja mogu uspešno usaglasiti sa već sazrelim ambicijama ovog divnog panonskog grada – naše Subotice – nismo ni pomislili da ćemo ikada sa nekakvom pompom slaviti jubilej. U vrtoglavoj trci sa vremenom, da se nešto lepo i osmišljeno ostvari, ko je imao vremena misliti o budućnosti, o priznanjima ili imaginarnim svečanostima povodom bilo kojeg jubileja. Jer, nama je svaki susret sa umetnicima, a takvih je bilo vrlo mnogo, bio praznik, taman dovoljan da nam naponi i zalaganja budu kompenzirani. Ipak, stigli smo na kraj prve decenije i vredno je da se podsetimo šta smo, u stvari, hteli i šta smo od toga ostvarili.

Naše interesovanje je bilo usmereno, uglavnom, u tri pravca:

- a) Šta se može učiniti na demokratizaciji u likovnoj umetnosti i likovnoj kulturi;
- b) Kako da našim primerom ozbiljnije utičemo na sve druge komune u zemlji da prihvate bilo kakvu neformalnu verziju organizovanja autohtone likovne politike;
- c) Kako najpogodnije sagledati stvaralačke rezultate svih tih zahvata?

Na temu demokratizacije likovne umetnosti i likovne kulture inicirali smo čitav niz razgovora i simpozijuma na jugoslovenskom nivou. Mnogi zaključci sa tih savetovanja i razgovora sada su fundamenti samoupravne prakse na ovom području.

Verovatno smo najviše postigli u popularizaciji pokreta „kolonija“ na poznatom savetovanju 1965. godine, u Subotici, sa temom: „Likovna umetnost u komuni“.

Pet godina jedva da smo imali nešto preko deset kolonija i sličnih organizacionih oblika u oblasti likovne kulture u komunama, dok ih je danas preko ČETRDESET – zapisao je, svojevremeno, Imre Dević (1922–1971), jedan od osnivača umetničkih kolonija, odnosno inicijator osnivanja LIKOVNOG SUSRETA.

Njegova razmišljanja i danas su aktuelna. Međutim, prethodno razdoblje, ono što je prethodilo osnivanju ove po mnogo čemu jedinstvene institucije u svoje vreme, već tada je bilo blede u sećanju. Potrebna su, stoga, nova prisećanja. Prvenstveno zato, da od zaborava sačuvamo prirodan sled događaja koji su u jednom trenutku iznedrili, sada dva-deset i petogodišnji „susret“ i neka druga „susretanja“, koja opet usmeravaju pažnju na ovaj grad.

Pre ravno četiri decenije, grad se pripremao da po prvi put u svojoj istoriji prikupljene zbirke predoči javnosti u muzeju! Naredne, 1948. baš u ovoj zgradi – danas sedištu Likovnog susreta – GRADSKI MUZEJ je svečano otvoren uoči 29. novembra. Sledeće godine, na Paliću, otvorena je „BAČKA GLAERIJA“ i započeto zidanje, tada svakako najlepše,

LETNJE POZORNICE. Uoči njenog svečanog otvaranja, kada izgrađenih hiljadu sedišta nije bilo dovoljno da primi gledaoce prve predstave: „Prodajte neveste“ B. Smetane, u „Hrvatskoj Riječi“, 30. juna 1950. oduševljeni izveštač naglašava da ona „...svjedoči da je kultura u našoj socijalističkoj zemlji zaista prva briga narodne vlasti.“

Te, po subotičku kulturu značajne godine, nedeljnik na mađarskom jeziku „7 Nap“, još 30. aprila, navodi: **„Nedavno su na Paliću osnovali bačku galeriju, zoološki vrt, lovački muzej i dom umetnika. ... Dom umetnika, koji je također u blizini galerije, biće umetnička kolonija** likovnih stvaralaca ovoga kraja, gde će mlađe i starije generacije podjednako, provoditi slobodno vreme i razmenjivati mišljenja.“ (podvukao B. D.) Ubrzo, 19. maja 1950. „Hrvatska Riječ“, povodom otvaranja izložbe izveštava: „... Milan Konjović je prvi umjetnik, koji će boraviti na Paliću mjesec dana kao gost grada Subotice.“ Ostale su slike, kao nemi svedoci toga leta, potpisane rukom Milana Konjovića, Ante Abramovića, Ivana Tabakovića i drugih. Umetnička kolonija je za Suboticu u tom momentu, „normalna stvar“ – sudeći po imeniku učesnika, ovdašnjih izložbi: Ana Bešlić, Đorđe Bošan, Gabor Almaši, Mihajlo Dejanović, Andraš Handja, Stevan Jenovac, Šandor Ivanjoš, Šantor Olah, Radoslav Kern, zatim Pal Petrik, Imre Šafran, Gabor Siladi, Imre Vinkler, pa grupa samoukih slikara, brojnih polaznika **kursa figuralnog crtanja**, osnovanog odmah po oslobođenju i na kraju, tada poletarci, Endre Farago, Oto Logo ili Tomislav Šebeković.

Kratkovidom „računicom“ izvesnih moćnika ove sredine, umetnička kolonija je živela samo jedno leto; naredne godine nisu upućeni pozivi umetnicima. Ipak, Palić je u letu 1952. bio domaćin, do tada najstudioznije pripremljenoj **izložbi likovnih stvaralaca Mađara Vojvodine** u okviru festivala kulturno-umetničkih društava „svećanih igara Mađara“. Izložena su tom prilikom ostvarenja od Mora Tana rođenog u Bečeju 1828. do Imrea Vinklera rođenog u Subotici 1928. i mladih; prikupljeno je 125 dela od pedesetak imena.

Te 1952. godine zbilo se mnoštvo nezaboravnih događaja: Beograd je konačno dočekaio prvu izložbu savremenog francuskog slikarstva; Krlēja je u Ljubljani čitao svoj čuveni referat na kongresu književnika; Toma Rosandić sa saradnicima dovršavao je spomenik žrtvama fašističkog terora u Subotici; Ivan Meštrović je modelirao bistu kao poklon ovom gradu; ovdašnja bunjevačka folklorna grupa je u Londonu primila prvu nagradu – „Langolensku značku“ kao najbolja na međunarodnom takmičenju; gradi se u subotičkom pozorištu prva pokretna pozornica u Vojvodini; jugoslovenski nogometaši tukli su Sovjetski Savez sa 3:1 na Olimpijadi u Finskoj; Moša Pijade je u Subotici 29. juna govorio o potrebi da istoričari prestanu pisati o tome šta narode razdvaja već da u istoriji traže šta ih spaja, šta im je svima zajedničko!

U toj dinamičnoj godini, u klimi koju je obeležila i pomenuta palička izložba, Jožef Ač u nedeljnom broju „Magyar Szó“-a, **27. jula, prvi put najavljuje UMETNIČKU KOLONIJU U SENTI**, koja je do danas kontinuirano prisutna. Sledeće godine već i Bačka Topola osniva koloniju, Bečež 1954, Novi Kneževac i Kikinda 1955. ali se ova kao kikindska „TERRA“, ustalila tek 1982, sledi Ečka 1956, Mali Idoš 1959. Srem, Mitrovica i tako redom...

Godine 1960. u novoformiranom srezu našle su se tri kolonije (senčanska, bačkotopolska i maloidoška).

Lukijan-Aleksandar Luković, 4. novembra zidu okrenute slike svoje samostalne izložbe jednu po jednu obrće pred iznenađenim posetiocima. Kao da je tim „otvaranjem izložbe“ **okrenuo i stranicu likovnog života u gradu**; sledeću izložbu priređuje Zoran Petrović, slede kolektivne izložbe umetničkih kolonija i Dević polako vezuje likovna zbivanja u gradu za njihove tokove. Do osnivanja Likovnog susreta ostao je još samo korak. Rešenjem NOO Subotica, 28. aprila 1962. ustanova je osnovana a jubilara izložba – **deset godina umetničkih kolonija Vojvodine**, nešto dopunjena, otvorena je 26. juna kao prvi „likovni susret“ u dvorani – adaptiranoj u jedan od najprikladnije osvetljenih izložbenih prostora u zemlji!

Kada je jesenja paleta ukrasila Palić i Suboticu, prvi predsednik Likovnog susreta ing. Laslo Bala, pozdravio je 29. septembra u raskošnoj većnici Gradske kuće, učesnike PRVOG SKUPA SLIKARA JUGOSLAVIJE, uveravajući ih da je Subotica „za umetnike obezbedila i prekrasan sunčan dan“, valjda i sam duboko ubeđen da ovaj grad i to može, ako hoće. Ovim skupom slikara, kasnije nazvanim „istorijskim“, odnosno izložbom učesnika umetničkih kolonija Jugoslavije, zaživela je „ustanova“ na specifičan način: **neplaćeni direktor** okupljao je saradnike s večera u praznoj muzejskoj kancelariji, dogovarao se, izdavao naloge i **dopisivao se sa bezbrojem oduševljenih saradnika**, širom Jugoslavije i onih nekoliko Subotičana. Uoči većih akcija, naznačio bi redovno – „radno vreme beskraja!“

Iste godine, pod dejstvom zbivanja oko Likovnog susreta, Radnički univerzitet osnovao je i stalnu prodajnu izložbu ostvarenja likovnih i primenjenih umetnika „STIL“. Time je inicijativa bačkotopolske umetničke kolonije o **sintezi arhitekture i likovnih, odnosno primenjenih umetnosti**, prosleđena u Suboticu. Uprkos nastojanjima „Stila“, tradicionalnih primera evropskog značaja i brojnih zainteresovanih umetnika, savremene kreacije teško su probijale konzervativni oklop. Sinteza je ostavila samo sporadne rezultate a u hotelu „Patrija“ gde je skoro postala uzor, ubrzo ju je načela erozija.

Savetovanja, pokrenuta prvim skupom slikara, uspešno su nastavljena. Sledeće, 1963. okupili su se likovni pedagozi Jugoslavije.

Treći likovni susret 1964. pored izložbe skulpture, organizovao je smotru **Deset godina jugoslovenske grafike** na kojoj je 250 listova predstavljalo 70 autora. Tim povodom organizovan je krajem septembra **Prvi skup grafičara Jugoslavije**. Grad se koristio ovom prilikom i najavio **otkup grafika od svakog učesnika izložbe!** Namera je bila da se u nešto smanjenom obimu **očuva celovit utisak** o deceniji razvitka jugoslovenske grafike. S pravom možemo utvrditi danas, da je to bio – uz eksponate odkupljivane još od 1948. godine – nezaboravni **početak formiranja galerije savremene umetnosti u ovom gradu!**

Posle četvrtog likovnog susreta, 2. i 3. oktobra 1965. godine, organizovan je skup velikog broja zainteresovanih na temu KOMUNA I UMETNOST. Jedan od brojnih, oduševljenih pobornika neformalnih inicijativa na liniji umetnost i sredina, vajar Branko Ružić, poklonio je tada za park na Paliću jednu svoju skulpturu, klesanu u „Forma vivi“ kod Portoroža. Delo je krajem oktobra dopremljeno i postavljeno. Iste godine, Likovnom susretu dodeljena je i zgrada u GROŽNJANU, gde od tada borave i priređuju izložbe umetnici iz ovih prostora ili gosti Likovnog susreta, saradnici u međunarodnim aktivnostima ove ustanove.

Uz peti likovni susret, 1. i 2. oktobra 1966. na **Prvom skupu istoričara umetnosti Jugoslavije**, okupilo se 107 učesnika, uprkos nezainteresovanosti republičkih društava, odnosno indiferentnosti istoričara umetnosti i likovnih kritičara prema pokretu umetničkih kolonija. Doduše ni kolonije se nisu trudile da ih pridobiju kao saradnike u učesnike. Slobodno možemo tvrditi da taj odnos nikada nije postao zadovoljavajući i razlog oskudnoj dokumentaciji i građi o pokretu, možemo pripisati nedostatku stručnih pratilaca i hroničara zbivanja.

Sledeći, šesti likovni susret prošao je bez savetovanja i sve popularnijeg „sretanja“ u Subotici. Ponestalo je snage a po zatvaranju izložbe na Paliću, dvorana je pretvorena u skladište neprodatih bicikla! Likovni susret je međutim, primio **plaketu priznanja od Saveza likovnih umetnika Jugoslavije** a dodeljena mu je i **Vukova nagrada**, te 1967. godine. Sedmi likovni susret već je priređen u „Rajhlovoj palati“, koja je dodeljena Likovnom susretu, preseljenjem Gradskog muzeja u Gradsku kuću. Ovde u zgradi ukrašenoj „žolnai“ keramikom, otvoren je 6. oktobra 1968. **Prvi jugoslovenski trijenale keramike**, inicijativom i u organizaciji Likovnog susreta, koji je opet, bio potstaknut primerom prve keramičarske kolonije u Malom Idošu.

„Trijenale keramike nije slučajno vezan za Suboticu – piše u predgovoru dr Katarina Ambrozić – grad u kome je umetnost početka veka afirmisala ulogu keramike u arhitekturi i dekorativnoj plastici, koji se i danas opravdano ponosi nekim građevinama iz vremena secesije koje manifestuju ono stilsko jedinstvo kakvo arhitektura dostiže samo onda kada su njeni oblici zasnovani na tradiciji i potrebi tla sa koga niču.“

Trijenalom, već afirmisanim „likovnim susretima“, mnogobrojnim izložbama, bogatom zbirkom i „likovnim sveskama“ u saradnji sa časopisom RUKOVET u Subotici (publikovane tri: I skup slikara Jugoslavije, Rukovet, 1962; Prvi skup istoričara umetnosti Jugoslavije, Rukovet, 1966; Simpozijum o sintezi arhitekture i likovnih umetnosti, materijali savetovanja održanog u Beogradu 23. i 24. oktobra 1963, Rukovet, 1967.) i naravno, mnoštvom kataloga, Likovni susret i „Stil“ uselili su se u svoje trajno sedište. „Rajhl palata“ proglašena je spomenikom kulture 1973. godine, a ustanova traje kao galerijska u strukturi kulture grada, odnosno likovna institucija saživljena sa umetničkim kolonijama i u tokovima savremenih zbivanja.

Ne bi trebalo zaboraviti da je Likovni susret **stecište** likovnih zbivanja započetih kursom figuralnog crtanja, inicijativom za osnivanje umetničke kolonije, gradskom izložbenom salom otvorenom 1954. i saživljenošću sa okolnim umetničkim kolonijama. Također treba pamtiti da je on **ishodište** brojnim događanjima, neposredno ili podsticajno! U nastaloj intenzivnoj „likovnoj klimi“ SO Subotice osniva Tribinu mladih, čije izložbe oko 1966. skreću pažnju na talente među kojima su danas poznati stvaraoci; grupa mladih osniva omladinsku umetničku koloniju „Čurgo“ 1967, a također iz te generacije mladih pojaviće se na sceni avangardnih umetničkih strujanja dobro poznata grupa „BOSCH + BOSCH“. U nedalekom Tavankutu, podrškom samoukih slikara i amatera, koji su na području Subotice veoma brojni, aktivni u „Klubu radnika slikara“ pri RU „Veljko Vlahović“ ili samostalno, pojavila se i grupa naive – „slamarke“. Uvlačeći grad dinamičnom aktivnošću u red „likovnih centara“ i održavajući likovna zbivanja na zavidnom nivou svestrane informacije o tokovima umetnosti u zemlji, Likovni susret je uticao na razbuktavanje kolekcionarske strasti, pojavio se veliki broj manje-više ustaljenih izložbenih prostora, čak i privatna galerija nikla je pre ostalih u Vojvodini.

Umetničko delo, daleko više nego ranijih decenija, postalo je čoveku bliska vrednosnica i predmet intenzivnije pažnje. Interes usmeren prema kreativnom činu i estetskom obliku podstakao je i osvrtnje u svakodnevnom okruženju što je rezultiralo sve aktuelnijim uređivanjem javnih prostora i zaštitom graditeljske baštine. Naravno, ne radi se o direktnom uticaju likovne aktivnosti, ali dve i po decenije održavanom estetskom „povišenom temperaturom“, programom koji kontinuirano održava kvalitet i prati zbivanja u veoma razuđenom, jugoslovenskom prostoru, uticaj provincije očigledno je potisnut.

S obzirom na praksu uvedenu od samoga početka da saradnici Likovnog susreta budu delatnici jugoslovenskog likovnog prostora, što se da lako utvrditi po sastavu organizacionih odbora, umetničkih saveta i žirija, provincija i lokalističko usko gledanje svedeni su u zanemarljive okvire.

Izuzev retkih primera kavaljerskih „ključeva“ regionalnih, republičkih ili pokrajinskih ili povremene zavičajne bolecivosti, zbirka je obogaćivana na osnovu kriterija stručnog i nepristrasnog žirija u pretežnom broju otkupa, naročito sa kolektivnih izložbi.

Zbirka grafike na temelju već pomenutog otkupa sa veoma odgovorno koncipirane izložbe, imenima u katalogu zaloga je kvalitetu. Istovremeno, ta kolekcija postala je i orijentir daljeg prikupljanja listova.

Slikarstvo je također dobro zastupljeno. Učesnici umetničkih kolonija, naročito u početnim godinama bili su zanesenjaci, entuzijasti pokreta, snažne kreativne ličnosti svih generacija. Prema tome i zbirka sadrži široku lepezu stvaralačkog tragalaštva baš iz prelomnih godina oslobođanja od socijalističkog realizma, odnosno prekretnice šeste i sedme decenije, nastavljajući prikupljanje eksponata do danas. Oslanjajući se pretežno na učesnike jugoslovenskih kolonija, svakako su morale biti manje zastupljene grupe avangardnog koncepta mladih, koji su retko delovali u sastavu umetničkih kolonija.

Vajarstvo je već na prvom i trećem likovnom susretu bilo zastupljeno skulpturama u otvorenom prostoru, pored uobičajenog glerijskog formata. Likovni susret nije uspeo sprovesti inicijativu o otkupu tih skulptura i njihovo smeštanje u subotičke, odnosno paličke parkove. Identičan otpor, koji je ukinuo prvu umetničku koloniju na Paliću, zauzdao sintezu, sprečio je i prodor skulptura u ove prostore. Čak i neka konkursom prihvaćena, za ono doba veoma smela i pionirska rešenja spomeničkog karaktera prolongirana su u trajan zaborav. Ipak zbirka poseduje značajna dela uglednih imena, pomenimo samo sa početka i sa kraja „abecede“ po jednog: Kostu, Angeli Radovanija odnosno Aleksandra Zarina.

Keramika, s obzirom na to da je mahom odkupljivana sa jugoslovenskog trijenala, umnožava se kao svojevrsan pregled zbivanja u ovoj disciplini.

Tapiserija, uprkos tome da su Konjovićeve, početkom šezdesetih godina, izvođene u subotičkoj fabrici „Jovan Mikić“ i nakon Bačke topole odmah izlagane ovde, nije inicirala dublji trag. Priređena je izložba tapiserija Jagode Bujić početkom 1967. kasnije i tapiserija Boška Petrovića. Subotički umetnik Endre Farago, tehnički direktor tvornice tepiha „ZIVTEX“ Zabok, bio je poznat po tapiserijama a još 1960. učinjen je pokušaj da se osnuje kolonija za tapiserije u Adi. Ipak, tapiserija, u skladu sa njenom prisutnošću u Vojvodini i Subotici, nije adekvatno zastupljena u zbirci.

No, jedno je neosporno. Od zlosrećne „računice“ na Paliću koncem 1950. kada je odvagana „dobit“ u slikama u odnosu na prehranu i konačište likovnih umetnika pa konstatovano da se to „ne isplati“ (!), prošlo je skoro četiri decenije. Od toga dve i po pregrmeo je Likovni susret u „klimi“ koja je oscilirala između optimističkih uzleta i obeshrabrujućih

razdoblja stagnacije, poput samoga života. Setni tonovi prisećanja, međutim, ne vide se potvrđenima u zbirci. Kolekcija Likovnog sureta, nadrastajući svakodnevicu postala je specifična, homogena vrednost. Ne zalazeći u svestraniju analizu, konstatujemo da je ona većim delom dokumentacija i kreativna potvrda ugleda pokreta umetničkih kolonija. Naime, kolonije su se brojčano umnožavale. Prema ADRESARU, koji je publikovao Likovni susret 1986. ima više od stotinu jedinstvenih inicijativa i oblika dijaloga na relaciji umetnost i određena sredina. Neki od tih punktova istrajavaju od svoga osnivanja do danas; drugi odumiru nakon izvesnog vremena, možda zbog unapred jalovih pokušaja; ponegde već zaboravljene kolonije, poput kikindske, odjednom izdikuju u osobene i vitalne forme komuniciranja umetnika sa meštanim ili radnim organizacijama.

Nemoguće je da se to međusobno komuniciranje uvek svodi samo na verbalno dogovaranje ili neki „socijalistički mecenat“ kako su se i umetničke kolonije s početka imenovala. Mora biti i nečeg drugog; međusobnog uticaja i podsticaja. Pominjući opet „TERRU“, nema sumnje da je radni kolektiv „Toza Marković“, dajući umetnicima staru ciglanu, omogućio terakote enormnih dimenzija. Nadajmo se da će u njima biti isto toliko kreativnog naboja! Bez te ciglane, ova pretpostavka bila bi bez osnova, bar u današnjim uslovima.

Iz svega toga, u slučaju Likovnog susreta proizilazi sledeće: **kolekcija umetničkih eksponata, prikupljana kroz dvadeset i pet godina delovanja specifične ustanove izrasla je u umetničku zbirku koja u sebi možda skriva odgovore na niz pitanja.**

Jedno je sigurno: ona potvrđuje da umetničke kolonije nisu bile skup nekih sporednih likovnih delatnika u zaostalim sredinama. Nadalje, dokazuje da su kolonije bile u toku vremena i zbivanja, nikako konzervativne oaze samozadovoljnika. Na kraju, zbirka sadrži pažnje i poštovanja vredan broj autentičnih umetničkih ostvarenja. Prema tome, krajnje je vreme da se opet „okrene list“, **otvori stalna postavka i omogućiti izučavanje ove baštine**, koja se gradu svakako „isplatila“. Ako ni po čemu drugom, ono po dostojanstvu umetničkih vrednosti, ravnopravnih sa svim zbivanjima, koja poslednjih godina, opet, uvećavaju ugled ove sredine i njenih ljudi!

Na kraju, neodoljivo se nameću reči Imrea Devića, prvog direktora Likovnog susreta, pribeležene pola godine pre smrti, sa kojima sam i započeo ova prisećanja.

„Pa, neka ne bude fešte!

Pa, neka ne bude parade povodom jubileja!

Neka nam ostane samo beleška o našem trajanju, o saradnicima, o ambicijama i rezultatima, tek toliko da osetimo čari jednog izuzetnog i vrednog događaja u našoj sredini.“

Pisao je ove reči čovek, čije nam ljudske osobine blede u sećanjima. Već deluju generacijije mladih kojima je neshvatljivo da je jedan zane-senjak nepokolebivo zagledan u budućnost i beskrajno privržen umet-nosti, nosio po džepovima stalno, celu arhivu Likovnog susreta, „ure-dovao“ u sivom „Fići“, u trenutku smišljao „plan i program za narednu godinu“ hvatajući u letu sve „plave ptice“ optimizma, trpajući ih u temelje mosta između savremene umetnosti i društva koje sa njom živi, duboko uveren da je umetnost potreba i pravo čoveka.

Likovnom susretu, danas, preostaje da stalnom umetničkom postavkom iz svoje zbirke zaključi dvadeset petogodišnje razdoblje. Zatim, neka razapne jedra i zaplovi među Scile i Haribde svoga vremena dok se ne ukotvi, prebirajući povodom narednog jubileja.

Neka mu je sa srećom!

Subotica, aprila 1987.

Bela Duranci

A SZABADKAI KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ 25 ESZTENDEJE

A képzőművészeti találkozók fogalma és léte, indítékai, célkitűzései, megvalósítási módszerei és az elért eredményei különbözők; országokként és a történelmi adottságoktól függően váltakozók, azonban egyben azonosak: az alkotó jellegű művésztalálkozók és csoportosulások kiutat jelentenek az elszigeteltségből és a társalanságból, összefogást az alkotási lehetőségek biztosításaért és az alkotások közkinccsá tételeért. A központi szalonok és galériák meg az egyéb intézmények zárt rendszere, a művészegyesületek zárt köre, mindezek monopoliuma a képzőművészeti politika kialakításában és a képzőművészeti kultúra fejlesztésében a művészek elindegénüléséhez vezet, mert csak a cégjelzett művészetnek biztosítják a létjogosultságot. Ezért az alkotó jellegű találkozók mindig a szabad útkeresés, a haladás és fejlődés hordozói maradnak. Ezt biztosítják a művészetelepek, alkotó műhelyek, szimpoziumok és számos extemporálék és különféle csoportosulások.

Vajdaság területén az első jelentős alkotó találkozó 1898-ban, az akkori Németelemezen volt. Ezen a Nagybánya ihlette találkozón, az egykori Torontál megye Szőnyegipari RT üzemében, a művészek faliszőgeket terveztek és készítettek. Szerbiában Nadežda Petrović 1905-ben Sicevón szervezett művésztalálkozót szerb, horvát és szlovén művészek részvételével. Szabadkán 1923-ban a művésztalálkozón megalakult Vajdaság Képzőművészeti Egyesülete; 1931-ben a vajdasági művészek Petrovgrádon (ma: Zrenjanin) jöttek össze, hogy fessenek és kiállítást rendezzenek; 1945-ben Szabadkán Hangya András rajztanfolyama indított pályára fiatal tehetségeket, Palicsón pedig 1952-ben Ács József és B. Szabó György szervezésében magyar képzőművészek gyűltek egybe, hogy részt vegyenek a jugoszláviai magyar nemzetiségű képzőművészek műveinek a kiállításán, majd egymásután alakulnak meg a vajdasági művésztelek (művésztalálkozók): Zentán 1952-ben, Topolyán 1953-ban, Becsén 1954-ben, Écskán 1956-ban, Rumán 1958-ban, Kishegyesen a keramikusok 1959-ben jöttek össze először Adán 1960-ban szőnyegek készítésére álltak össze a művészek, és ezeket követték a többi találkozók, azok amelyeket 1962-től a mai napig szabadkai képzőművészeti találkozóknak ismerünk.

A vajdasági művésztelepek első évtizede után látható eredmények bizonyították a művésztelepek létjogosultságát. Az alkotó találkozók élgárdája szükségesnek tartotta, hogy a vajdasági művésztelepek kiállítását a fővárosban, Belgrádban és a tartományi székhelyen, Újvidéken és más városokban is bemutassák, hogy bebizonyosodjon a művésztelepek szerepe a jugoszláv modern képzőművészet kialakításában. Az a vélemény is létjogosultságot nyert, hogy egy olyan intézményt kell alapítani, amely rendszeresen megszervezi és bemutatja a művésztelepek

kiállításait, dokumentálja és tanulmányozza a telepek és szimpoziumok tevékenységét, a képzőművészeti témákról és problémákról pedig tudományos értekezéseket rendez.

Szabadka abban az időben járási székhely volt, hozzátartozott Zombor, Topolya, Kishegyes és Zenta. Ezekben a városokban pedig minden évben jelentős képzőművészeti esemény zajlik; a szabadkai művészek zöme 1952 óta jár a vajdasági művésztelepek táborozásaira, és amikor Dévics Imre (1922–1971), a topolyai művésztelep lelkes vezetője Szabadkára került a Népszínház igazgatójának, elegendő objektív és szubjektív tényező állt össze ahhoz, hogy egy jól tervezett akcióval képzőművészeti intézmény létesüljön Szabadkán. Balla László és Estera Ivković közreműködésével a társadalmi és politikai szervezetek fórumai, a járási és községi testületek és művelődésügyi fórumok és a Városi Múzeum dolgozói közössége is elfogadta egy országos jellegű képzőművészeti intézmény létrehozásának a tervét.

A községi képviselő-testület 1962. április 20-án határozatot hozott a Likovni susret Palić – Palicsi Képzőművészeti Találkozó intézményének a megalapításáról, azzal a feladattal, hogy minden évben rendezze meg Palicson, a Nagyterasz emeleti kiállítási termében, a jugoszláv művésztelepek résztvevőinek közös kiállítását, rendezzen tudományos értekezéseket a modern képzőművészettel kapcsolatos kérdésekről és különféle tevékenységén fejlessze a képzőművészeti kultúrát.

Az elfogadott program és alapszabály alapján az intézményt művészekből és közeleti dolgozókból kinevezett 17 tagú tanács irányította, melynek 1968-ig Balla László volt az elnöke; megbízott igazgatója pedig, szintén 1968-ig Dévics Imre, aki ezt a munkát nagy odaadással, fizetés nélkül végezte. Az irodai és pénzügyi munkákat a múzeum szakszolgálat látta el. Az országos kiállítások operatív munkáit Bela Duranci művészettörténész és Szilágyi Gábor festőművész irányították és végezték a szabadkai művészek és más városok szakembereinek a bevonásával. Még 1962 őszén sor került Vajdaság első elárusító galériájának a Stylnek a megnyitására, mely a munkásegyletem keretében és a Prokes-palota épületében lévő helyiségekben fejtette ki tevékenységét. 1962-től kezdve Szabadka jelentős szerepet vállalt a jugoszláv képzőművészeti életben, a modern képzőművészeti kifejlesztésében, a képzőművészeti kultúra gazdagításában úgy itthon, mint külföldön.

Az intézménynek a megalakulásától kezdve a mai napig részt veszek a Képzőművészeti Találkozó munkájában, és mivel tizenöt éven át igazgatója voltam a munkaszervezeteknek, így nem adhatok értékelést 25 esztendő tevékenységéről, ellenben, szeretnék rámutatni fejlődésének a szakaszaira, kiemelve a leglényegesebb eseményeket és az elért ered-

ményeket – a többit pedig bizzuk a művészettörténészekre és a kritikusokra: mérlegeljék ők a pozitívumokat és a negatívumokat; értékeljék ki mások, azok, akik erre hivatottak, hogy milyen szerepet töltött be a Képzőművészeti Találkozó és milyen eredményeket ért el a jugoszláv és a nemzetközi képző- és iparművészetben.

A Képzőművészeti Találkozó fejlődésének első szakaszát az 1962-től 1967-ig eltelt esztendő tevékenysége képezi a hat nagy képzőművészeti találkozó, a művésztelepeken folyó alkotómunka termékeinek országos szemléi és a képzőművészeti kultúra kérdéseivel foglalkozó országos szintű tanácskozások, melyeken képző- és iparművészek, művészet történészek és kritikusok, pedagógusok, művelődési és közéleti dolgozók vettek részt.

Az I. 1962. Képzőművészeti Találkozó a vajdasági művésztelek 10 éves tevékenységének az eredményeit szemléltette válogatott alkotásokkal, és a festőművészek első országos tanácskozásával zárult. Az itt született határozatok több éven át útmutatásul szolgáltak még a Jugoszláv Képzőművészeti Szövetség kongresszusain is.

A II 1963. Képzőművészeti Találkozó festészeti kiállítását a képzőművészeti pedagógusok és szakemberek szimpóziuma gazdagította és adott javaslatokat az ifjúság és felnőttek képzőművészeti neveléséhez.

A III. 1964. Képzőművészeti Találkozó szoborkiállítást mutatott be a palicsi parkban, a Nagyterasz kiállítási termében pedig a jugoszláv kortárs grafika 200 alkotását, tette közszemlére. Azt hiszem, ez volt az első olyan országos kiállítás, amelyen minden kiállítótól egy alkotást megvásárolt az intézmény. A művészek hálából még egy alkotást adományoztak a Képzőművészeti Találkozónak és így megalapoztuk a jugoszláv grafika szabadkai gyűjteményét! Még egy esemény kapcsolódik ehhez a grafikai szemléhez: a kiállítás anyaga bemutatásra került Budapesten is, az Ernst Múzeumban. Nagy visszhangra lelt szakkörökben és viszonzásul a magyar grafikusok munkából válogatott kiállítást mutathassuk be még Belgrádban is, az Iparművészeti Múzeumban. Ezzel a Képzőművészeti Találkozó megkezdte képzőművészeti kapcsolatát Magyarországgal.

Ez a találkozó a grafikusok országos szintű szimpóziumával ért véget, amely jelentős felmérést végzett a jugoszláv grafikai kultúráról és kijelölte annak fejlesztési formáit.

A IV. 1965. Képzőművészeti Találkozó festészeti kiállítása mellett nagy jelentőségűvé vált a Kommuna és művészet című országos szimpózium, amely a művésztelepi mozgalom addig elért eredményei alapján, amelyet a képzőművészet népszerűsítése és a képzőművészeti élet további demokratizálása mellett, a művészet közkinccsá tételéért, és hogy minél több kommuna lépjen közvetlen kapcsolatba az alkotó művészekkel, készítsenek velük köztéri és egyéb alkotásokat, vásároljanak alkotásokat, létesítsenek gyűjteményeket és képtárakat. Hogy a szimpózium felhívása nem maradt visszhang nélkül, mi sem bizonyítja jobban, mint az hogy akkor még 10 művésztelepnek jelenleg már több száz testvértelpe van. Közöttük többet gyárak, ipari munkaszervezetek hoztak létre és tartanak fenn. A szobrászati szimpóziumok alkotásai a Forma viva szoborparkjaiban Arandelovacon, Prilepen, Ostrožacon, Kikindán és másutt, a topolyai alkotások középületeken, a sok-sok kiállítás és gyűjtemény mind a kommuna és a művészet közvetlen kapcsolatának az eredménye. Érdekes volt agitálni, de érdemes ezek alapján ismét új akcióba kezdeni!

A szimpózium résztvevői számára a Képzőművészeti Találkozó 125 fotóból álló kiállításon szemléltette a művésztelepek tevékenységét, ezzel mintegy bizonyítva, hogy az intézmény a művésztelepek dokumentációs központjává óhajt válni.

Az V. 1966. Képzőművészeti Találkozó grafikai és szobrászati kiállításával egyidőben került sor a jugoszláv művészettörténészek első országos összejövetelére és szövetségük megalakítására. A szimpózium jelentős szakmai kérdésekkel foglalkozott és elemezte a művésztelepi tevékenység eredményeit rámutatva a negatívumokra is.

A VI. 1967. Képzőművészeti Találkozó volt az utolsó találkozó Palicson. Ebben az évben már nem volt szimpózium. A művelődési forumok nem voltak hajlandók pénzelni olyan összejöveteleket, ahol erős bírálat éri a képzőművészet pénzelésének a módját, amelyeken az alkotók bírálják a politikai és társadalmi tényezőket a képzőművészek és tevékenységük megoldatlan anyagi és társadalmi helyzetéért. A tartományi és köztársasági művelődési közösségek testületeiben az intézmények és egyesületek képviselői vettek részt, akik csak saját tevékenységüket tartották fontosnak és saját programjuk pénzelését biztosították, így a képzőművészeti találkozókra nagyon kevés pénz jutott. Mindezek ellenére az aktivitás nem lanyhult.

A Képzőművészeti Találkozó hőskora volt ez az időszak, amelyben jó szakmai, erkölcsi és politikai eredményeket értünk el a művészet szocializálásában és a képzőművészeti élet demokratizálásában. Mivel a Képzőművészeti Találkozónak nem voltak fizetett alkalmazottai, a részkie-

dások minimálisak voltak. Így minden eszközt a manifesztációk megrendezésére és az alkotások megvásárlására fordítottunk. Öt év alatt megvásárolt és részben adományozott alkotások jelentős gyűjteményt képeztek, ezek elhelyezése és bemutatása teret követelt. Mivel a Városi Múzeum a városháza épületébe költözött, alkalom nyílt arra, hogy Reichle-palota a Képzőművészeti Találkozó székháza legyen, ahol minden tevékenység lezajlik. Ezek a tények tették szükségessé, hogy az időszakos manifesztáció állandó jellegűvé legyen fizetett alkalmazottakkal, hiszen az épület használata, a mindennapos munka, valamennyi tevékenység programjának a megvalósítása irányított szakszolgálatot, irodai és pénzügyi, valamint technikai személyzetet követelt meg.

A Képzőművészeti Találkozó tevékenységének második időszaka 1968-tól 1972-ig tartott.

Dévics Imre Szabadkáról Belgrádba, Szerbia művelődésügyi titkárságára került. A Képzőművészeti Találkozó tanácsa ügyvezető igazgatónak Szilágyi Gábort nevezte ki. Az intézmény irodája a Styl elárusító galériában volt. A Képzőművészeti Találkozó mint munkaszervezet 1969-ben jött létre, magába olvasztva a Stylt is. Igazgató, egy szakmunkatárs (műépítész), irodai és pénzügyi referens és egy takarítónő képezte a dolgozói közösséget.

Az intézmény tanácsának elnöke Dévics Imre lett, aki továbbra is nagy odaadással vezette a tanács munkáját egészen váratlanul bekövetkezett haláláig. Utólérhetetlen volt lelkesedése és fáradhatatlan munkássága, szervezői képességével és aktivizáló erejével mindenkit meg tudott nyerni az „ügy érdekének”. Racionalizmusa a közismert 1:10-hez elvben nyilvánult meg, ami azt jelentette, hogy az előteremtett javak egy része juthat a rezsiköltségekre, a többi részt pedig a művészetre kell fordítani, a művészi alkotások vásárlására, a nyomtatványok, meghívók, plakátok és katalógusok elkészítésére, az útiköltségek megtérítésére.

Meglátásai és értékelései mindig objektívek voltak, de a fantáziálásban és ötletekben utólérhetetlen volt. Személyével az egész jugoszláv művésztelepi mozgalom egyik legkiválóbb egyéniségét és igaz művészetbarátot veszített el.

A Képzőművészeti Találkozó tanácsa az új alapszabály elfogadásával új programot is hagyott jóvá, amely előírta, hogy 1968-tól kezdve a Képzőművészeti Találkozó háromévenként bemutatja a jugoszláv keramikusok alkotásait is. Dévics a kishegyesi keramikus művésztelep eredményein felbuzdulva az ügy megvalósításához megnyerte a Nebojša Delja, Ivan Tabaković, és Katarina Ambrozić, valamint az Iparművészeti Szövetség támogatását, és a VII. 1968. Képzőművészeti Találkozó a jugoszláv grafikai kiállítás mellett megrendezte Jugoszlávia első országos kerámia szemléjét, melyen a hazai művészek mellett külföldiek is sze-

repeltek. A kiállítást az intézmény új székházában, a Reichle-palotában mutattuk be, és úgy tűnt, mintha Reichle J. Ferenc (1869–1960) műépítész Zsolnai-kerámiával díszített szecessziós palotáját 1904-ben erre a célra építette volna.

A triennállé ösztönzőleg hatott a keramikusokra és újabb kerámiai szimpoziumok létrehozására (Arandelovac, Našice és Resen).

Mivel a grafikai és kerámia kiállítást már a Reichle palotában rendeztük, a város vezetősége végleg úgy döntött, hogy ezt az épületet az intézmény tulajdonának nyilvánítja. Hogy kellő összeget biztosíthasson az épület tatarozására, átadatta velünk a Városi Kiállító Terem és a Styl helyiségeit a Prokes-palotában. Mivel az egész épületet megkaptuk, le kellett mondai a palicsi kiállítási teremről is, amelyből később sportterem, majd raktár lett. Ez nagy hiba volt, mert hosszú időn át Palics minden nyáron jelentősebb kulturális esemény nélkül maradt.

A VIII. 1969. Képzőművészeti Találkozó már 142 művész szerepelt az ország minden tájáról és 242 festényt tekinthettek meg a látogatók. Közben folyt az épület tetőszerkezetének és homlokzatának a tatarozása, melyet Lévy Endre műépítész, az intézmény szakmunkatársa vezetett. (Sajnos, ez a műemlék még ma sincs restaurálva. Reméljük, egyszer sor kerül rá majd szakavatott emberekre bizzák.)

1969-ben újabb tevékenységgel bővült az intézmény programja. A komuna és művészet szimpoziumán résztvevő Eugidio Kušce az elnéptelenedett isztriai város, Grožnjan helyi hivatalának a vezetője, a horvát és a szlovén művészek közreműködésével, művészvárost akart teremteni a romos városból. Természetes megjelent itt Dévics Imre is, és segített a terv megvalósításában. Kijárta, hogy a Képzőművészeti Találkozó is kapjon egy nagyobb épületet, és a szabadkai művészek önkéntes munkával megkezdték az épület rendbehozását. Ez a ház 1970-óta a Képzőművészeti Találkozó művésztelepe, ahol évről évre kiállításokat is rendeznek, természetesen csak nyaranta, amikor a művésztelep üzemel. Grožnjan révén felvettük a kapcsolatot a horvát és a szlovén tengeremlék művészeivel, és kiállításcsereket bonyolítottunk le (Roviny, Piran, Nova Gorica és Rijeka). Vonzó ez a külföldi művészcsereknél is.

1977-ben megrendeztük Szabadkán és Grožnyánban a művészváros kiállítását és monográfiát adtunk ki Grožnjánról.

A IX. 1970. Képzőművészeti Találkozó 1970-ben 73 grafikus 186 alkotását és 72 szobrász 146 művét mutatta be, a X. 1971. Találkozó pedig 142 művész 203 alkotását tette közzé.

A XI. Találkozóra a vajdasági művésztelepek plénuma azokat az alkotókat hívta meg, akik a vajdasági művésztelepek táborozásain eddig részt vettek.

1973-ban a Képzőművészeti Találkozó és a vajdasági művésztelepek plénuma a 20. évforduló alkalmából megszervezte a vajdasági művésztelepek jubiláris tárlatát. Ezen a XII. Találkozón 243 alkotás került bemutatásra, melyeket a művésztelepi gyűjteményekből válogatott ki a szervezőbizottság. A tárlat katalógusa a vajdasági művésztelepek rövid monográfiáját fényképeket és műmásolatokat tartalmazott. Úgy vélem, hogy a Képzőművészeti Találkozónak ez a 223 oldalas kiadványa komoly hozzájárulás a vajdasági művésztelepek tevékenységének a dokumentálásához. Ezzel le is zárul a Képzőművészeti Találkozó második időszaka melyben kialakult a munkaszervezet arculata. Jól működő tanácsok és szervezőbizottságok minőségi programokkal és alaposan kidolgozott tervekkel, jól ütemezett akciókkal és művészek széleskörű bevonásával biztosították a rendezvények színvonalát.

Az intézmény a szalonban 1973 végéig 200 egyéni és kollektív kiállítást mutatott be hazai és külföldi művészek részvételével, kiállításcsere-ekkel, széles körű regionális és külföldi együttműködéssel. E periódus végén az intézmény már 338 alkotást tartott nyilván galéria-gyűjteményben.

A képzőművészeti Találkozó harmadik időszakában, 1974-től 1978-ig, új szakaszába lépett az intézmény kapcsolata művésztelepekkel. Az alkotó jellegű művésztelepi találkozók és szimpóziumok nagyszámú növekedése szükségessé tette, hogy köztársaságunként létrejöjjenek a művésztelepek tartományi és köztársasági közösségei, egyrészt, hogy szinkronizálhassák tevékenységüket, és hogy így könnyebb legyen kapcsolatot tartani és szorosabb együttműködést is létrehozni.

A Képzőművészeti Találkozó kidolgozta ezeknek a leendő közösségeknek az alapszabály-terveztet és összefogással megalakítottuk Arandelovácon a szerbia és tartományi művésztelepek közösségét. Mint az intézmény képviselője vettem részt a horvátországi művésztelepek közösségének sisaki közgyűlésén. Bosznia-Hercegovinában, Počiteljben is ott voltunk a művésztelepek megbeszélésein és ott alakult meg a jugoszláv művésztelepek egyeztető bizottsága is, melynek elnökéül a labini találkozón választottak meg.

1974-ben Becsén tartottuk meg a vajdasági művésztelepek tanácskozását, melyen elfogadtuk az előterjesztett akció programot és a plénumon elhangzott beszámolókat.

A XIII. Képzőművészeti Találkozó a II. Országos Kerámia Triennálé szervezésébe bevonta a belgrádi Iparművészeti Múzeumot is, megerősítve ezzel a szemle anyagi bázisát, a szervezést, és így lehetővé vált, hogy a jövőben a fővárosban is bemutatthassuk a kiállításokat. A művészek

mellett mint kollektíva vett részt a kishegyesi, az arandelováci, a reseni és a siklósi nemzetközi kerámiai szimpózium 46 külföldi kiállítóval. Összesen 430 alkotás szerepelt ezen a tárlaton.

Ebben az évben a Képzőművészeti Találkozó megszervezte a vajdasági keramikusok részvételét a siklósi szimpóziumon, valamint Pécsen, és Kaposváron bemutatta a topolyai művésztelep kiállítását.

A XIV. Képzőművészeti Találkozó a jugoszláv grafikusok alkotásainak a szemléje, 211 alkotással, melyből egy válogatott anyagot a Képzőművészeti Találkozó bemutatta a miskolci VIII. Országos Grafikai Biennálén is. A Képzőművészeti Találkozó Szabadkán, Zrenjaninban és Belgrádban bemutatta a Pécsi Grafikai Műhelynek és a lahtii finn grafikusoknak a kiállítását. Ezzel a Képzőművészeti Találkozás a grafikai szemléit is bekapcsolta a nemzetközi együttműködésben.

A XV. Képzőművészeti Találkozó az, amely új koncepció alapján mutatta be a Jugoszláviában működő művésztelepeket. Köztársaságokként és tartományokként 1–1 művésztelep anyagát mutattuk be egy sűrített monográfia-jellegű katalógussal. Az első felállításban a topolyai, écskai és a sícévői művésztelep anyaga került bemutatásra, majd ezt követte a dečani és a strumicai művésztelep anyaga és befejezésként a počitelji és az izlakai művésztelep, továbbá a grožnjani művészváros anyaga. A XIV. Képzőművészeti Találkozó a Jugoszláv Kerámia Triennálé 3. kiállítását mutatta be, először Belgrádban, majd Szabadkán. Ebben az évben mutattuk be a jubiláló zentai és rumai művésztelep kiállítását is, és közreműködünk a műkritikusok nemzetközi egyesülete, az AICA jugoszláv tagjai országos találkozójának a megtartásához Szabadkán.

A XVII. Közöpművészeti Találkozó szervező bizottsága, amely művészekből, műkritikusokból, nyomdász-technikusokból és mérnökökből állt, olyan álláspontra helyezkedett, hogy a jövőben a sablonszerű grafikai kiállítások helyett olyan grafikai szemléket kell rendezni, amelyek a grafikai tevékenységet nem választják el egymástól, hanem együttes bemutatásukkal teljes képet nyújtanak a grafikai kultúráról és így megfogalmazhatjuk annak egységes fejlesztési módozatait is. A grafikai gyűjtemény fundusát egy minden alkotást reprodukáló katalógussal mutattuk be és ezért 52 művésze még 125 grafikát ajánékozott a Képzőművészeti Találkozó grafikai gyűjteményének.

A Képzőművészeti Találkozó negyedik időszaka 1979–1983 között olyan kísérleti időszak, amelyben az intézmény megkísérelte kiépíteni a közvetlen kapcsolatot a grafikai ipar társultmunka-szervezeteivel, hogy eszköz- és munkatársítással egybekapcsolódjon a művészi alkotómunka az ipari termelő munkával. A Tartományi Gazdasági Kamara támogatásával ez részben meg is valósult.

A XVIII. Képzőművészeti Találkozó az Elgondolástól a kivitelezésig címmel bemutatta a művészi kreációk létrejöttét a lemezek elkészítésétől egészen a nyomtatás befejezésig a klaszikus grafikai eljárások minden ágazatában, de a nyomdai technikák termékeivel is megismerkedhettek a látogatók. Ezen a kiállításon 28 művész 160 grafikát, 11 vajdasági nyomda és kiadó vállalat 216 nyomtatott mutatott be.

A XIX. Képzőművészeti Találkozó a Jugoszláv Kerámiai Triennálé 4. kiállítását mutatta be Szabadkán és Belgrádban, a Sáva Központban, ahol az UNESCO 21. közgyűlését tartotta. Így a világ minden tájáról összesereglettek angol nyelvű katalógusunkkal megtekinthették a jugoszláv kerámiát, értesülhettek szimpozionjainkról, tudomásul vehették, hogy létezik egy szabadkai Art Meeting. Ennek a kiállításnak az anyagából 68 exponátumot bemutattunk Kecskeméten is, a Művelődésházban, a Magyar Szilikátipari Triennálével való együttműködés keretében.

Szekszárdon az újvidéki Atelyer 61 szőnyegszövőműhely faliszőnyeg-kiállítását mutattuk be.

A XX. Képzőművészeti Találkozó a jugoszláv grafikai kultúra szintjét volt hívatott bemutatni. Úgy vélem, ez sikerült is, mert a kiállításon látható volt a híres Biškupić-gyűjteményből több mint 300 illusztráció, majd a második kiállításon 28 szlovén kortárs grafikus 102 grafikai lapja volt közszemlén. A harmadik kiállítás különböző tipográfiai megoldásokat mutatott be, 129 példányt, és a negyedik pedig Graphica Universa elnevezéssel a belgrádi Iparművészeti Főiskola 11 tanárának 161 megoldását adta, mellyel igyekeztek bebizonyítani a grafikai alkotások egyetemes jellegét. Ez az időszak a XXI. Képzőművészeti Találkozóval zárult. Az intézmény 20 éves tevékenységének és a vajdasági művésztelepek 25 éves jubileumának a tárlata volt ez a Városi Múzeum galériájában, mivel a Reichle-palotában a falak szigetelésével és a központi fűtés bevezetésével már a munka elkezdődött.

1982. nyarán az intézet tanácsa és dolgozói közössége új igazgatót választott Marija Šimoković személyében. Új munkatársak bevonásával a már ott levő Kata Cvijin Martinović és Petar Šadi mellé a dolgozói közösség felvette a visszatérő Katarina Tonković Marijanski és Dragomir Ugrén festőművészeket. A meglévő program és alapszabály nem változott, a munka ellenben megnehezült, mert bezárultak a Reichle-palota katouai a renoválás miatt.

A munkaszervezet átköltözött a munkásegyetem helyiségeibe, és a kiállításokat is a munkásegyetemen kiállítási termében tartották, míg XXII. Képzőművészeti Találkozó kerámia triennálének 5. kiállítását a múzeum galériájában rendezték meg.

A Képzőművészeti Találkozó 25 évének utolsó öt esztendeje, 1983-tól 1987-ig, az épület adaptációja megnehezítette a munkát de ennek ellenére a tervek a kollektíva megvalósította. Az 1983-as és 1984-es esztendő nagyobb részét munkaszervezet a munkásegyletem épületében töltötte. A kiállításokat is itten a csarnokban tartották. A Szabadkai Képzőművészeti Alkotások 1944–1984 című kiállítást már a Reichle-palotában mutatta be a Képzőművészeti Találkozó, 1985-ben pedig már minden kiállítás a Képzőművészeti Találkozó székházában került sor. A XXIII. Képzőművészeti Találkozó grafikai kiállítást mutatott be Könyvtervezés Jugoszláviában címmel. Ezt követte a Forma Viva és a kikindai Ter a kiállítás, melyeknek dokumentáló jellegűk volt.

1986-ban a XXIV. Képzőművészeti Találkozó az akvarell művésztelepeket, a Slavonski Brod Sava, az écskai és az ozalji akvarell-találkozókon készült alkotásokat mutatta be; a XXV. Képzőművészeti Találkozó pedig a Jugoszláv Kerámia Triennálé 6. kiállítását a Képzőművészeti Találkozó szalonja 10 egyéni és csoportkiállítást is rendezett. Az utolsó öt esztendőben a Képzőművészeti Találkozó széles teret biztosított a nálunk új művészeti irányzatoknak számítható alkotások bemutatására, megelévenítve ezzel az érdeklődést a kiállítások iránt, amelyeknek izlésformáló hatása vitathatatlan.

1986-júliusában Marija Šimoković igazgatói megbízatása lejárt. Az új igazgató megválasztásának első fordulójára nem járt sikerrel, így a dolgozói közösség Petar Šadit bízta meg az igazgatói teendők végzésével.

1987. januárjától Hegedűs Márta az új igazgatója a Képzőművészeti Találkozónak.

Befejezésül de nem utolsó sorban szólnom kell arról, hogy a Képzőművészeti dolgozói közösségnek 14 tagja van. Találkozónak a megalakulásától kezdve a programjában van a szabadkai művészek támogatása, viszont a művészek mindenben támogatták a Képzőművészeti Találkozó tevékenységet. Legutóbb közösen hozták létre a szabadkai művészek galériáját a városháza előcsarnokában és a mellette lévő kisebb helyiségben, ahol a szabadkai képző és iparművészek, valamint a formatervezők egyesületének székhelye és elárúsító galériája van.

A 25. éves Képzőművészeti Találkozó jubileumi kiállítását szakbizottság állítja össze a galéria gyűjteményanyagból, és ezzel a kiadvánnyal együtt minden pompa nélkül ünnepeljük meg országos jelentőségű Képzőművészeti Találkozónkat.

Továbbra is hatékonyan fogunk hozzájárulni a képzőművészeti kultúra fejlesztéséhez és minden tevékenységünkkel a művészet, az alkotók és a közönség érdekében cselekszünk a társadalmi és az egyéni érdekeket, figyelembe véve.

Úgy érezzük hogy eddigi munkánk eredményeit jó alapként szolgálnak, ahhoz, hogy továbbra is tevékeny építői legyünk önigazgatású szocialista társadalmunknak.

Szabadka, 1987. nyarán

Szilágyi Gábor

Zbog događaja koji su bitno promenili uslove rada, i izvesnih novina u načinu delovanja Galerije, period od 1982. do 1987. godine zasluži da bude detaljnije obrazložen.

PERIOD 1982–1987.

Svakako da je najobimniji, najkompleksniji i po posledicama za rad ustanove najznačajniji posao realizovan u tom vremenu rekonstrukcija zgrade Likovnog susreta. Za nepune dve godine, koliko su trajali radovi, zamenjena je dotrajala električna instalacija, (zbog čega je jedno vreme zgrada bila van upotrebe,) postavljeno je novo galerijsko osvetljenje, uvedeno je centralno grejanje u sve prostorije, rekonstruisan je krov koji je prokišnjavao, izvršena je hidroizolacija zgrade, promenjen parket u izložbenom prostoru, deo enterijera je rekonstruisan, a deo je prilagođen galerijskim potrebama i niz drugih intervencija manjeg obima na fasadi, u potkrovlju i drugim delovima zgrade. Sredstva za rekonstrukciju obezbeđena su samodoprinosom građana (deo sredstava obezbedio je i SIZ kulture SAP Vojvodine) što je podatak koji sam za sebe dosta govori o statusu ove ustanove u kulturi Subotice i Pokrajine, uvažavanju problema sa kojima se suočava i interesu sredine u kojoj deluje za njen rad. U činjenici da je Likovni susret prva kulturna institucija renovirana sredstvima samodoprinosu, prepoznajemo i nagoveštaj sveobuhvatnijih promena u subotičkoj kulturi do kojih je došlo u ovim godinama.

Ogromne obaveze i problemi koji nužno prate zahvate ove vrste nisu, ipak, bili smetnja, a ni opravdanje kolektivu, što bi bilo gotovo prirodno, da prekine ili smanji galerijsku aktivnost. Sve obaveze od ranije i nove, Galerija je, istina, uz dosta napora i u izrazito nepovoljnim kancelarijskim i izložbenim prostorima RU „Veljko Vlahović“, gde je privremeno smeštena, ispunila i, uglavnom, korektno i profesionalno obavila. Nije to bilo nimalo jednostavno, jer su paralelne obaveze po svom karakteru i obimu često prevazilazile moći malog kolektiva. No, bez obzira na sve što nas je tokom te dve godine pratilo i ometalo u radu, pa i na protivrečne reakcije i ocene o rekonstrukciji zgrade i ukupnoj delatnosti Galerije, ostaje činjenica da je u celini uzev posao uspešno okončan, da su stvoreni neuporedivo povoljniji uslovi za stručni rad, izložbenu aktivnost, čuvanje galerijskog materijala, boravak publike i razvoj nekih novih oblika delovanja. Za vreme boravka na RU „Veljko Vlahović“ kolektiv se pripremao za rad u novim uslovima sa svešću da povratak znači i promenu u načinu rada ustanove. Vredi, stoga, zabeležiti sve ono što je kao nov koncept i orijentacija u radu ustanove inicirano (ponešto i realizovano) još u toku tih priprema, a nastavljeno nakon toga u renoviranom prostoru.

Prvo je korigovan koncept programske politike u korist aktuelnih zbivanja i inovatorskih oblika umetničkog izražavanja. Nastojali smo pravo-

vremeno da reagujemo na neka od tih zbivanja, a ono što je u bliskoj prošlosti propušteno da nadoknadimo. Nove pojave u umetnosti tokom sedamdesetih i osamdesetih godina bile su, sasvim razumljivo, predmet posebne pažnje. Velik je broj umetnika značajnih za ta zbivanja individualno ili grupno izlagao u Likovnom susretu. Pomenimo samo neke: Laslo Kerekeš, Alter imago (Tahir Lušić, Nada Alavanja), Balint Sombati, Nina Ivančić, Edita Šubert, Verbumprogram (Ratomir Kulić, Vladimir Mattioni), Julije Knifer, Vladimir Gudac, Andraž Šalamun, Metka Krašovec, Željko Kipke, Bogdanka Poznanović, Predrag Šidanin i niz drugih autora.

Nismo pri tome, naravno, zaboravili i nešto stariju generaciju umetnika osobenog doprinosa savremenim zbivanjima: Ferdinand Kulmer, Milan Konjović, Dado Đurić, Miroslav Šutej, Stjepan Gračan, Herman Gvardijančić, Leonid Šejka itd.

Od jugoslovenskih manifestacija i studioznije pripremljenih izložbi valja izdvojiti, pored već tradicionalnog Trijenala jugoslovenske keramike, izložbe pod nazivom: „XXI Likovni susret – 30 godina vojvođanskih kolonija“, 1982., „Likovno stvaralaštvo u Subotici 1944–1984, 1984.: Bela Kondor, Šandor Torok, „Oblikovanje knjige u Jugoslaviji“, 1985.; „Nova umetnost 70-tih – Doslednost i kontinuitet“, 1986. god.

Oblici delovanja Galerije nisu se svodili samo na organizaciju izložbi. Njih je pratio gotovo uvek stručni rad u drugim oblastima. Organizovana su predavanja, tribine, razgovori sa umetnicima i kritičarima, okrugli stolovi na određene teme, a ne treba zanemariti ni prezentacije nekonvencionalnih oblika umetničkog izražavanja, performansa, akcija i novih medija filma, fotografije, a posebno videa. Imali smo tako prilike da se upoznamo sa radom Lasla Kerekeša, Predraga Šidanina, Vladimira Gudca, Bogdanke Poznanović, Miroslava Mandića, Balinta Sombati i drugih autora. Posebno su važne promene u organizaciji stručnog, pre svega, galerijsko-muzeološkog rada u oblastima koje su dugi niz godina bile zapostavljene, jer je Galerija u nedostatku kadrova i uslova delovala isključivo kao izložbeni salon. To se, pre svega, odnosi na rad i organizaciju Dokumentacionog centra umetničkih kolonija Jugoslavije, obradu i čuvanje dokumentarne građe i umetničkog fonda ustanove.

Veći deo obimnog dokumentarnog materijala o umetničkim kolonijama, prikupljan od osnivanja ustanove, sređen je i klasifikovan u ovom periodu, a deo je obrađen i objavljen uz izložbe koje je organizovao Centar. Najvredniji rezultat rada Dokumentacionog centra je „Adresar umetničkih kolonija i vajarskih simpozija Jugoslavije“ objavljen 1986. godine. Umetnički fond je reinventarisan i u celosti stručno obrađen. Sa galerijskom

postavkom završava se jedan dug, mukotrpan i ozbiljan posao. Učinjen je, zatim, vidan pomak u pripremama za realizaciju niz godina prisutne ideje o formiranju muzeja savremene jugoslovenske keramike. Povodom Petog trijenala jugoslovenske keramike organizovana je akcija prikupljanja materijala za budući muzej i ovom prilikom izražavamo zahvalnost svim umetnicima keramičarima koji su svojim poklonima podržali našu inicijativu. Ove godine obezbeđen je i prostor, pa verujemo da je izbor iz zbirke keramike u okviru galerijske postavke tek prvi (privremeni) korak ka realizaciji ove ideje. Nadamo se da do tog trenutka neće proteći puno vremena.

Posle nekoliko godina priprema počela je sa radom i Grafička radionica. U izdanju Likovnog susreta pojavila se 1983. godine mapa grafika (druga po redu) Branislava Makeša na temu Subotica–Palić. Od tada radionica deluje kao kolonija u kojoj godišnje boravi nekoliko umetnika. Nedostatak sredstava je osnovni razlog što ona još uvek ne uspeva da održi kontinuitet u radu.

Promenu je, 1984. godine, pretrpeo i dizajn izdanja Likovnog susreta. Od prethodnog zadržan je samo znak ustanove, rad Dragoslava Stojanovića SIP-a. Nema sumnje da novo, savremenije i atraktivnije, rešenje novosadskog dizajnera Ferenc Barata predstavlja sasvim osoben kvalitet u vizuelnoj identifikaciji ustanove.

Ne treba na kraju zaboraviti da su u tom periodu, angažovanjem i posredovanjem Likovnog susreta, u prostoru-gradu postavljene skulpture Save Halugina, Zlatana Zlatića i Ota Loga, skulptura Lasla Siladija biće postavljena ove godine.

Naveli smo ovom prilikom samo one rezultate po kojima se ovaj period rada izdvaja u odnosu na prethodni, bez namere da ga posebno ističemo i vrednujemo, već da ukažemo na kontinuitete u razvoju jedne delatnosti u Subotici i potvrdimo lepu tradiciju aktivnog prisustva ove ustanove u savremenim umetničkim zbivanjima u Jugoslaviji.

Posebno nas raduje što smo kao mlad kolektiv stekli veliki broj novih prijatelja i saradnika širom zemlje i u inostranstvu, kako među pojedincima tako i srodnim institucijama. Njima se ovom prilikom zahvaljujemo na kolegijalnoj i velikodušnoj pomoći.

1982–1987. IDŐSZAK

A Galéria tevékenységében az 1982 és 1987 közötti időszak részletes ismertetést érdemel meg, mivel mind a munkafeltételekben, mind pedig a tevékenységi formákban lényeges változásokra került sor.

Ebben az időszakban a legnagyobb méretű, a legösszetettebb és az intézmény további tevékenységére kiható legjelentősebb munka a Képzőművészeti Találkozó épületének rekonstrukciója volt. Nem egész két évig tartottak a munkálatok, s ez alatt az idő alatt kicserélték a régi villanyvezetékét (emiatt az épület bizonyos ideig nem funkcionált) a kiállítási termék új megvilágítást kaptak, minden helyiségbe eljutott a távfűtés, megjavították a beázó tetőszerkezetet, szigetelték az épületet, a bemutató termék új parkettburkolatot kaptak, kisebb-nagyobb belső átalakítás, homlokzat- és tetőtérfelújítás képezte a rekonstrukciót. A szükséges eszközöket a lakosság helyi járulékából teremtték elő (a pénz egy részét a tartományi művelődésügyi öngazgatási érdekközösség biztosította), ami beszédesen arról tanúskodik, hogy ez az intézmény milyen helyet foglal el Szabadka és Vajdaság művelődési életében, milyen megértést tanúsítanak problémái, és milyen érdeklődést tevékenysége iránt. A Képzőművészeti Találkozó volt az első művelődési intézmény, amelynek épületét a helyi járulékból renoválták, s ez a tény is jelezte azokat az átfogó változásokat, amelyek a város kulturális életében ezekben az években bekövetkeztek.

Az ilyen jellegű vállalkozásból eredő hatalmas kötelezettségek és gondok sem képeztek akadályt abban, s nem indokolták (ami csaknem természetes lett volna), hogy csökkentsék vagy megszüntessék a képtári tevékenységet. A Galéria minden korábbi és újabb igényeknek, mégha nagy erőfeszítések árán és kimondottan kedvezőtlen irodai és kiállítási helyiségkérdésekkel küszködve is a Veljko Vlahović Munkásegyletemen (ahol ideiglenesen helyet kapott), mégis többnyire korrektül és profizionális szinten eleget tett. Ez korántsem volt egyszerű feladat, hisz a párhuzamosan jelentkező kötelezettségek sokszor felülmúlták e kis kollektiva erejét. Tekintet nélkül arra, hogy ez alatt a két év alatt mi minden akadályozta a munkát és az épületrekonstrukciót s a Galéria tevékenységét milyen ellentmondásos reagálások és értékelések kísérték, változatlan az a tény, hogy összeségében sikerültek a munkálatok, összehasonlíthatatlanul jobb feltételeket teremtték a szakmunkához, kiállítási tevékenységhez, a műgyűjtő munkához, a tárlatlátogatáshoz, ezenfelül új tevékenységi formák is kialakulhattak.

A Veljko Vlahović Munkásegyletemen a dolgozói közösség azzal a tudattal készült fel az új munkakörülményekre, hogy a visszatérés új munkamódszert is jelent egyúttal. Eppen ezért megérdemli a feljegy-

zést mindaz, amit új törekvésként és orientációként az intézmény tevékenységében kezdeményeztek (részben meg is valósítottak) még ebben az előkészületi szakaszban, majd később folytattak a felújított épületben.

Elsősorban módosult a műsorpolitika koncepciója, ami az új művészeti törekvésekhez és kifejezőeszközökhöz való közeledésben jutott kifejezésre. Arra törekedtünk, hogy idejében reagáljunk ezekre a történésekre, s bepótoljuk azt, amit a közelmúltban elmulasztottunk. Érthető módon külön figyelmet fordítottunk a hetvenes és nyolcvanas évek új művészeti irányzataira. E törekvések képviselői közül sokan, egyénileg vagy csoportosan kiállítottak a Képzőművészeti Találkozóban. Csak néhány nevet említünk meg: Kerekes László, Alter imago (Tahir Lušić, Nada Alavanja), Szombathy Bálint, Nina Ivančić, Eaita Šubert, Verbump-program, Ratomir Kulić, Vladimir Mattioni, Knifer Gyula, Vladimir Gudac, Andraž Šalamun, Metka Krašovec, Željko Kipke, Bogdanka Poznanović, Predrag Šidanin és sokan mások. Eközben természetesen nem feledkeztünk meg az idősebb generációról sem, amelynek művészete egyéni jegyet jelent a koszerű törekvésekben: Ferdinand Kulmer, Milan Konjović, Dado Đurić, Miroslav Šutej, Stjepan Gračan, Herman Gvardijančić, Leonid Šejka stb.

A jugoszláv szintű rendezvények és a nagyszabású kiállítások közül a már hagyományos jugoszláv kerámia triennálé mellett ki kell emelni A könyv formatervezése Jugoszláviában címmel megrendezett találkozót (1985.); A 70-es évek új művészete – Következetesség és kontinuitás (1986.); Szabadka képzőművészete 1944–1984.; a XXI. Képzőművészeti Találkozó; A vajdasági Művésztelepek 30 éve (1962); Kondor Béla művészete (1985.); Torok Sándor (1985.). A Galéria tevékenysége azonban nem merült ki csupán a kiállítások megszervezésében. Ezzel együtt más tevékenységi formák is éltek. A művészekkel és kritikusokkal beszélgetéseket szerveztünk, előadásokat, vitafórumokat, egy-egy témakör-ről kerekasztal-beszélgetéseket, de nem szabad megfeledkezni a nem konvencionális művészeti formákról, új médiumokról, a performance-ról, az akcióról, a filmről, a képről és a videóról. Alkalmuk volt megismerkedni Kerekes László, Predrag Šidanin, Vladimir Gudac, Bogdanka Poznanović, Miroslav Mandić, Szombathy Bálint és más képzőművész alkotásaival. Különlegesen fontosak azok a változások, amelyek a szakmunka, területén, mindenekelőtt a képtári-múzeumi tevékenységben bekövetkeztek azokon a területeken, amelyeket évek hosszú során át elhanyagoltak, mert a Galéria káderek és egyéb feltételek hiányában kizárólag kiállítási szalonként működött. Ez elsősorban a Jugoszláv Művésztelepek Dokumentációs Központjának megszervezését és mun-

káját érintette, de vonatkozott a dokumentumanyag megőrzésére és feldolgozására, valamint az intézmény művészeti alapjának létesítésére is. A művésztelepekre vonatkozó átfogó dokumentumanyag nagyobb részét, amelyet az alapítás óta gyűjtenek, ebben az időszakban osztályozzák és rendezik, másik részét pedig a központ szervezésében megtartott kiállítások kapcsán dolgozták fel és jelentették meg. A dokumentációs központ munkájának legértékesebb eredménye a jugoszláv művésztelepek és szobrászati szimpozionok címjegyzéke, amelyet 1986-ban jelentettek meg.

A gyűjteményt újra leltárba vették és teljes egészében szakmai feldolgozásban részesítették. A képtári kiállítással tulajdonképpen egy hosszadalmas, küzdelmes és elmélyült munka fejeződött be. Ezenfelül jelentős előrelépés tapasztalható egy többéves elképzelés, a kortárs jugoszláv kerámiai múzeum létrehozásában. Az ötödik jugoszláv kerámiai triennálé alkalmából anyagot gyűjtöttek a leendő múzeumhoz. Ezúton is köszönetet mondunk azoknak a keramikusoknak, akik ajándékaikkal kezdeményezésünket támogatták. Ebben az évben megfelelő hely is biztosítva lett, így reméljük, hogy a kerámia-gyűjteményből bemutatott válogatás csupán az első (ideiglenes) lépés az elképzelés életre keltésében. Reménykedjünk, hogy erre nem kell sokáig várni. Néhány évi előkészület után megkezdte munkáját a Grafikai Műhely is. A Képzőművészeti Találkozó kiadásában 1983-ban megjelent Branislav Makeš grafikamappája (sorrendben a második) Szabadka és Palics témakörben. Ettől az időtől kezdve a műhely művésztelepként működik, amelynek munkájában évente néhány alkotó vesz részt. A pénzhiány a legfőbb oka annak, hogy nem sikerül a munka folyamatosságát elérni.

A Képzőművészeti Találkozó kiadványainak formája 1984-ben megváltozott. A meglévőből az intézményt ábrázoló jel maradt meg amely Dragoslav Stojanović SIP alkotása. Nem kétséges, hogy az új, idősebb és atraktívabb megoldás mely Barát Ferenc, újvidéki formatervező munkája az intézmény vizuális identifikását különleges módon képviseli.

Végezetül nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy ebben a periódusban a Képzőművészeti Találkozó közreműködésével a városban három szobrot állítottak föl: Sava Halugin, Zlatan Zlatić és Oto Logo művét. Szilágyi Gábor szobra az idei évben kap teret.

Ezúttal csak azokat az eredményeket említettük, amelyekkel ez a periódus kiemelkedik. Nem volt szándékunkban értékelést adni, hanem e tevékenység folyamatos fejlődésére kívántunk rámutatni és igazolni azt a szép hagyományt, hogy Szabadkán ez az intézmény a korszerű jugoszláv művészeti törekvésekben, irányzatokban aktívan jelen van.

Örömmel tölt el bennünket, hogy fiatal kollektívaként sok új barátra és munkatársra tettünk szert szerte az országban és külföldön is mind a művészek körében, mind pedig a rokonintézmények között. Lelkes szakmai segítségükért ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Dragomir Ugren

IZLOŽBE PRIREĐENE U GALERIJ I SALONU LIKOVNOG SUSRETA

A GALÉRIÁBAN ÉS A SZALONBAN MEGRENDEZETT KIÁLLÍTÁSOK

1962.

- I. LIKOVNI SUSRET - PALIĆ - 10 GODINA UMETNIČKIH KOLONIJA U VOJVODINI, predgovor: Radomir Radujkov, Velika terasa
- Radmila Radojević, Zimski salon (u daljem tekstu ZS)
- Ankica Oprešnik, ZS
- Pasteli Miluna Mitrovića, ZS
- Izložba tapiserija Boška Petrovića, ZS
- Vida Jocić, ZS
- A zentai festételep - A vajdasági művésztelepek monográfiái (11 godina Sliarske kolonije u Senti), tekst: Ács József, ZS

1963.

- Izložba kluba slikara radnika „Radničkog univerziteta“ Subotica, ZS
- 25 dela posleratne srpske umetnosti iz zbirke Moderne galerije u Beogradu, ZS
- XV izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Ana Bešlić, ZS
- Uzdinske žene slikarke, Predvorje Narodnog pozorišta
- Janez Boljka, ZS
- Trajko Stojanović - Svetomir Arsić Basara, ZS
- Srednjovekovne freske - Izložba kopija iz zbirke Galerije fresaka u Beogradu, predgovor: Milan Kašanin, Gradski muzej
- Izložba subotičkih likovnih umetnika, ZS
- Izložba slika Jožefa Beneša, čitaonica u Bajmoku
- Izložba članova Udruženja likovnih umetnika BiH, Sarajevo, ZS
- Izbor iz fonda otkupljenih dela, ZS
- II. LIKOVNI SUSRET - PALIĆ - STVARALAŠTVO U UMETNIČKIM KOLONIJAMA JUGOSLAVIJE, predgovor: Imre Dević, Velika terasa, ZS
- Izložba skopskih likovnih umetnika, ZS
- V izložba učesnika Umetničke kolonije u Malom Idošu, ZS
- Crteži i grafike iz NOB (Iz zbirke Vojnog muzeja JNA), predgovor: Nada Šuica, ZS

- XVII izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Izložba likovnih umetnika Sombora, Predvorje Narodnog pozorišta
- Izložba Umetničke kolonije u Senti, ZS

1964.

- Izložba Karel Zelenka, predgovor: Melita Stelē, ZS
- Klub slikara radnika „Radničkog univerziteta“ u Subotici, ZS
- Crteži Dragoslava Stojanovića Sipa, Predvorje Narodnog pozorišta
- Srpska grafika XVIII veka (Izbor iz zbirke Galerije Matice srpske), predgovor: Dinko Davidov, ZS
- Nadežda Petrović i počeci srpskog modernog slikarstva, ZS
- Vera Josifović, ZS
- Aladar Zahariaš, vajar iz Ljubljane, ZS
- Pasteli Milana Konjovića, ZS
- Balázs G. Árpád, predgovor: Herceg János, ZS
- Izložba subotičkih likovnih umetnika, ZS
- Umetnička dela baroka u zbirci Narodnog muzeja u Beogradu, ZS
- Izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Izložba dela Jožefa Beneša i Mila Skračića, Galerija Gradskog muzeja
- III. LIKOVNI SUSRET SUBOTICA - PALIĆ - GRAFIKA JUGOSLAVIJE, predgovor: Franc Stelē, Velika terasa
- III. LIKOVNI SUSRET - PALIĆ - SKULPTURA UČESNIKA UMETNIČKIH KOLONIJA JUGOSLAVIJE, predgovor: Bela Duranci, Park, Velika terasa, ZS
- Grafike Bele Kondora, Budimpešta, predgovor: Németh Lajos, Galerija Gradskog muzeja
- András Hangy, ZS
- Izložba učesnika Umetničke kolonije keramičara u Malom Idošu, ZS
- XII izložba Majstorske radionice Hegeđušić, ZS
- Izložba učesnika Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, Galerija Gradskog muzeja
- Narodna umetnost Jugoslavije, ZS

Nazivi izložbi navode se prema katalozima. Predgovori koji se navode uz izložbe nalaze se u katalozima.

- XIII izložba Slikarske kolonije u Senti, ZS
- Izložba slika Stevana Aleksića, Galerija Gradskog muzeja
- Miliš Čirić – Grafike, predgovor: Ješa Denegri, ZS
- Ivan Tabaković – Skriveni svetovi, likovne asocijacije i metamorfoze, ZS
- Izložba Radnički pokret i NOB u Subotici, tekst: Milan Dubajić

1965.

- Klub slikara radnika Radničkog univerziteta u Subotici, predgovor: Gojko Novaković, ZS
- Tomislav Hruškovac – Izložba slika, predgovor: Dubravko Horvatić, ZS
- Ekspresionizam u savremenoj srpskoj umetnosti, ZS
- Društvo slovenskih likovnih umetnikov, ZS
- Mađarska grafika i plakati
- Mirjana Šipoš, predgovor: M. Milošević, ZS
- Milan Konjović, predgovor: Miodrag B. Protić, ZS
- Mihajlo Dejanović, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Onore Domije (1808–1879), predgovor: Pavle Vasić, ZS
- Izložba likovnih umetnika Subotice, predgovor: Bela Duranci, ZS
- XX izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, predgovor: Imre Dević, ZS
- Švajcarski plakat, predgovor: Hans Kasser, ZS
- Tradicionalna izložba učenika osnovnih škola, ZS
- IV. LIKOVNI SUSRET – SLIKARSTVO UMETNIČKIH KOLONIJA, predgovor: Imre Dević, Velika terasa
- Izložba iz fonda otkupljenih dela, ZS
- Izložba Umetničke kolonije keramičara u Malom Idošu, „Stil“
- Tomislav Šebeković, Slike-crteži, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Izložba Udruženja likovnih umetnika Srbije podružnice za Vojvodinu, predgovor: Bela Duranci, ZS
- XXI izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Grafika u zbirci Likovnog susreta, ZS

1966.

- Izložba subotičkih slikara amatera, predgovor: Gojko Novaković, ZS
- Izložba slika i skulptura Jovana Devića, ZS
- Nikola Aleksić, – Banatski portreti, ZS
- Nova figuracija Beogradskog kruga, predgovor: Đorđe Kadijević, ZS
- Izložba reprodukcija velikih majstora slikarstva, ZS
- Izložba Šantora Toroka, ZS
- Izložba slika Živojina Turinskog, predgovor: Danilo Kiš, ZS
- Izložba slika Bete Vuković, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Izložba Umetničke kolonije iz Hodmezevašarhelja, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Nad Istvan (1873–1937), Pasteli, predgovor: Bela Duranci, ZS
- XXI izložba subotičkih likovnih umetnika, ZS
- Monotipije Petera Bauma, ZS
- XXIII izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Paletom kroz tri decenije, predgovor: László Gál, ZS
- V. LIKOVNI SUSRET – GRAFIKA I SKULPTURA U UMETNIČKIM KOLONIJAMA JUGOSLAVIJE, predgovor: Bela Duranci, Velika terasa na Paliću, ZS
- Stojan Trumić, predgovor: Milivoj Nikolajević, ZS
- Izložba članova Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Ksenija Kantoci – Frano Šimunović, ZS
- Petar Mojak – Crteži, skice, studije, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Holandski crtež XVI–XVII veka, ZS
- IX izložba Umetničke kolonije keramičara u Malom Idošu, predgovor: Devics Imre, ZS

1967.

- Izložba radnika-amatera slikara i vajara, predgovor: Gojko Novaković, ZS
- Đorđe Andrejević Kun, predgovor: Veljko Vlahović, tekst: Momčilo Stevanović, ZS
- Tapiserije Jagode Bujić, ZS
- Slike Radmile Radojević, ZS

- Ács József, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Izložba likovnih umetnika iz Segedina, ZS
- Duško Šojlev, ZS
- Izložba subotičkih likovnih umetnika, predgovor: Bela Duranci, ZS
- Torok Sándor, predgovor: Sáfrany Imre, ZS
- Izložba Tribine mladih, ZS
- XXV izložba umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- VI. LIKOVNI SUSRET – SLIKARSTVO U UMETNIČKIM KOLONIJAMA JUGOSLAVIJE, predgovor: Ipacs József, Velika terasa
- Izložba Umetničke kolonije keramičara u Malom Idošu, ZS
- Slike i crteži Enrea Faragoa
- Joža Horvat Jaki, ZS
- Nándor Glid, ZS
- Nikolaj Gricjuk – Moja Moskva, izložba akvarela, predgovor: N. Gricjuk, ZS
- Čehoslovačke medalje i plakete XX veka, predgovor: Vaclav Prochazka, ZS

1968.

- Izložba Kluba slikara amatera, ZS
- Izložba subotičkih likovnih umetnika, predgovor: Ács József, ZS
- Izložba dokumentacionog materijala o radu Likovnog susreta (povodom deljivanja Vukove nagrade), ZS predgovor: Imre Dević
- Tisa – slike inspirisane rekam – izložba članova Umetničke kolonije u Senti, ZS
- Milica Dinić, ZS
- Izložba likovnih dela – poklon Fonda za unapređivanje kulturnih delatnosti Srbije za 1967, predgovor: Imre Dević, ZS
- Raza Vila Poznovija, predgovor: M. Č. predsednik KPZ opštine Subotica, ZS
- Izložba likovnih umetnika iz Segedina, ZS
- Csincsák Elemér (1895–1944), predgovor: Bela Duranci, ZS
- Nives Kavurić-Kurtović, umesto predgovora odlomak razgovora koji je sa umetnikom vodio Želimir Košćević, ZS
- Miloš Bajić – 100 crteža, ZS
- Vinkler László, Seged, predgovor: Vinkler László, ZS

- VII. LIKOVNI SUSRET - GRAFIKA I SKULPTURA U UMETNIČKIM KOLONIJAMA, predgovor: Bela Duranci, Galerija i Salon Likovnog susreta (u daljem tekstu: GiS LS)
- VII. LIKOVNO SUSRET TRIJENALÉ KERAMIKE SUBOTICA '68, predgovor: Dušan Popović, tekst: Katarina Ambrozić, GiS LS
- Vela Luka, 68, ZS
- Imre Vinkler (1928-1967), predgovor: Bela Duranci, ZS
- Sava Šumanović (1896-1942), predgovor: Ž. Brković, ZS
- Likovni umetnici sa Kosova i Metohije, ZS
- Milan Poznovija, ZS
- Jesen 1968. - Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli, ZS

1969.

- Laura Stocco, ZS
- Csurgó - Umetnička kolonija mladih, ZS
- Izložba grafike poljskih umetnika, ZS
- Aleksandar Luković - Klovnovi i ljudi, izložba crteža, ZS
- Izložba slikara - amatera Subotica, Amaterska likovna kolonija Tavankut, ZS
- Petrik Pál, ZS
- Likovna izložba mladih subotičkih stvaralaca, ZS
- XXIX izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, ZS
- Izložba Umetničke kolonije u Malom Idošu, „Stil“
- József Pintér - Sándor Tóth, ZS
- Kalmár Ferenc - Szilágyi Gábor, ZS
- VIII. LIKOVNI SUSRET - SLIKARSTVO U UMETNIČKIM KOLONIJAMA JUGOSLAVIJE, predgovor: Dévics Imre, GiS LS
- Likovni studio Mađarske narodne armije, ZS
- Likovno stvaralaštvo Subotice 1969, ZS
- Politički plakat „Proslava 50-godišnjice SKJ 1919-1969“, tekst: D. S. Sip, ZS

1970.

- Kolonija u Počitelju, tekst: Hakija Kulenović, Azra Begić, Salon Likovnog susreta (u daljem tekstu: Salon LS)

- Nebojša Delja, Salon LS
- Razija Vila Poznovija, Salon LS
- Ankica Oprešnik - Milan Kerac, Galerija Likovnog susreta (u daljem tekstu: Galerija LS)
- Kalmár Magdolna, predgovor: Zvezdana Asić, Salon LS
- Zoran Petrović, tekst: Dušan Radović, Salon LS
- Wanyek Tivadar, Galerija LS
- Baranyi Károly - Zlata Markov - Baranyi, Salon LS
- Zrenjanin i okolina (Umetnička kolonija Ečka), tekst: Đorđe Jović, Salon LS
- Tisa 1970 (izložba članova Umetničke kolonije iz Sente u Korist postradalih od poplave), Salon LS
- XXX izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, Salon LS
- IX. LIKOVNI SUSRET - IZLOŽBA GRAFIKE I SKULPTURE UČESNIKA UMETNIČKIH KOLONIJA I VAJARSkih SIMPOZIJUMA JUGOSLAVIJE, predgovor: Aleksandar Luković, GiS LS
- Likovno stvaralaštvo amatera Vojvodine, Salon LS
- Sedamnaesta izložba Umetničke kolonije u Bečeju, tekst: Lj. Bukinac, Salon LS
- Prva zajednička izložba segedinskih i subotičkih umetnika, tekst: D. Fehér Zsuzsa, GiS LS
- Dragoslav Stojanović Sip, tekst: D. S. Sip, Salon LS

1971.

- Torok Sándor, Salon LS
- Sáfrany Imre - Kolaži iz Pariza, Salon LS
- Jovan Kratochvil, predgovor: Aleksa Čelebonović, Salon LS
- Zdravko Mandić, predgovor: Milan Solarov, Salon LS
- Jan Karczewski - Aleksander Kozyrski, Salon LS
- Izložba crteža Engjella F. Berishe, Salon LS
- Izložba slika Bogomila Karlavarisa, Salon LS
- Mihajlo Dejanović, predgovor: Bela Duranci, Salon LS
- Fürtös Ilona, Honty Márta, Kustár Zsuzsa, Vera Dajht Kralj, Tobolka Etelka, Venija V. Turinski, Zs, Kovács Diana, Salon LS

zsa, Vera Dajht Kralj, Tobolka Etelka, Venija V. Turinski, Zs, Kovács Diana, Salon LS

- Savremeni likovni umetnici Osijek i Sombora, Salon LS
- Faragó Endre - Cvetka Miloš, Salon ZS
- Benes József - Izložba slika i grafika, tekst: Tolnai Ottó, Soós József, Szombathy Bálint, Salon LS
- Novák András festőművész kiállítás, Szeged - Szabadka, Salon LS
- Ana Žalac, Salon LS
- Marina Petru, predgovor: Slavko Almazan, Salon LS
- Milun Mitrović, tekst: Milun Mitrović, Salon LS
- X. LIKOVNI SUSRET - IZLOŽBA SLIKARSTVA UČESNIKA UMETNIČKIH KOLONIJA U JUGOSLAVIJI, predgovor: Imre Dević, Bela Duranci, GiS LS
- XXXIII. i XXXIV. izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, predgovor: Gabor Siladi i Jožef Ipač, Foaje RU Subotica
- Gustav Matković, Salon LS

1972.

- Fridrich (Joachim-Carl), Akvareli, predgovor: Štefka Cobelj, Salon LS
- Evropski fantastičari, Salon LS
- Razstava Primorski likovniki 1971 (Izložba primorskih umetnika Slovenije), Salon LS
- Četvrta izložba Umetničke kolonije „Borkovac“ u Rumi, tekst: Bogdan Rajkovic, Salon LS
- Nada Adžić, Stanislava Jatić-Ceraj, Es-tera Taloši-Dorotić, Mirjana Stojanović-Maurits, Anamarija Mihajlović, Angelina Đurić-Pac, Milica Panin, Marija Peršaj, Aleksandra V. Tanurdžić, Etelka Tobolka (Izložba tekstila, Članovi Udruženja primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine), Salon LS
- Nandi Animes, predgovor: Vasko Popa, Salon LS
- Jovan I. Rakidžić, tekst: Pavle Vasić, Branka Marić, Stojan Čelić, Sreto Bošnjak, GiS LS
- Tri umetnika iz Sombora - Pavle Blešić, Dušan Mašić, Zoran Stošić Vranjski, Salon LS

- Sarajevski likovni umetnici - Milorad Corović, Seid Hasanefendić, Hakija Kulenović, Nada Pivac, Salon LS
- Ljubica Sokić, predgovor: Aleksa Čelebonović, Salon LS
- Zdenka Golob - Bogdan Borčić, Salon LS
- Razija Vila Poznovija - Milan Poznovija, Salon LS
- Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli (35. izložba), Salon LS
- Poljski plakat, Salon LS
- Tomislav Šebeković, Salon LS
- Druga zajednička izložba segedinskih i subotičkih umetnika, predgovor: Bela Duranci, Zavičajna galerija Gradskog muzeja u Subotici
- Jovan Dević, Salon LS
- Ács József, Salon LS
- XI. LIKOVNI SUSRET - IZLOŽBA LIKOVNIH DELA UČESNIKA UMETNIČKIH KOLONIJA VOJVODINE, predgovor: Jožef Ač, GiS LS

1973.

- Francina (Dolenec) - Slike i crteži, Salon LS
- Aranka i Petar Mojak, tekst: Fehér Ferenc, Miroslav Arsić, Salon LS
- Đorđe Bošan, tekst: Milenko Žarković, Salon LS
- Svetlana Antić, Ana Bešlić, Gordana Glid, Kondor Éva, Marija Sujetova-Kostić, Lőrinczné Albert Éva, Székely Piroška - Izložba dela likovnih umetnika žena, Galerija LS
- Zdenek Veseli, predgovor: Josef Hlaváček, Salon LS
- Bela Pehan, tekst: Miloš Arsić, Izložbeni foaje RU u Subotici
- Zavod za urbanizam i geodeziju Subotica 1963-1973, Foaje RU
- Zlatko Prica, predgovor: Darko Schneider, Salon LS
- Izložba grafike, skulpture i keramike stipendista Fonda za unapređenje stvaralaštva mladih umetnika likovne i primenjene umetnosti - Beograd, tekst: nandor Glid, Galerija LS
- Izložba radova likovnih umetnika HDLU - pododbor Rijeka, tekst: Radmila Matejčić, Galerija LS

- Joška Šoš (Brisel), Salon LS
- Susret gradova Subotica, Sombor, Osijek - Izložba savremenih likovnih umetnika, Salon LS
- Vojvodanski umetnici iz Subotice, Sombora i Zrenjanina, tekst: Bela Duranci, Izložbena dvorana HDLU Rijeka, Galerija muzeja Rovinj
- Likovno stvaralaštvo Subotice 1973, Foaje RU Subotica
- Udruženje likovnih umetnika Crne Gore, tekst: Olga Perović, Galerija LS
- XII. LIKOVNI SUSRET - UMETNIČKE KOLONIJE VOJVODINE (Dokumentarna izložba: Senta 1952, Bačka Topola 1953, Bečej 1956, Ečka 1956, Mali Idoš 1959 i Likovni susret 1962), tekst: Gabor Siladi, Bogomil Karlavariš, Geza Tripolski, Laslo Slivka, Ljiljana Bukinac, Zdravko Mandić, Živan Janković, Jožef Sekelj, GiS LS
- Izložba likovnih radova radnika, seljaka i naivnih umetnika iz Vojvodine, Vestibil Doma kulture Subotica
- Pécsi kepzőművészek kiállítása 1973 Szabadka, Ujvidék, Zombor, predgovor: B. Pilaszanovics Irén - Izložba umetnika iz Pečuja 1973, Subotica, Novi Sad, Sombor, Salon LS
- Istarski likovni umetnici u čast 30-godišnjice priključenja Istre SFRJ, predgovor: Argeo Curto, Salon LS
- Almási Gábor szobrász-szobrász, Salon ZS
- Izbor listova jugoslovenske grafike iz fonda Likovnog susreta, Galerija likovne umjetnosti Osijek

1974.

- Žilberta Dimo, Roland Devolder, Bernar Gober, Viktor Lefevr, Lode Matejs, Salon LS
- Cs. Pataj Mihály, Salon LS
- Ana Bukvić, Salon LS
- Csóhány Kálmán, Lenkey Zoltán - Izložba grafike, Salon LS
- Grupa 10 plus - Kauzlaric Tomislav, Komad Vladimir, Marinović Ante, Milunović Kolja, Mišić Lidija, Nešić Milija, Tepavac Milorad, Vidić Milun, Vulcanović Ratko, Vučinić Turinski Venija, Salon LS

- Umetnice tekstilne sekcije ULUPUH Zagreb, Salon LS
- Miroslava Milinković, slikar, Zdravko Milinković, slikar, Salon LS
- Milenko Žarković, grafičar, Dragiša Obradović, skulptor, Salon LS
- Izbor iz fonda Galerije Likovnog susreta - Grafika, Galerija LS
- Grafičar Schadi (Petar Šadi), Salon LS
- Karel Zelenko, Sonja Rauter - Zelenko, Salon LS
- Izbor iz fonda Likovne jeseni Sombor (slike i crteži), Galerija LS
- XXXVIII. izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, tekst: Ferenc Fehér, Salon LS
- Kolektivna izložba likovnih umetnika gradova Osijek, Sombor, Subotica (Žito, leto, sunce), Galerija LS
- Simon Béla 1974, predgovor: Hárs Éva, Salon LS
- Albina Jakić, Salon LS
- Branislav Brankov, Sombor, Salon LS
- Likovni umetnici Subotice - Oktobarski susret 1974, predgovor: Bela Duranci, Gabor Siladi, Zavičajna galerija Gradskog muzeja u Subotici
- XXXIX. izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, predgovor: Szilágyi Gábor, Salon LS
- B. Szabo György (1920-1963), Retrospektivna izložba, Galerija LS
- XIII. LIKOVNI SUSRET - 2. TRIJENALE KERAMIKE, tekst: arh. Miihajlo Mitrović, Zoran Markuš, GiS LS

1975.

- Finn grafika 1974 (Grafika iz grada Lah-tija), Salon LS
- Pejzaž u savremenoj umetnosti Jugoslavije, tekst: Aleksander Bassin, Sreto Bošnjak, Ljubica Damjanovska, Vida Grandić Husendžinović, Đorđe Jović, Olga Perović, Igor Zidić, Zdravko Mandić, Galerija LS
- Barakonyi (Klára), (Radmila) Bobić-Fijatović, Honti (Márta), Kustár (Zsuzsa), (Mirjana) Mareš, (Mira) Sandić, (Zorica) Tasić, Weéber (Klára), Galerija LS
- Branimir Minić, slikar, Beograd, predgovor: Peda Milosavljević, Salon LS

- Branislav Makeš, grafičar, Beograd, predgovor: Peda Milosavljević, Salon LS
- Izbor iz fonda Galerije Likovnog susreta, Skulptura, grafika, keramika, Salon LS
- Priroda i boginja sećanja IV, Bogdan Bogdanović, tekst: Đorđe Jović, Bogdan Bogdanović, Galerija LS
- Aleksandar Zarin, tekst: Lazar Trifunović, Salon LS
- Aleksandar Lakić, tekst: Stevan Stanić, Salon LS
- Eija Markkanen (grafičar, Lahti, Finska), Salon LS
- ULUV- UPIDIV, Izložba članova i kandidata Udruženja likovnih umetnika i Udruženja primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine - Subotica, Zavičajna galerija Gradskog muzeja u Subotici
- Martyn Ferenc 40 rajza - Pécsi grafikai műhely (Grafička radionica Pečuja), Galerija LS
- Szegedi képzőművészek tálata, Szabadka (Izložba segedinskih umetnika), predgovor: Szelesi Zoltán, Zavičajna galerija Gradskog muzeja u Subotici
- XIV. LIKOVNI SUSRET - IZLOŽBA GRAFIKA, tekst: Đorđe Jović, Ana Čolak Antić, Ibrahim Krzović, Ljubica Damjanovska, Peter Krečić, Galerija LS
- Izložba grafika sa XIX Likovnog susreta iz Subotice, Miškolc, Bijenale mađarske grafike
- Mirjana Šipoš, predgovor: Liljana Ivanović, Salon LS
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika - pododbor Rijeka, predgovor: Milan Zinaić, Salon LS
- Milan Konjović - Pasteli poljoprivrednih dobara 1943-1949 (Susret gradova Sombor-Osijek-Subotica), tekst: Herczeg János, Salon LS
- Grupa članova ULUV i UPIDIV Subotica-Zrenjanin, Salon LS

1976.

- Grafika sa VIII bijenala iz Miškolca (Mađarska), tekst: Gabor Siladi, Salon LS
- Milenko Vuksanović Čiča, tekst: Momo Kapor, Salon LS
- Kalmár Magdolna, Nemes Fekete Edit, Sinkovics Erzsébet, Irena Toderaš -

- Izložba posvećena Međunarodnom danu žena, Salon LS
- Borislav Brankov, Sombor, Salon LS
- Jure Labaš, Zagreb, predgovor: Vladimir Maleković, Salon LS
- Jugoslovenska grafika iz fonda Likovnog susreta Subotica, Pécs, Opole, Lahti, predgovor: Gabor Siladi, Galerija LS
- Mileta Vitorović - Slike, grafike, crteži 1941-1976 - tekst: dr Stevan Majstorović, Miloš Arsić, Galerija LS
- Jože Spacal - Grafika, predgovor: Aleksander Bassin, Galerija LS
- Radiša Lucić, predgovor: Jovan I. Radkić, Salon LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - SIČEVO (Umetnička kolonija), predgovor: Vojislav Dević, GiS LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - UMETNIČKA KOLONIJA BAČKA TOPOLA, predgovor: Jožef Ipač, GiS LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - 20 GODINA UMETNIČKE KOLONIJE EČKA, tekst: Mirko Čelar, Đorđe Jović, GiS LS

1977.

- Marina Sujetova Kostić - Izložba keramike, Salon LS
- Ratko Vulanović - Skulpture od 1973-1976, predgovor: Miodrag B. Protić, Zoran Markuš, Zdravko Vučinić, Salon LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - STRUMICA (Likovna kolonija), predgovor: Ljupčo Apostolov, tekst: Dima Todorovski, Galerija LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - DEČANI (Umetnička kolonija), predgovor: Kadrush Rama, tekst: Nebih Muriqi, Salon LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - IZLAKE ZAGORJE (Slikarska kolonija), predgovor: Nande Razboršek, Galerija LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - POČITELJ (Umetnička kolonija), tekst: Vlado Puljić, Hakija Kulenović, Galerija LS
- XV. LIKOVNI SUSRET - GROŽNJAN (Grad umjetnika), tekst: Vladimir Maleković, Stane Bernik, Nina Pirnat, Galerija LS
- Radenko Mišević, predgovor: Jasmina Tutorov-Borjanović, Salon LS
- Božidar Prodanović, Salon LS

- Pécsi grafikai műhely (Izložba Pečujske grafičke radionice), predgovor: Hárs Eva, Galerija LS
- XVI. LIKOVNI SUSRET - 3. TRIJENALE JUGOSLOVENSKE KERAMIKE, predgovor: Jevta Jevtović, Sreto Bošnjak, Muzej primenjene umetnosti Beograd, Galerija LS
- Dudás Antal, slike, predgovor: Katarina Mesaroš, Salon LS
- Ivan Jandrić - Vrt čudnog rastinja, predgovor: Katarina Mesaroš, Salon LS
- Zoran Stošić Vranjski, predgovor: Sreto Bošnjak, Salon LS
- XVI. LIKOVNI SUSRET - 25. JUBILARNA IZLOŽBA PRVE SLIKARSKE KOLONIJE u SENTI, tekst: Ilona Lučić, Nestor Slavnić, Salon LS
- Jubilara X izložba Umetničke kolonije „Borkovac“ Ruma, predgovor: Milivoje Nikolajević, Salon LS
- Akvarel likovnih umetnika Vojvodine, učesnika u radu umetničkih kolonija, predgovor: Đorđe Jović, Salon LS
- Politički plakat Jugoslavije 1944-1947, Salon LS
- Završne operacije za oslobođenje zemlje u delima slikara boraca vojvođanskih jedinica, predgovor: Rajko Mamužić, Salon LS

1978.

- Slobodanka Šobota, tekst: Jusa Nikšić „Triptih“, Salon LS
- Mostarski likovni umetnici Stajčić, Pezo, Puljić, Voljevica, predgovor: Mišo Marić, Salon LS
- Izložba slika i skulptura iz fonda Likovnog susreta, Galerija LS
- Radmila Bobić Fijatović, Vera Gabrić Počuča, Milena Gregorčić, Đurđa Gudlin Zanoški, Tünde Jábourné Balog, Mieczysław Włodzimiera Kaminska, Ana Popov, Katarina Tonković, Terezija Urbán, Milica Vučković, Salon LS
- Nemes Fekete Edit, predgovor: Katarina Mesaroš, Salon LS
- Zsáki István, predgovor: Fenyvesi Ottó, Salon LS
- Grafike - Izložba poklonjenih dela likovnih umetnika učesnika Umetničke

- kolonije u Bačkoj Topoli, predgovor: SziG 77, Salon LS
- Papp György (grafičar, Segedin), Zavičajna galerija Gradskog muzeja u Subotici
 - Branislav Vuleković, predgovor: Đorđe Jović, Salon LS
 - Nives Kavurić-Kurtović, predgovor: Jasmina Tutorov Borjanović, Galerija LS
 - Jubilara izložba Likovne kolonije „Deliblatski pesak“, Galerija LS
 - Arhitektura u Vojvodini od 1970–1977, Salon LS
 - XVII. LIKOVNI SUSRET – MODERNA SLOVAČKA GRAFIKA IZ FONDA SLOVAČKE NACIONALNE GALERIJE, predgovor: Eva Trojanová, Galerija LS
 - Likovni umetnici Banjaluke, predgovor: Ljiljana Perduv Misirlić, Salon LS
 - Boško Petrović, Skice za tapiseriju, Salon LS
 - Jugoslovenska grafika – postavka zbirke Galerije Likovnog susreta, Galerija LS
 - Izložba likovnih radova građevinskih radnika SR Srbije, Galerija LS
 - Izložba likovnih radova mladih u okviru XXIII smotre omladine Jugoslavije „Bratstvo–Jedinstvo“, Velika terasa na Paliću

1979.

- Monika, Mirjana, Nada, Ljubica, Mira, Tinca, Anita, Salon LS
- XXVIII. prolećna izložba ULUV-a, Salon LS
- Ljubomir Denković, skulptura 1965–1979, predgovor: Ljiljana Ivanović, Salon LS
- Valkó László, Salon LS
- Trischler Ferenc, Salon LS
- Izložba štamparskih produkata grafičke industrije Vojvodine, GiS LS
- XVIII. LIKOVNI SUSRET – GRAFIČKA KULTURA 79, Izložba od ideje do realizacije, Grafika u tehnikama ručne štampe, Grafičke komunikacije, tekst: Gabor Siladi, Bogdan Kršić, Galerija LS
- X. grafička izložba na DLUM (makedonska grafika), tekst: Ljubica Damjanovska, Galerija LS

- Dvadesetšesta izložba umetničke kolonije Bečej, predgovor: Ljiljana Bukinac, (Miloš) Arsić, Galerija LS
- Umetnička kolonija Lipovac (Topola), predgovor: Ljiljana Arsin, Galerija LS
- Retrospektivna izložba Stojana Trumića, Salon LS

1980.

- Izložba umetničke grafike, „Birografika“ Subotica
- XLIX. izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, Salon LS
- Izložba likovnih umetnik iz Hodmezevašarhelja, Salon LS
- Sinkovics Erzsébet, predgovor: Dudás Antal, Salon LS
- Torok Sándor, Salon LS
- Finsko slikarstvo, grafika, skulptura, predgovor: Gabor Siladi, Galerija LS
- Milica Vučković, Grafike, Salon LS
- Minić (Branimir), Galerija LS
- Makeš (Branislav), Galerija LS
- Milan Kerac (1914–1980) Slike i grafike, predgovor: Ljiljana Ivanović, Salon LS
- Miroslav Andelković, Salon LS
- Bekir Misirlić, predgovor: Ibrahim Krzović, Salon LS
- XIX. LIKOVNI SUSRET – 4. TRIJENALE KERAMIKE, predgovor: Gabor Siladi, Galerija LS, Muzej primenjene umetnosti Beograd
- Atelier '61, Novi Sad (Izložba tapiserije), predgovor: Grozdana Šarčević, Salon LS
- Sodobna likovna prizadavanja na Gorenjskem, predgovor: dr Avgustin Cene, Salon LS
- Kritičari odabiru – Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Zagreb, tekst: Juraj Baldani, Marina Baričević, Josip Depolo, Tonko, Maroević, Zrnka Novak, Zdravko Poznić, Quido Quien, Zdenko Rus, Josip Škunca, Galerija LS
- Branko Šotra iz fonda Umetničke galerije u Sarajevu i Muzeja Branka Šotre u Stocu, tekst: Smilja Šinik, Salon LS
- Zlata Markov Baranji – Retrospektivna izložba – Keramoplastika – Keramoslikarstvo – Skulptura, predgovor: Đorđe Jović, Galerija LS

- Aleksandar Pajvančić Alex, Grafičke komunikacije, predgovor: Oto Bihalji Merin, Galerija LS
- Ioan Tolan (Rumunija), predgovor: Marin Mihalake, Salon LS
- Realizacije 25 (Izložba uspešnih realizovanih projekata RO „Projekt biro“ Zrenjanin, 1954–1979), tekst: Uređivački odbor, Salon LS
- Izbor iz fonda Galerije Likovnog susreta – slike, Galerija LS

1981.

- Mihajlo Dejanović, Akvareli, predgovor: Bela Duranci, Salon LS
- Crteži – izbor iz fonda jugoslovenskog crteža Likovne jeseni Sombor, predgovor: Ljubica Dujmović, Salon LS
- Németh Anna, Salon LS
- Tobolka Etelka, Salon LS
- 35 godina „Képes Ifjusága“, Dom kulture Subotica
- Lazar Vujaklija, Salon LS
- Ivo Friščić, tekst: Vladimir Maleković, Zdenko Rus, Mladenka Šolman, Salon LS
- Mladen Marinkov, skulpture, Salon LS
- Franzer István, Modne skice i kreacije, predgovor: Bela Duranci, Salon LS
- Wanyek Tivadar 1910–1984, Komemorativna izložba, Salon LS
- Božidar Jakac, grafike, predgovor: Ivo Ostoja, Salon LS
- Izložba skulptura učesnika Internacionalnog simpozijuma „Beli Venčac“ u Arandelovcu, Galerija LS
- Milorad Dželetović, izložba slika, Salon LS
- Dimčevski (Trajče), predgovor: Viktorija Vasev Dimevska, Salon LS
- Jakimovski (Žarko), predgovor: Sonja Abadžieva Dimitrova, Salon LS
- Dušan Todorović, Salon LS
- Ustanak i socijalistička revolucija u delima likovnih umetnika Vojvodine, Galerija LS
- L. izložba Umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, tekst: Đorđe Jović, Salon LS
- Vladimir Rebezov, Retrospektivna izložba scenografije 1942–1981, tekst: Jasmina Tutorov, Salon LS

- Boris Jesih, predgovor: Slavko Timotijević, Salon LS
- XX. LIKOVNI SUSRET (JUGOSLOVENSKA MANIFESTACIJA GRAFIČKE KULTURE) – BIBLIOFILSKA IZDANJA ZBIRKE BIŠKUPIĆ, Fundus grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu, tekst: Mr Nela Schmidichen, Dr Tonko Maroev, Galerija LS
- XX. LIKOVNI SUSRET – SAVREMENA SLOVENAČKA GRAFIKA, tekst: Ivan, Sedej, Galerija LS
- Trajko Stojanović Kosovac, tekst: Dušan Đokić Salon LS

1982.

- XX. LIKOVNI SUSRET – ILUSTRACIJA, TIPOGRAFIJA, PISMO, tekst: Stjepan Fileki, Galerija LS
- XX. LIKOVNI SUSRET – GRAPHICA UNIVERSA, Galerija LS
- Kalmár Ferenc, predgovor: Bela Duranci, Salon LS
- Modul – Čipa (arh. Jožef), Martinović (arh. Goran), Zahariaš (arh. Dragutin), predgovor: Bela Duranci, Salon LS
- Togyerás József, tekst: Vladimir Maleković, Salon LS
- Žene likovni umetnici – iz fonda Savremene galerije u Zrenjaninu, predgovor: Jasmina Tutorov, Salon LS
- Aleksandar Đonović, predgovor: Đorđe Radišić, Galerija LS
- Sedma decenija u jugoslovenskoj umetnosti – izbor iz fonda Galerije Likovnog susreta, predgovor: Kata Martinović Cvijin, Galerija LS
- Tomaž Gorjup, predgovor: Kata Martinović Cvijin, Salon LS
- Zmago Jeraj, predgovor: Đorđe Janjatić, Salon LS
- Salim Obralić, predgovor: Ibrahim Krzović, Salon LS
- Endel Beriša, predgovor: R. Putar, Salon LS
- Likovni umetnici Kruševca, tekst: Dragomir Lazić, Salon LS
- Međunarodni festival „Svet keramike“, Simpozijum '82 u Arandelovcu, predgovor: Đorđe Radišić, Galerija LS
- Schadi 82. – Katalog uz grafičku mapu „Divlji kesten“, predgovor: Kata Martinović Cvijin, Grafički atelje LS

- Bogdan Bogdanović – Spomen-park Dudik, Vukovar, tekst: Milka Planinc, Đorđe Radišić odlomak iz poeme „Dudovi i zvezde“, intervju Vlade Bužančića sa autorom, Salon LS
- Izložba slika i emajla sa Zemaljskog trijenala keramike Umetničke kolonije za emajl u Kečkemetu, Galerija LS
- Likovna dela žena umetnika – izbor iz fonda Savremene galerije Likovnog susreta Subotica, predgovor: Kata Martinović Cvijin, Likovna jesen Sombor
- Moderna galerija Likovnog susreta Subotica, tekst: Kata Martinović Cvijin, Likovna jesen Sombor
- Susreti '82, RU „Veljko Vlahović“ Subotica
- Izložba subotičkih, somborskih i zrenjaninskih umetnika u južnobanatskom regionu
- XX. LIKOVNI SUSRET – 30. GODINA VOJVODANSKIH KOLONIJA, 20. GODINA LIKOVNOG SUSRETA, tekst: Zoran Petrović, Gabor Siladi, Galerija LS

1983.

- Ivica Šiško – Crteži, grafike, slike, tekst: Vlado Bužančić, Likovni susret, Foaje RU „Veljko Vlahović“ Subotica, u daljem tekstu: LS – Foaje RU
- Stjepan Gračan, tekst: Zdenko Rus, LS – Foaje RU
- Irena Toderaš, tekst: Vladimir Maleković, LS – Foaje RU
- Herman Gvardijančić, predgovor: Jasmina Tutorov, LS – Foaje RU
- Šejka pre Šejke – Šejka ka Šejki (iz zbirke Čede Edrenića), predgovor: Dragoš Kalajić, Ljubo Popović, LS – Foaje RU
- Dubravko Gijvan, predgovor: Ljerka Mifka, LS – Foaje RU
- (Branislav) Makeš – Katalog uz grafičku mapu: „Subotičke grafike“, predgovor: Stevan Stanić, LS – Foaje RU
- XXII. LIKOVNI SUSRET – 5. TRIJENALE JUGOSLOVENSKE KERAMIKE, predgovor: Zoran Markuš, Galerija Gradskog muzeja u Subotici, Muzej primenjene umetnosti u Beogradu
- XIV. susret gradova Sombor, Osijek, Subotica – Likovni stvaraci mlade generacije, LS – Foaje RU

- Aranka Mojak Ari, predgovor: Svetlana Isaković, LS – Foaje RU
- (Milenko) Prvački, predgovor: Đorđe Jović, LS – Foaje RU
- Izložba likovnih i primenjenih umetnika Subotice, članova ULUV i UPIDIV, predgovor: Dragomir Ugren, LS – Foaje RU
- Berko Berčić, predgovor: Dragomir Ugren, LS – Foaje RU

1984.

- Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli, 30 godina stvaralaštva, predgovor: Đorđe Jović, Ador Pál, LS – Foaje RU
- ULUV – UPIDIV Subotica (Prodajna izložba povodom 8. marta), LS „Stil“ – RU
- Edita Nemeš-Fekete, predgovor: Dragomir Ugren, LS Foaje RU
- Magdalena Kalmar, predgovor: Dragomir Ugren, LS – Foaje RU
- Izložba radova sa Konkursa za suvenir Subotice, Robna kuća „Centar“
- Maurits (Ferenc), predgovor: Janoš Banjai, LS – Foaje RU
- Slika-crtež osamdesetih godina, tekst: Ješa Denegri, LS – Foaje RU
- Jugoslovenska grafika sedamdesetih godina (izbor iz fonda Likovnog susreta), LS – Foaje RU
- Slobodan Boda Vukdragović, LS – Foaje RU
- Susreti '84, Zgrada Skupštine opštine Subotica
- Hangya András, predgovor: Tolnai Ottó, „Voleo bih nešto važno da kažem ljudima...“ Razgovor sa umetnikom vodio Bordás Gyző, Salon LS
- Likovno stvaralaštvo – Képzőművészeti alkotások Subotica 1944–1984, tekst: Bela Duranci, Galerija LS

1985.

- Kerekes László – Slike 1976–1985, tekst: Ješa Denegri, Salon LS
- Ferdinand Kulmer – Slike, tekst: Đorđe Jović, Salon LS
- Izložba povodom 8. marta, „Stil“
- XXXIV. prolećna izložba ULUV-a (Novi Sad), predgovor: Đorđe dr Sorad, Galerija LS
- Bela Kondor, predgovor: dr Németh Lajos, Galerija LS

- Slikarstvo učesnika umetničkih kolonija Jugoslavije u Likovnom susretu (izbor iz fonda Likovnog susreta), Galerija LS
- Boško Kučanski, predgovor: Nermina Kurspahić, Salon LS
- XXIII. LIKOVNI SUSRET – OBLIKOVANJE KNJIGE U JUGOSLAVIJI, tekst: Stane Bernik, Muhamed Karamehmedović, Olga Perović, Boris Petkovski, Petar Krečić, Ješa Denegri, Shyqri Nimani, Đorđe Jović, Galerija LS
- ULUV – UPIDIV Subotica '85, Salon LS
- Torok Sándor – Prostor i vreme, tekst: Ács József, Galerija LS
- Pariska izložba Milana Konjovića, predgovor: dr Katarina Ambrozić, Salon LS
- Biró Miklós: Slike i crteži 1965–1975, tekst: Dragomir Ugren, Salon LS
- XXIV. LIKOVNI SUSRET – UMETNIČKE KOLONIJE I VAJARSKI SIMPOZIJUMI JUGOSLAVIJE – FORMA VIVA, predgovor: Slava Mežnarić, TERRA, Galerija LS
- Mladi '85 (Susret gradova Sombor, Osijek, Subotica), tekst: Ljubica Dujmović, Dragomir Ugren, Vlastimir Kusik, Moderna galerija Osijek

1986.

- XXIV. LIKOVNI SUSRET – AKVARELISTIČKE KOLONIJE – „SAVA“ Slavonski Brod, tekst: Nedeljko Marko Pančić – „SLAVINO PROLJEĆE“ Ozalj, tekst: Juraj Baldani – „EČKA“ Zrenjanin, tekst: Jasmina Tutorov, Galerija LS
- Paula Kaasinen Stajević – Branislav Stajević, predgovor: Olga Šram, Salon LS
- Vékony Oltványi Irén, Magdalena Kolarik, Vékony Lajos, „Stil“
- Penovac Endre, „Stil“
- Dado Đurić, predgovor: Dragoš Kalaić, Salon LS
- Moderno slikarstvo Štajerske od 1945 do 1970, predgovor: Wilfried Skrener, Galerija i Salon LS
- Nenad Opačić, predgovor: Josip Depolo, Salon LS
- XXV. LIKOVNI SUSRET – 6. TRIJENALE JUGOSLOVENSKE KERAMIKE, predgovor: Svetlana Isaković, Galerija LS
- Cvetovi ravnice – izložba članova ULUV – UPIDIV Subotica, Galerija Hotela „Plaza“ Herceg Novi

- Kolonija u tehnici slame, slamarke – Tipovi subotičkih salaša, radničkih stanova i kaštela, autor izložbe dr Branko Čupurdija, Salon LS
- Nova umetnost 70-ih, doslednost i kontinuitet, predgovor: Szombathyi Bálint, Galerija LS
- Susreti '86, Salon LS
- XVII susret gradova Sombor, Osijek, Subotica, Foaje RU
- Ana Bukvić-Ivković – Slike, predgovor: mr Kata M. Cvijin, Galerija LS
- Pavle Blesić, predgovor: Miloš Arsić, Galerija LS
- Zbirka umetničke keramike – izbor iz fonda Likovnog susreta, predgovor: Olga Šram, Salon LS

1987.

- Papp György grafičar, Novák András slikar, predgovor: Szurámi Pál, Galerija LS
- 1. salon arhitekture Subotice, predgovor: Goran Martinović, Salon LS
- Szombathyi Bálint, predgovor: Kerekes László, Salon LS
- Zdravko Mandić, predgovor: Jasmina Tutorov, Galerija LS
- Lidija Srebotnjak i Predrag Šidanin, tekst: Predrag Šidanin, Salon LS
- Dragomir Ugren, predgovor: Kerekes László, Szombathyi Bálint, Salon LS
- „Zimske čarolije“ – izbor iz fonda Likovnog susreta, Sajmište Beograd
- David Hockney „Plava gitara“, Salon LS
- Pavle Blesić, Nedeljko Šubek, Antal Dudaš (Susret gradova Sombor, Osijek, Subotica), Likovna jesen Sombor
- Sinkovics Erzsébeth i Boros György, predgovor: Dudaš Antal, Salon LS

YU FEST IMAGO:

- Od sredine ka kraju decenije: Umetnost u okviru „Gipke misli“, Galerija LS
- Verbumprogram „Achromia“ (Ratomir Kulić, Vladimir Mattioni), Salon LS
- „Deautorizacija umetničkog dela“ Slavko Matković, Balint Sombati, Galerija Gradske biblioteke Subotica
- Zoltan Radić, Grad teatar Budva
- Miroslav Mandić, Grad teatar Budva
- Španska multiplicirana plastika, Galerija Gradskog muzeja u Subotici

- „Acitobus-Čilap“, autor projekta Vladimir Gudac
- Julije Knifer – Akcija „Meander“, realizator Vladimir Gudac, Trg cara Jovana Nenada Subotica
- Miroslav Šutej, Julije Knifer, Katharina Sieverding, Klaus Mettig, Klaus Staeck, Mirek Trlica, Jagoda Kaloper, Szombathyi Bálint, Mario Hlača, Mario Krištofić, Sanja Bacharach, Boris Lončar, Šahin Šišić, Bane Milenković, Siniša Majkus, Nada Škrlin, Mirna Kovačević, Dušan Jurić, Josip Stošić, Harry Jackson, performans: Varja Orlić, Galerija i Salon LS
- Promocija knjiga Bálinta Szombathyia „Studije o umetnosti“ i projekcija filma o životu i radu Josepha Beuysa „Svaki čovek je umetnik“, Salon LS
- Postavljanje skulpture gorana Štimca, Trg slobode u Subotici
- Postavljanje objekata i plivajućih skulptura Baneta Milenkovića, Ženski štrand – Velika terasa Palić
- Dušan Jurić, Noćna akcija – grafiti slike, Trg slobode Subotica
- Nada Škrlin, Akcija „Pet stilova“, Galerija LS
- Mirek Trlica, Akcija lepljenja plaketa „Hirošima, 6. 08. 1945.“, Subotica
- Grupa „Igra peridot“, Akcija „Palić san“, Bagolyvár, Palić
- Sava Halugin i Dragomir Ugren, Galerija Gradske biblioteke u Subotici
- „Sad i nikad više“ dela Zoltana Radića, Salon LS
- „Privatni život“, projekt Andreja Tišme, (međunarodna izložba mejlarta), tekst: Andrej Tišma, Galerija LS
- Rékassy Csaba, GSLU Niš, Salon LS
- Izložba novoprimitivnih članova ULUPUD-a Subotica, Galerija LS
- Dragomir Ugren, predgovor: Kerekes László, Szombathyi Bálint, „Bartók Béla“ Művelődési Központ“, Segedin
- ULUV – ULUPUD Subotica '87, Salon LS
- Ivan Jandrić, tekst: Olga Šram, Foaje RU „Veljko Vlahović“ Subotica
- Sava Halugin, predgovor: Sava Stepanov, Salon LS
- Ratimir Pušelj, predgovor: dr Lev Meše, Foaje RU „Veljko Vlahović“ Subotica

JUGOSLOVENSKI SIMPOZIJUMI I
SAVETOVANJA ODRŽANI
POVODOM JUGOSLOVENSKIH
MANIFESTACIJA „LIKOVNI
SUSRETI“

**A JUGOSZLÁV
MANIFESZTÁCIÓK ALKALMÁVAL
RENDEZETT SZIMPÓZIUMOK
ÉS TANÁCSKOZÁSOK**

1962. PRVI SKUP SLIKARA
JUGOSLAVIJE
1963. PRVO JUGOSLOVENSKO SAVETO-
VANJE O LIKOVNOM VASPITANJU
U JUGOSLAVIJI
1964. PRVI SIMPOZIJUM JUGOSLOVEN-
SKIH GRAFIČARA
1965. SIMPOZIJUM – KOMUNA I LIKOV-
NA UMETNOST JUGOSLAVIJE
1966. PRVI SKUP ISTORIČARA UMET-
NOSTI JUGOSLAVIJE

**UČESNICI KOLONIJE LIKOVNOG SUSRETA U GROŽNJANU (ISTRA)
A GROZSNYÁNI MŰVÉSZTELEP RÉSZTVEVŐI**

1967.
Bela Duranci, ist. um. (Subotica)
Kača Duranci (Subotica)
Engi Karolj (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna keramičar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)
– učestvovali na adaptaciji zgrade.

1968.

1969.
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Togyerás Irena, keramičar (Subotica)
Togyerás József, keramičar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1970.

Bela Duranci, ist. um. (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar, (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
arh. Lévy Endre (Subotica)
Reich Károly, grafičar (Budapest)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Togyerás Irena, keramičar (Subotica)
Togyerás József, keramičar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1971.

Bizse Diana, kreator tekstila (Pécs)
Bizse János, slikar (Pécs)
Erdős János, grafičar (Pécs)
Dušan Mašić, grafičar (Sombor)
Milan Poznovija, slikar (Subotica)
Razija Vila Poznovija, grafičar (Subotica)
Szabolcs Péter, vajar (Zalaegerszeg)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Togyerás Irena, keramičar (Subotica)
Togyerás József, keramičar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1972.

Erdős János, grafičar (Pécs)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Dušan Mašić, grafičar (Sombor)

Milan Poznovija, slikar (Subotica)
Razija Vila Poznovija, grafičar (Subotica)
Szabolcs Péter, vajar (Zalaegerszeg)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1973.

Bizse Diana, kreator tekstila (Pécs)
Bizse János, slikar (Pécs)
Bela Duranci ist. um. (Subotica)
Durkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Ivan Jandrić, keramičar (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Pillaszánovich Irén, ist. um. (Pécs)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar, (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1974.

Fürtös György, keramičar (Pécs)

1975.

Branka Dejanović, ist. um. (Subotica)
Hupkó István, scenograf (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)
Vékony Lajos, keramičar (Subotica)

1976.

Barth István, flautista (Pécs)
Bizse Ágnes, flautista (Pécs)
Bizse Diana, kreator tekstila (Pécs)
Bizse János, slikar (Pécs)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Lóránt János, slikar (Salgótarján)
Nemes Fekete Edit, keramičar (Subotica)
Gojko Novaković, keramičar (Subotica)
Petrik Pál, slikar (Subotica)
Milan Poznovija, slikar (Subotica)
Razija Vila Poznovija, grafičar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)

1977.

Barakonyi Klára, grafičar (Pécs)
Jerzy Beski, slikar (Opole)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Nemes Fekete Edit, keramičar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Adam Zbiegieni (Opole)
– Izložba vojvođanskog akvarela (izbor
sa izložbe UK Ečka Zrenjanin)

1978.

Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Nemes Fekete Edit, keramičar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Mieczysława Włodzimiera Kaminska,
grafičar (Opole)

1979.

Faragó Endre, slikar (Zagreb)
Sava Halugin, vajar (Subotica)
Jonás Gabriella, dramski umetnik
(Subotica)
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica)
Korica Miklos, dramski umetnik, (Subotica)
Jovan Lukić, grafičar (Novi Sad)
Petrik Pál, slikar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
Varga Zoltán, član saveta LS-KT (Subotica)

1980.

Dudás Antal, slikar (Subotica)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Sava Halugin, vajar (Subotica)
Jámborné Balog Tünde- slikar (Makó)
Jovan Lukić, grafičar (Novi Sad)
Németh Anna, keramičar (Bačka Topola)
Petrik Pál, slikar (Subotica)
Szajkó István, slikar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Josip Skenderović, grafičar-slikar
(Subotica)
– Izložba grafika, crteža i keramike:
Zdenka Golob, grafičar (Ljubljana),
Kalmár Ferenc, vajar (Subotica)
Kalmár Magdolna, keramičar (Subotica),
Eija Markannen, grafičar (Lahti),
Szajkó István, slikar (Subotica),
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
Apollonio Zvest, grafičar (Koper)

1981.

Pavle Blesić, slikar (Sombor)
Boros György, grafičar (Subotica)
Dudás Antal, slikar (Palić)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Zdravko Mandić, slikar (Zrenjanin)
Dušan Mašić, slikar, (Sombor)
Németh Anna, keramičar (Bačka Topola)
Pintér József, slikar (Szeged)
Szabados János, slikar (Kaposvár)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)
Wéber Klára, vajar (Kaposvár)
– Izložba udruženja likovnih i javnih
radnika Grožnjana u Gradskoj galeriji.
Učešće vojvođanskih umetnika:
Pavle Blesić, slikar (Sombor)
Boros György, grafičar (Subotica)
Dudás Antal, slikar (Palić)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Jovan Lukić, grafičar (Novi Sad)
Zdravko Mandić, slikar (Zrenjanin)
Miodrag Nedeljković, grafičar (Novi Sad)
Petrik Pál, slikar (Subotica)
Szajkó István, slikar (Subotica)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Torok Sándor, slikar (Subotica)

1982.

Bálint Ildikó, grafičar (Szentendre)
Csernik Attila, grafičar (Nosi Sad)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Jovan Lukić, grafičar (Novi Sad)
Ljubica Lukić, dizajner tekstila (Novi Sad)
Lukoviczky Endre, grafičar (Szentendre)
Németh Anna, keramičar (Bačka Topola)
Ana Popov, keramičar (Novi Sad)
Székely Piroska, dizajner tekstila
(Szentendre)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
– Izložba grafičara članova grupe „Graphi-
ka universa”: Božidar Džmerković,
Stjepan Fileki, Bogdan Kršić,
Branislav Makeš, Milica Vučković
(Beograd)

1983.

Bálint Ildikó, grafičar (Szentendre)
Hupkó István, scenograf (Subotica)
Kun Éva, keramičar (Kecskemét)
Lévai György, dizajner nakita (Subotica)
Lőrincz Győző, keramičar (Budapest)

Lukoviczky Endre, grafičar (Szentendre)
Németh Anna, keramičar (Bačka Topola)
Katica Pavelka, keramičar, (Beograd)
Székely Piroska, dizajner tekstila
(Szentendre)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
Milica Žarković, grafičar (Beograd)

1984.

Agneza Budžanov, keramičar (Novi Sad)
Egerházi Imre, slikar (Debrecen)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Lévai György, dizajner nakita (Subotica)
Pazmandi Antal,
Penovác Endre, slikar (Bačka Topola)
Ljubiša Petrović, slikar-keramičar
(Novi Sad)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)
Gabriella Semsegyi, slikar (Subotica)
Dušica Žarković, grafičar (Beograd)
Milica Žarković, grafičar (Beograd)
Egerházi Imre, slikar (Debrecen)
Gyurkovics Hunor, grafičar (Subotica)
Kerekes László, slikar (Novi Sad)
Kondor Éva, keramičar, (Budapest)
Dijana Kožović, slikar, (Beograd)
Lévay György, grafički dizajner (Subotica)
Zdravko Mandić, slikar (Zrenjanin)
Done Miljanovski, slikar (Skoplje)
Radics Zoltán, slikar (Sombor)
Dobrivoj Rajić, slikar (Sombor)
Aleksandra Ristić, dizajner tekstila
(Beograd)
Olga Šram, ist. um. (Subotica)
Dragomir Ugrén, slikar (Subotica)
Vékony Oltványi Irén, dizajner tekstila
(Subotica)
Vékony Lajos, keramičar, (Subotica)
Zorka Vlahović, keramičar (Beograd)
Katarina Tonković Marijanski, grafičar-
slikar (Subotica)
– Retrospektivna izložba grafike
1965–1985
(Iz fonda LS-KT) održana u Gradskoj
galeriji povodom 20-godišnjice
Grožnjana – grada umjetnika.

1986.

Bálint Ildikó, grafičar (Szentendre)
Kecskeméti Sándor, keramičar (Budapest)
Kondor Éva, keramičar (Budapest)
Kovács Gyula, keramičar (Budapest)
Lévay György, grafičar dizajner (Subotica)

Lukoviczky Enre, grafičar (Szentendre)
Megyeri Katalin, dizajner tekstila
(Budapest)
Novák András, slikar (Szeged)
Penovác Endre, slikar (Bačka Topola)
Siflis András, slikar (Subotica)
Vékony Oltványi Irén, dizajner tekstila
(Subotica)

Vékony Lajos, keramičar (Subotica)
Zorka Vlahović, keramičar (Beograd)
Olga Šram, ist. im. (Subotica)

1987.
Ilona Bačić, dizajner tekstila (Subotica)
Jóna Gudvardartóttir, keramičar
(Kecskemét)

Horváth László, keramičar (Vesprem)
Lévay György, dizajner nakita (Subotica)
Nemes Fekete Edit, keramičar (Subotica)
Németh Anna, keramičar (Bačka Topola)
Papp György, grafičar (Szeged)
Probstner János, grafičar (Kecskemét)
Szilágyi Gábor, slikar (Subotica)
Petar Šadi, grafičar (Subotica)

NAGRADE DÍJAK

- 1967. VUKOVA NAGRADA Kulturno – prosvetne zajednice Srbije Beograd
- 1967. POVELJA Saveza likovnih umetnika Jugoslavije Beograd
- 1968. OKTOBARSKA NAGRADA oslobođenja Subotice
- 1973. DIPLOMA Saveta Gradskog muzeja Subotica
- 1974. PRIZNANJE Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti Srbije, Beograd
- 1978. DIPLOMA Saveta Gradskog muzeja Subotica
- 1979. DIPLOMA Saveta Gradskog muzeja Subotica

- 1979. ZAHVALNICA Umetničke kolonije Bečej
- 1981. PRIZNANJE Saveza udruženja boraca NOR-a SAPV, Opštinski odbor Subotica
- 1985. PRIZNANJE Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske Zagreb
- 1985. PLAKETA Grada umjetnika Grožnjana
- 1985. DIPLOMA Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine Novi Sad
- 1987. PRIZNANJE SIZ-a kulture Vojvodine Novi Sad
- PLAKETA Smotre jugoslovenske umetnosti „Mermer i zvuci“ Aranđelovac

Izložbom dela savremene jugoslovenske umetnosti iz kolekcije galerije Likovnog susreta, koju realizujemo povodom 25. godišnjice njenog delovanja, ne ispunjavamo samo kulturnu i društvenu obavezu da javnosti damo na uvid rezultate galerijskog rada u proteklom periodu već se, na izvestan način, ovom izložbom ti rezultati kritički preispituju i nude drugima na preispitivanje. Time, naravno, ne želimo nikom, pa ni sebi, da uskratimo zadovoljstvo postignutim, niti da umanjimo evidentan i sasvim osoben doprinos ove institucije razvoju jugoslovenske likovne umetnosti i značaj njenog aktivnog prisustva u savremenim umetničkim zbirkama. Činilo nam se, naprosto, važnijim da na temelju postignutog, na saznanju o mogućnostima, ali isto tako i na propustima i slabostima, kojih je zasigurno bilo, pokušamo da predvidimo nekoliko koraka unapred i odredimo pravce budućeg delovanja.

U osnovi projekta je namera da se stručnom procenom vrednosti umetničkog fonda galerije i galerijskom postavkom kao rezultatom te procene ustanove izvesni oblici kontinuiranog i sistematskog muzeološkog rada na praćenju i dokumentovanju savremene jugoslovenske umetnosti i stvaralaštva u umetničkim kolonijama Jugoslavije. Pokazalo se, naime, sasvim jasno da obimu i prirodi preuzetih obaveza u području osnovne delatnosti više ne odgovara galerijska praksa tipa izložbenog salona, te je stoga nužno inicirati ozbiljne stručne razgovore o drugačijem konceptu i organizaciji osnovne delatnosti, programskoj orijentaciji, izložbenoj i otkupnoj politici i svim ostalim područjima rada za koje ustanovimo da ih valja uskladiti sa zahtevima vremena, umetnosti i savremene muzeološke prakse.

Po načinu na koji je koncipirana, po obimu i prirodi posla koji podrazumeva, izložba savremene jugoslovenske umetnosti iz kolekcije Likovnog susreta već predstavlja sasvim određen rezultat takvog muzeološkog pristupa pa se s pravom veruje da ona može imati (i treba da ima) značaj prekretnice u radu ustanove. Njome se praktično zaključuje jedan period rada i otvaraju neke nove mogućnosti razvoja ove delatnosti u Subotici.

Pripreme za ovu izložbu počele su pre gotovo tri godine, kada su pod rukovodstvom tadašnjeg direktora Marije Šimoković učinjeni prvi ozbiljniji koraci na uspostavljanju sistematskog rada na zbirkama Likovnog susreta.

Karakter postavke i obim izabranog materijala odredili su, pored dosta skućenog prostora kojim galerija trenutno raspolaže, struktura fonda i njegova istorijsko-umetnička celovitost. Iz relativno bogatog fonda od ukupno 985 umetničkih predmeta raspoređenim u četiri zbirke: slika, grafika,

**SAVREMENO
JUGOSLOVENSKO
SLIKARSTVO
GRAFIKA
SKULPTURA
KERAMIKA I
NOVI MEDIJI
1955–1987
ZBIRKA LIKOVNOG SUSRETA**

skulptura, keramike i jednog manjeg broja crteža i tapiserija, odabrano je 165 radova od 142 umetnika. Ograničen prostor i želja da se problemski registruju i slede umetnička zbivanja primorali su selekcionu komisiju koja je radila u sastavu: Marija Šimoković, Katarina Tonković Marijanski, Petar Šadi, Ješa Denegri, Vladimir Maleković i Dragomir Ugren – na dosta strog izbor radova. Iz tih razloga izostao je jedan broj umetnika koji bi pri nekom drugačijem pristupu svakako zaslužili da budu predstavljeni.

Najobimnija i, što je za stav selektora bilo važnije, najkompletnija u istorijskom i umetničkom pogledu, jeste zbirka jugosloverske grafike. Ta okolnost omogućila je, za razliku od materijala u drugim zbirkama, dosta celovit i sintetizovan prikaz savremene jugosloverske grafike u poslednjih 25 godina. U izboru je, s malim izuzecima, zastupljena većina autora koji su u ovom periodu presudno uticali na njen razvoj i tokove.

Obim zbirke slikarstva u galerijskoj postavci može izgledati čak kao vrlo stroga selekcija, a ako se ima u vidu osnovna delatnost ustariove – stvaralaštvo umetničkih kolonija Jugoslavije – sasvim je moguće da ovaj izbor izazove izvesne nedoumice, pa i neslaganje. Treba prihvatiti, ne radi opravdanja već kao objektivnu okolnost, činjenicu da je selekciona komisija pri izboru bila suočena sa zbirkom koja je formirana uz dosta nedoslednosti i bez jasnog koncepta. Izuzev primera enformela (uglavnom beogradskog kruga), rone umetničke prakse 70-ih godina u Vojvodini i najnovijeg otkupa protagonista umetničke scene sa početka osamdesetih godina, prikupljanje materijala u ovoj zbirci nije se ozbiljnije i u kontinuitetu vezivalo za tokove savremene umetničke prakse, a zbog postojećih objektivnih problema vezanih za način rada i dokumentovanja (putem umetničkih predmeta) ni za stvaralaštvo u umetničkim kolonijama. Bar ne u meri koja bi zadovoljila potrebe celovitijeg prikaza tih situacija u okviru jedne ovakve izložbe. Komisija je stoga bila mišljerna da je sasvim opravdano sačuvati celovitost grafičke zbirke, a time i veću zastupljenost autora i radova iz ove oblasti.

Delom zbog toga, a delom zbog prostora, izbor slika sveden je na meru od 41-og eksponata. Treba ipak reći da se među njima nalazi niz vrlo vrednih radova nekih naših najpoznatijih autora.

Skulptura koju Likovni susret poseduje uglavnom je nabavljena u periodu intenzivne saradnje sa umetničkim kolonijama i vajarskim simpozijumima u Jugoslaviji, kada se ustanova afirmisala organizovanjem velikih izložbi stvaralaštva u njima (Jugoslovenska manifestacija „Likovni susreti umetničkih kolinija i vajarskih simpozija Jugoslavije“). Neadekvatnim ra-

čirnom finansiranja broj izložbi i obim otkupa skulpture iz godine u godinu je jenjavao da bi se u poslednje vreme sveo na tek poneki primerak. To je osnovni razlog što se u ovom izboru nalazi 17 skulptura od 16 autora.

Srećna je okolnost što među tim skulpturama ima nekoliko vrlo vrednih primeraka.

Situacija s keramikom je povoljnija utoliko što je izložba „Trijenale jugoslovenske keramike“ već tradicija u radu Likovnog susreta. Namera je da se ova zbirka izdvoji kao zasebna celina kako bi se u narednih nekoliko godina intenzivnije radilo na formiranju muzeja savremene jugoslovenske keramike, što bi u krajnjoj liniji bio prirodan tok događaja s obzirom na pionirsku ulogu Likovnog susreta u promovisanju stvaralaštva u ovoj oblasti, kao i na tradiciju sredine.

S obzirom na takvu raznorodnost materijala i karakteristike pojedinih zbirki, izložba je podeljena na četiri, hronologijom zbivanja, međusobno nepovezane celine. Hronologija je poštovana tamo gde je to u okviru pojedinih zbirki bilo moguće i opravdano. Najčešće smo, na žalost, mogli jedino da markiramo određena zbivanja, da radovima nekolicine autora, često samo jednim, tek raznačimo problemski okvir nekih tendencija, pojava ili čak celih perioda u jugoslovenskoj umetnosti.

Treba na kraju reći da ovaj izbor radova savremene jugoslovenske umetnosti iz fonda Likovnog susreta nema karakter stalne, nepromenljive postavke. On će se stalno dopunjavati i menjati u zavisnosti od novih predmeta koje galerija nabavi, ili pak da bi se formirale neke drugačije celine, studijski obradili određeni periodi jugoslovenske umetnosti i tome slični projekti. Tokom rada na ovom poslu stekli smo izvesna korisna saznanja o dosadašnjem radu i o mogućim projekcijama budućeg rada, dok će za nova saznanja svaka dobronamerna i kompetentna kritika predstavljati dragocenu pomoć.

Dragomir Ugren

**SLIKARSTVO, SKULPTURA,
GRAFIKA I NOVI MEDIJI U
ZBIRCI LIKOVNOG SUSRETA**

Svako ko se želi suočiti s umetničkim zbivarijama u jugoslovenskim kulturnim sredinama u posleratnom razdoblju naići će na veoma složenu i izrazito „pluralističku“ situaciju, na situaciju u koju su svoje sudbine upleli umetnici više generacija i celog mnoštva vrlo različitih shvatanja i opredeljenja, te je odatle jasno da je danas teško u Jugoslaviji naći muzejsku ili galerijsku zbirku koja bi sva ta zbivarija bila u stanju predstaviti dovoljno potpuno i ujedno s njihovim probranim i najvrednijim primerima. Ne treba, dakle, to očekivati ni od kolekcije Likovnog susreta u Subotici i stoga bi bilo pogrešno u pristupu toj kolekciji početi od zamerke da u njoj – u odnosu na neku idealnu sliku posleratne umetnosti u Jugoslaviji – mnogo toga nedostaje. Tome nasuprot, valja se usredsrediti na ono što u toj zbirci postoji, na ono što je u njoj zastupljeno i na osnovu toga pokušati videti koji se umetnički procesi u rasponu od nekoliko decenija u tome materijalu mogu prepoznati i pratiti. U istoriji moderne umetnosti moguća su dva krajnja pristupa: moguća je istorija uz što manje navođenja imena umetnika, istorija sačinjena pretežno od umetničkih problema, kao što je moguća ta ista istorija sva od imena umetnika, istorija koja umetnost razumeva kao mnoštvo pojedinačnih doprinosa od kojih se ni jedan ne može dovesti u tesnu vezu, a kamoli u potpunosti poistovetiti s nekim drugim. Ovde nam je zadatak da pokušamo nekako izmiriti krajnosti tih dvaju pristupa: pokušati, dakle, opisati (nužno u sažetim crtama) tok umetničkih problematika, slediti liniju umetničkih procesa, a u isto vreme biti svestan da se ta problematika i ti procesi odvijaju na osnovama nekih konkretnih dela, na osnovama konkretnih autora kao tvoraca tih dela, a u ovom slučaju da se prate na osnovu dela zastupljenih u kolekciji Likovnog susreta.

Umetnički procesi nužno se ne podudaraju sa hronološkim podelama, oni prelaze preko granica koje se utvrđuju istorijskim datumima, dopuštaju preplitanje doprinosa autora različitih generacija. Tako su pojedini umetnici koji su svoj rad započeli u periodu između dva rata zašli duboko u posleratne godine ostajući verni svojim polazištima (kao Konjović i Ličenoski), ili osavremenjavajući ta polazišta novim sadržajima i tehničkim postupcima (posebno Tabaković). Oni u to vreme već predstavljaju istorijske vrednosti, klasike moderne umetnosti u svojoj sredini, dok su širinu umetničkog života izneli, zapravo, pripadnici generacija koje su svoj rad započele u kulturnim uslovima posleratnog jugoslovenskog društvenog preobražaja. Tokom pedesetih i ranih šezdesetih godina, nakon što se umetnost u Jugoslaviji oslobodila poslednjih tragova perioda „socijalističkog

realizma", na umetničkoj sceni je prisutna uporedna putanja, ponekad i polemička atmosfera, „figuracije“ i „apstrakcije“, pri čemu se prva u to vreme shvata kao nastavljac tradicije, a druga kao nosilac modernosti. Danas se, međutim, pokazuje da su između ovih područja postojala izvesna prožimanja i stoga su prividne krajnosti bliže nego što je to u prvim trenucima izgledalo. Jedna od ključnih pojava ovog perioda u srpskoj umetnosti, **Decembarska grupa**, s mnogim je predstavnicima i njihovim karakterističnim delima zastupljena u zbirci Likovnog susreta: na njenom izrazito figurativnom krilu je Luković, a među umetnicima koji redukuju predmetna polazišta dovodeći ih do samog ruba predstave, ili čak prelazeći u oblast geometrijske i lirske apstrakcije, nalaze se M. B. Protić, Čelić, Z. Petrović, Tomašević i Bajić. A izvan ove grupe, ali u istoj generaciji beogradskih umetnika, raspon od klasične figuracije do stilizovane apstrakcije može se slediti preko Đ. Ilića na jednoj do Stojanovića na drugoj strani. Prilike i uslovi nabavke dela očito su uslovile da su istovremeni i srodni umetnički procesi u ostalim jugoslovenskim sredinama zastupljeni u zbirci Likovnog susreta znatno skromnije (od hrvatskih umetnika jedino Prica, od slovenačkih samo Šibila), kao i to da su, prirodno, prisutniji autori koji su delovali u Vojvodini tražeći u svome radu polazišta u motivima i osobinama vlastitog prirodnog i kulturnog ambijenta (Nikolajević, Oprešnik, Vanjek, Karlavaris i dr).

Početak šezdesetih godina donosi u jugoslovenskoj umetnosti jedan oštri problemski rez: slikarstvo enformela kao krajnje tačke u liniji apstrakcije izražene, paradoksalno, konkretnošću materije. Enformel je internacionalni umetnički govor svoga vremena; sâm naziv govori da ide „s onu stranu forme“, povezan je s duhom filozofije egzistencijalizma, stoji u znaku „krize“ slike koju – u ekstremnim slučajevima – dovodi do poslednjih mogućnosti održanja. Kolekcija Likovnog susreta poseduje niz kvalitetnih dela predstavnika beogradskog enformela M. Popovića, Z. Pavlovića, Todorovića i Turinskog, vojvođanskog umetnika Ača, kao i sliku na granici enformela i fantastike Biserke Baretić. Pretežno vezan uz slikarstvo, mada se postavlja kao anti-slikarski, anti-pikturalni fenomen, enformel izaziva određene koncepcijske i tehničke posledice u područjima skulpture i grafike šezdesetih godina i time se širi kao umetnički izraz celog jednog istorijskog trenutka. Pri tome je razumljivo da ni umetnička pojava tako širokog raspona ne suzbija prostor ispoljavanja samosvojih pojedinaca kao što su – u zbirci Likovnog susreta – Milica Stevanović i Nives Kavurić-Kurtović, ali autora koji unatoč profesionalne edukacije zadržavaju izvesne crte „naivnog“, kao kod Doleneca.

Od sredine šezdesetih godina enformel kao umetnost filozofskog raspoloženja „krize“ ulazi u sopstvenu problemsku krizu, koja otvara puteve prevazilaženja enformela. Za osnovne alternative post-enformelne situacije smatraju se pop-art i nova figuracija s jedne, te novi konstruktivizam i nova apstrakcija s druge strane. Dok prve od ovih struja donose ikonografsku i tematsku obnovu nakon ikonoklazma enformela, druge donose obnovu forme, strukture i konstrukcije, a sve ove orijentacije zajednički izviru iz urbane stvarnosti i određenog kratkotrajnog optimizma koji, s poverenjem u tehnički napredak, zahvata celu svetsku umetnost tog istorijskog trenutka nalazeći svoje zastupnike i na jugoslovenskoj umetničkoj sceni. U zbirci Likovnog susreta refleksi nove figuracije vidljivi su u slikama Neškovića, Rogića i Dovjaka, dok su primeri programirane i optičke umetnosti i nove apstrakcije „tvrdih rubova“ prisutni u delima Richtera, Šuteja, A. Kuduza i Galića, umetnika koji odreda deluju u Zagrebu, gde se tokom šezdesetih godina, između 1961. i 1973, održavaju međunarodne izložbe pokreta **Novih tendencija**, na kojima se među učesnicima nalaze Richter i Šutej.

Krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina svet umetnosti zahvaćen je previranjem koje ima svoje poreklo u društvenoj i duhovnoj klimi „osporavanja“ oko 1968. Umetnost nastala u toj klimi ima osobine „dematerijalizacije umetničkog predmeta“, nazvana je „umetnošću ponašanja“, imenovana „novom umetničkom praksom“. Došlo je u njoj do prelaska od umetničkog dela ka ličnosti samog umetnika, oživljen je san pripadnika istorijskih avangardi o umetnosti pretopljenoj u samu životnu egzistenciju. Potrebno je naglasiti da je upravo za Suboticu karakteristična jedna od prvih pojava ove vrste umetnosti u Jugoslaviji: to je grupa **Bosch + Bosch**, čiji su pripadnici Slavko Matković, Bálint Szombathy, László Kerekes, Katalin Ladik, Attila Czernik i dr. Primena novih medija, ali pre svega izmenjeni karakter umetničkog jezika i umetničkih namera, karakteriše ova nastojanja, koja zbog izrazito subjektivnih pobuda i ličnog učešća umetnika u procesu rada (u akcijama, u performansima, u intervencijama u prirodnoj i gradskoj sredini) nosi osobine umetničkog „govora u prvom licu“.

Dematerijalizacija umetničkog predmeta kao poslednja stepenica u redukciji karakterističnoj za pojam moderne umetnosti jedan je od razloga obrata post-moderne koji svom snagom izbija početkom osamdesetih godina. Slikarstvo (i crtež) ponovo su discipline u središtu pažnje umetnika; uvodi se čak termin „nova slika“ koja uprkos tom nazivu otkriva česta

pozivanja na različite reference u stilovima dalje ili bliže prošlosti, od manirizma do ekspresionizma. Ova umetnička klima u Jugoslaviji duguje nastupu celog niza mlađih autora, među kojima su u zbirci Likovnog susreta zastupljeni raniji član grupe **Bosch + Bosch** Kerekes, potom Breda Beban, Nada Alavanja, Dejan Anđelković, Darija Kačić i Vera Stevanović. Zasad poslednji fenomen post-moderne umetničke scene, „nova geometrija“ sredine osamdesetih godina, obeležava rad autorskog para **Achromia** (ranije **Verbumrogram**), koji čine R. Kulić i V. Mattioni.

Područje skulpture je u pojedinim razdobljima sa slikarstvom i grafikom delilo iste ideološke postavke (u enformelu ili novom konstruktivizmu, na primer), u drugim je pak prilikama to područje posedovalo i zadržavalo neku sopstvenu i samostalnu problematiku. Upravo zbog te problemske samostalnosti biće potrebno videti skulpturu odvojeno, u svetlu njenih imanentnih osobina: načina oblikovanja, izbora i upotrebe materijala, odnosa oblika prema prostoru. Skulptura je, naime, gotovo po pravilu oblik, predmet, trodimenzionalno telo; nastaje kroz proces savladavanja materijala, putem pridavanja značenja formama koje postoje i deluju u prostornoj okolini. Traju u skulpturi neke konstantne teme – portret, akt, ljudska figura – koje se mogu interpretirati u različitim pristupima, od negovanja prepoznatljivog motiva do sve većeg stepena stilizacije i redukcije. U zbirci skulpture Likovnog susreta taj se raspon može pratiti u delima Matije Vukovića, Koste Angelija Radovanija, samoukog vajara Smajića, sve do Ksenije Kantoci, Mire Jurišić, Janeza Boljke. Drugu veliku skupinu skulptora čine oni koji su svesno zanemarili svako predmetno polazište da bi skulpturu oblikovali kao neki novi i autonomni predmet, kao čisti plastički oblik, u rasponu od organskog do konstruktivnog karaktera forme. Na primerima konkretnih dela, u rasponu od skulpture Olge Jančić na jednom do Richtera na drugom kraju – na mnogim stepenicama između ovih polova – nalaze svoja mesta oblici Venije Vučinić, Černea, Vulcanovića, Z. Petrovića, Rotara i Stojića.

Od svih kolekcija pojedinih umetničkih disciplina svakako je najpotpunija zbirka grafike pri Likovnom susretu; nije čak preterano reći da je posredi jedna zaista obimna i bogata zbirka na osnovu koje se dosta detaljno mogu pratiti zbivanja u jugoslovenskoj grafici poslednjih decenija. Ta su zbivanja upoznala mnoge promene i preobražaje, mnoge autore, od pionira i doajena moderne jugoslovenske grafike Jakca, Petrova i Debetonija preko jednog od vodećih posleratnih grafičara kao što je Debenjak, niza danas sasvim zrelih autora sve do mlađih koji su tek u raz-

vojnomo putu, te do, napokon, jednog broja slikara i vajara koji se grafikom ne bave kao svojom primarnom vokacijom, ali ipak u njoj ostvaraju rezultate bez kojih bi područje grafike bilo znatno osiromašeno. Na temelju listova iz zbirke Likovnog susreta mogla bi se, uz izvesne dopune, pratiti gotovo celokupna problematika posleratne grafike u Jugoslaviji. Nadamo se da će biti razumljivo što se na ovom mestu i u ovoj prilici to neće moći obaviti; ostaje samo najsazetija skica te problematike, pogled koji unapred pristaje na mnoga pojednostavljenja. Tradiciju realizma uz poštovanje klasičnog zanata brani Jakac, a procesi modernizacije grafičkog govora teku preko raznih savremenih oblika figuracije kod Mihelića, Zeljka Hegedušića, ranog Čelića, Karanovića, Slevca, Maskarelija, Kršića, Krsmanovića, Zelenka, Tikveše, Makuca, sve do Dragulja, Đaka, Stanojeva, Kneževića . . . Istovremeno nefigurativne orijentacije u rasponu od asocijativnih predela i simboličkih formi do lirske apstrakcije zastupaju autori poput Petrova, Debenjaka, kasnijeg Čelića, Miljuša, Nagornog, Adriane Maraž, Borčića, Hoza, Pogačnika, Nikolajevića, Ankice Oprešnik, Budeše, Murtića, Jemeca . . . Optičku grafiku u tehnici serigrafije u boji predstavlja dva u ovoj zbirci jedina predstavnika „zagrebačkog sitotiska“ – Šutej i A. Kuduz, a njima su po opredeljenju i tehnički srodni slovenački autori Hrvacki i Jejčić. Serigrafiju koriste i autori koji vrše prenos fotografskog predloška pejzaža, predmeta ili ljudskog lika, kao kod Jeraja, Jesiha, Branimira Karanovića, Jagodića i Logara. Osnovom klasičnih tehnika u duhu jednog novog realizma bave se Kragulj i Friščić, a svojevrsnom „anahronizmu“ bliska je Sonja Lamut. Preokupacije grafičara najmlađih među autorima zastupljenim u ovoj zbirci pokazuju Zorica Tasić i Milica Vučković. A uz sve ove promene stilskih i tehničkih osobina posleratne jugoslovenske grafike tesno je bilo vezano i pitanje statusa samog grafičkog lista kao, po definiciji, umnoženog primerka umetničkog dela. Od sredine pedesetih godina krenula je borba za osvajanje povećanih tiraža u litografiji i tehnikama duboke štampe, to nastojanje ka podizanju tiraža kulminiralo je u drugoj polovini šesdesetih i početkom sedamdesetih godina u produkciji serigrafije, da bi od druge polovine sedamdesetih, u skladu s obnovom klasičnih tehnika, došlo do postepenog opadanja tiraža grafičkih listova, što je uslovalo da područje grafike, u vremenu kada su produkciju umnoženih dela preuzeli tehnički razvijeniji masovni mediji, bude dovedeno u položaj jedne u umetnosti stalno prisutne „zanatske“ discipline.

Ješa Denegri

Trijenale jugoslovenske keramike pripada onim jugoslovenskim likovnim manifestacijama koje prirodno izrastaju iz jednog prostora i organski se smestaju u vreme. Takve manifestacije nisu veštački stvorene niti se veštački održavaju. One imaju svojstvo živoga organizma koji prima podsticaje iz okruženja i uzvraća delovanjem na to okruženje i na vreme u kome traje. Nije neobično što je Trijenale keramike upravo rođen u Subotici. To je grad u samom srcu jednoga područja u kome je keramika, oplemenjena zemlja, bila estetski fenomen prvoga reda. U periodu secesije keramika i u Subotici i u gradovima na domak Subotice: Pečuju, Segedinu, Kečkemetu, Novom Sadu je ukasila fasade i krovove zgrada, oplemenila trgove, unela toplinu u enterijere i privukla kasnije, kreativne duhove koji su počeli da se okupljaju u umetničke kolonije keramike (Mali Idoš, Šikloš, Kečkemet). U trenutku kada je Likovni susret počeo da deluje u izuzetnom zdanju Ferenc Rajhla dekorisanom keramikom u najboljoj tradiciji secesije, upravo je ovaj duh keramičkih kolonija bio onaj inicijalni agens koji je začeo sada već nezaobilaznu i svakako najznačajniju manifestaciju jugoslovenske keramike. Već u ovim samim počecima, krajem šezdesetih godina, u trenutku začinjanja ideja i prvih organizacionih napora, u još neoformljenom jezgru ove manifestacije nalazile su se naslućene, možda i nedorečene, ali svakako jasne vizije njene budućnosti. Ovu jasnu viziju nije uspela da omete ni skromnost s kojom se započelo: da to bude, pre svega, smotra likovnih kolonija u Jugoslaviji. Pa ipak ta skromnost je na neki način dovodila do povremenih kolebanja, do oklevanja da se jednoj, već visoko vrednovanoj manifestaciji, da pun zamah, da se agresivnije i promišljenije dovedu do punog oblika one ideje i akcije koje su nedvosmisleno ili latentno postojale već u prvobitnom konceptu manifestacije ili su se rađale tokom njenog trajanja. Oni, međutim, koji duže rade na jednoj živoj kulturnoj manifestaciji bilo koje vrste dobro znaju kako se ona tka iz protivurečnosti, kako traje kroz dinamiku pobeda i poraza, svesnih i dugotrajno oblikovanih napora i akcija s jedne strane i slučajnosti s druge ili kroz smenu vere i rezignacije. Kroz čitavo to vreme Trijenale je ostvario ili čuvao osnovne ideje da bude mesto okupljanja najboljih jugoslovenskih umetnika keramičara, da afirmiše stvaralaštvo umetničkih kolonija iz naše zemlje, održava neprestane kontakte sa keramičkim kolonijama iz drugih zemalja i da postupno stvara uslove i kompletira zbirke umetničkih dela za budući Muzej keramike.

KERAMIKA U ZBIRCI LIKOVNOG SUSRETA

Na Trijenalu jugoslovenske keramike su se izlagali ne samo najznačajniji umetnici keramičari Jugoslavije u poslednje dve decenije, već se on nametnuo kao mesto na kome se sticalo saznanje o putevima umetničke keramike na našem tlu, a pre svega oblikovali stavovi o umetničkim vrednostima, procenjivali dometi novih tendencija i uspostavljala nova tradicija jedne likovne discipline. Ovu nezamenljivu ulogu Trijenala keramike pratio je i napor da se sa ove manifestacije, sa izložbi keramike održanih u Subotici, preko otkupa i povremenih poklona dođe do zbirke keramike iz koje će se jednog dana izdvojiti za stalnu likovnu postavku budućeg Muzeja.

Danas Likovni susret u Subotici raspolaže sa zbirkom keramike od 127 predmeta od 63 autora iz koje je, u sklopu stalne izložbene postavke izdvojeno 33 dela. Ostvarivanje jedne davne i značajne zamisli, ne treba, međutim, shvatiti kao konačno ispunjenje jedne vizije. Upravo trenutak stvaranja stalne postavke (gde se izlažu i dela iz drugih zbirki), kao verovatno i u drugim sličnim kulturnim institucijama, predstavlja trenutak istine, otkrića nedostataka, trenutak saznanja koja su neophodna za buduće akcije. Ovu sudbinu nije mogao da izbegne ni Likovni susret, utoliko pre što se zbirka popunjavala prvenstveno posle održavanja velike manifestacije Trijenala koja je često iscrpljivala i energiju i finansijska sredstva. Otuda jedan strog stav, koji ne želi da uvaži sve okolnosti pod kojima je zbirka stvarana, može da zameri što u zbirci postoje praznine, što su pojedini značajni autori, koje je upravo afirmisao Trijenale keramike zastupljeni samo sa starim ili za njihov opus netipičnim radovima, čime je onemogućeno praćenje preobražaja pojedinih likovnih koncepata u vremenu, što uopšte nema radova nekih stvaralaca čije stvaranje predstavlja najviše domete savremene jugoslovenske keramike, niti onih koji se, kao Ivan Tabaković, Karlo i Zlata Baranji mogu smatrati njegovim rodonačelnicima. Ove praznine u zbirci mogle su da budu i jedan od razloga što deo stalne postavke, gde su predstavljena dela iz oblasti keramike, nije izgrađen na jednom čistom konceptu, niti zao kružen u logičnu celinu koja jasno usmerava našu pažnju i oformljuje naša saznanja. Strožiji kritičari stalne postavke svakako će zapaziti da se i iz postojeće zbirke mogao napraviti i drugačiji izbor dela. Biće i onih koji će zameriti što nema dovoljno istorijskog pregleda, što nije omogućen uvid u razvoj kroz vreme pojedinih stilova i umetničkih opredeljenja, što nedostaju pouzdanije slike globalnih i dominantnih estetskih tendencija ili što postavka ne daje odgovor o razlikama koje prirodno postoje na složenom kulturnom prostoru Jugoslavije. Neki će prigovoriti što na njoj nisu prikazana dela naših najistaknutijih narodnih grnčara, iako ih u zbirci ima, pomučeno činjenicom da među njima nema grnčara

koji su postigli najviše domete i čak dobijali i nagrade Trijenale (Velimir Đorđević).

I ako na stalnoj postavci nisu našla mesta dela nekih od dobitnika Velike nagrade Trijenala u njoj ćemo, pak, naći reprezentente nekih od dominantnih tendencija u savremenoj keramici Srbije, Hrvatske ili Makedonije. Videćemo rane radove višestrukog dobitnika Velike nagrade Mirjane Isaković, uz radove Olgice Vujadinović, radove koji pripadaju vremenu kada je jedna skupina beogradskih keramičara radila sa snažnim osloncem na narodnu keramiku ili stilove ranijih epoha. Zapažamo posude Branislava Stajevića jednog od najistrajnijih interpretatora čistih posudnih i utilitarnih oblika, i one umetnike-keramičare koji izrađuju čitave opuse karakterističkih stilizovanih posuda ubedljivih estetskih vrednosti kao što su Kalmar Magdolna, Marina Popović, Jadranka Veljković ili Antonija Dragutinović. Uz njih ćemo uočiti i radove predstavnika one generacije jugoslovenskih keramičara kojima je posudni oblik samo polazište za kreiranje specifičnih keramoplastičkih formi, dela recimo jedne Marine Badurine ili dela Makedonke Andonove i Jožefa Toderasha, u kojima se ovaj prvobitni inicijalni motiv preobražava u gotovo skulpturalne oblike. Nisu izostali ni radovi onih kojima je ljudska ili životinjska figura okosnica keramoplastičkih likovnih nastojanja. Tu je nezaobilazni umetnik keramičar iz Vojvodine Aranka Mojak čija je skoro nadrealna flora i fauna espresivna po svom izrazu i simbolička po svom značenju. Ili Ivan Jandrić koji je sa svojim ciklusom „Vrt čudnog rastinja“ bio među onima koji su ostvarili nove puteve fantastike i nadrealnog u keramici Srbije. U ovoj skupini figurativno usmerenih keramičara, naći će mesto i doajen hrvatske keramike Milan Kičin i Zvonko Lončarić keramičar – skulptor. Neće izostati ni radovi jednog od osobenijih figura jugoslovenske umetničke keramike Marine Sujetove Kostić, koja je u našu keramiku donela prizvuke češke keramike, radovi građeni istančanim osećanjem za keramički materijal, dinamičnih keramoplastičkih apstraktnih oblika sa unutrašnjim simboličkim značenjem. A u izloženim apstraktnim oblicima Katicice Pavelke naslutićemo prepoznatljivi rukopis ove umetnice koja je transformisala popartističke impulse u samosvojan i ubedljiv svet oblika i posebne atmosfere. Naći ćemo na stalnoj postavci i one koji će kombinovati apstraktne i asocijativne forme kao što su Irena Toderash i još češće Paula Kaasinen Stajević poznata po radovima karakteristične napete ravnoteže čistih geometrijskih oblika i nekih mogućih cvetova čime se postiže određeno simboličko značenje.

Ova vrsna skupina umetnika prizivaće one koji nedostaju. Stalna postavka će pregaocima Likovnog susreta nesumnjivo utvrditi pravce buduće akcije otkupa i kompletiranja zbirke, olakšaće im da sa manje lutanja i jed-

nim novim, sada muzeološkim načinom formiraju zbirku koja će na potpun način svedočiti o zbivanjima u jugoslovenskoj keramici, upravo o onim zbivanjima o kojima je poslednjih dvadeset godina svedočila i doprinosila velika manifestacija Trijenala. Takva će zbirka biti ne samo u skladu sa renomeom ove institucije već i nezaobilazno mesto za sve one koji proučavaju, stvaraju ili vole umetnost keramike.

novembar 1987
Beograd

Svetlana Isaković

A Képzőművészeti Találkozó képtárának gyűjteményéből megrendezett, a kortárs jugoszláv képzőművészetet bemutató kiállítással, amelyet az intézmény fennállásának 25. évfordulója alkalmából szervezünk meg, nemcsak annak a művelődési és társadalmi kötelezettségünknek teszünk eleget, hogy a nagyközönség számára bemutassuk a képtári munka eredményeit, hanem hogy ezeket az eredményeket bizonyos módon kritikailag felülvizsgáljuk és másoknak újraértékelésre felkínáljuk. Ezzel természetesen senkitől, így magunktól sem kívánjuk megtagadni a megelégedettség örömét, s csökkenteni sem szeretnénk ennek az intézménynek a jugoszláv képzőművészet fejlesztéséhez való egyértelmű és teljesen sajátos hozzájárulását, a kortárs művészeti folyamatokban való aktív részvételének jelentőségét. Számunkra egyszerűen fontosabbnak tűnt, hogy az elért eredményekre, a lehetőségek felismerésére alapozva, ugyanakkor a mulasztásokból és a hibákból kiindulva (amelyekből bizonyos, hogy volt), kíséreljünk meg néhány lépést tenni és meghatározni jövőbeni tevékenységünk irányát.

A fő célunk, hogy a képtár értékeinek szakvéleményezésével s ennek eredményeként a kiállítással megalapozzunk egy folyamatos és rendszeres muzeológiai tevékenységet, nevezetesen a jugoszláv művésztelepek alkotómunkásságának figyelemmel kísérését, a művek begyűjtését, rendszerezését és kiállítását. Egyértelműen bebizonyosodott ugyanis, hogy alaptevékenységünk terjedelméből és természetéből eredően nem megfelelő a képtári tevékenység kiállítási szalon típusú formája, éppen ezért elmélyült szakmai megbeszéléseket szükséges kezdeményezni az alaptevékenység más koncepciójáról és megszervezéséről, a programorientációról, a kiállítási és felvásárlási politikáról és minden más olyan tevékenységi körrel, amelyről kiderül, hogy az idő, a művészet és a jelenkori múzeumi gyakorlat szempontjából korszerűsítésre szorul.

A Képzőművészeti Találkozó gyűjteményéből megrendezett kiállítás felépítése és jellege tulajdonképpen már ezt a múzeumi hozzáállást tükrözi, s joggal hihető, hogy ez fordulópontot jelenthet, (jelentenie is kell) az intézmény munkájában. Ezzel tulajdonképpen lezárul egy korszak ebben a tevékenységben Szabadkán, s újabb fejlődési lehetőségek nyílnak meg.

E kiállítás előkészületei csaknem három évvel ezelőtt kezdődtek el, amikor az akkori igazgató, Marija Šimoković vezetésével megtették az első fontos lépéseket egy rendszerező munka megalapozása érdekében, a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményeinek kialakítása céljából.

**JUGOSZLÁV
MODERN
FESTÉSZET
GRAFIKA
SZOBRÁSZAT
KERÁMIA ÉS
ÚJ MÉDIUMOK
1955–1987
A KÉPZŐMŰVÉSZETI
TALÁLKOZÓ
GYŰJTEMÉNYE**

A kiállított anyag jellegét és nagyságát meghatározta a képtár jelenlegi igen szűkös területe mellett a gyűjtemény összetétele és történelmi-művészi egysége is. Egy viszonylag gazdag állományból, a kép-, a grafikai, a szobor- és a kerámiagyűjteményre osztott, összesen 916 képzőművészeti tárgyból – köztük kisebb számú rajz és faliszőnyeg is – 142 művész 165 munkája lett kiválasztva. A korlátozott tér és a törekvés, hogy a művészeti folyamatokat a problémakör szerint kövessék és regisztrálják, arra kényszerítette a válogató bizottságot – amely Marija Simoković, Katarina Tonković Marjanski, Petar Šadi, Ješa Denegri, Vladimir Maleković és Dragomir Ugren összetételben dolgozott –, hogy igen szigorú szelekciót végezzen. Ilyen okok miatt maradt ki a művészek egy része, akik egy másik megközelítési lehetőséggel mindenképp bemutatásra érdemesek lettek volna.

A legátfogóbb és (ami a válogató számára ennél is fontosabb) történeti-művészi szempontból a legteljesebb a jugoszláv grafikai gyűjtemény. Ez a körülmény lehetővé tette – ellentétben más gyűjtemények anyagával – hogy meglehetősen egységes és szintetikus legyen a korszerű jugoszláv grafika bemutatása az utóbbi 25 évet felölelően. A gyűjteményben, kevés kivételtől eltekintve, azoknak az alkotóknak a többsége szerepel, akik ebben az időszakban döntően hatottak a grafika fejlődésére.

A képtári bemutatón a festészet igen szigorú szelektálásra utal, ellenben ha az intézmény alaptevékenységére, a jugoszláv művésztelepek munkájának figyelemmel kísérésére gondolunk, egész biztosan ez a gyűjtemény bizonyos kételyeket támaszt, sőt ellenvéleményt vált ki. Nem mentegetőzősképp, hanem objektív körülményként kell elfogadni azt a tényt, hogy a válogatáskor a bizottság egy meglehetősen következtelenül és világos koncepció nélkül kialakított gyűjteménnyel találta magát szemben. Kivételt képez az informel (főként a belgrádi csoporté), Vajdaságban a 70-es évek új művészete, legújabbban, a nyolvanas évek kezdetén pedig a szinpadképfestők műveinek felvásárlása. A képek felvásárlása nem kapcsolódott elmélyülten és folyamatosan a korszerű képzőművészeti folyamatokhoz, de a művésztelepek alkotómunkásságához sem, a munkamódszerből és a dokumentálásból eredő objektív problémák miatt. Legalábbis a begyűjtés nem ütötte meg azt a mértéket, amellyel teljesebben be lehetne mutatni a művészetfejlődési szakaszokat egy ilyen kiállításon belül. A bizottság véleménye szerint éppen ezért igazolt a grafikai gyűjtemény egységének megőrzése és ezzel együtt több alkotó, illetve munka szerepeltetése is. Egyrészt ezért, másrészt a helyiséghiány miatt a képek választéka 41 kiállítási tárgyra redukálódott. Meg kell azonban jegyezni, hogy köztük legismertebb alkotóink számos kiemelkedő munkája található meg.

A Képzőművészeti Találkozó a szoborgyűjteményét elsősorban abban az időszakban hozta létre, amikor a jugoszláv művésztelekkel és szobrászati szimpozionokkal intenzív kapcsolatot tartott fenn, amikor az intézmény kitűnt nagy kiállítások szervezésével (a Jugoszláv Művésztelkek és Szobrászati Szimpozionok Képzőművészeti Találkozó). A kiállítások száma és a szobrok fölvasárlása évről évre csökkent a nem megfelelő pénzelés következtében, olyannyira, hogy az utóbbi időben csupán egy-két műre korlátozódott. Ez az alapvető oka, hogy ebben a gyűjteményben csak 16 szobrász 17 alkotása található meg. Szerencsés körülmény, hogy köztük van néhány nagyobb értékes darab.

A kerámia esetében azért kedvezőbb a helyzet, mivel a Képzőművészeti Találkozó tevékenységében a Jugoszláv Kerámiai Triennále kiállításnak már hagyománya van. Ezt a gyűjteményt önálló egységként szeretnénk leválasztani, hogy az elkövetkező években egy kortárs jugoszláv kerámiai múzeum létrehozásán intenzívebben dolgozzunk, ami végülis a dolgok természetes rendje, ugyanis a Képzőművészeti Találkozó úttörő szerepet vállalt ezen a területen az alkotások népszerűsítésével, a bemutatásával, de ugyanígy e vidék hagyománya sem hanyagolható el.

A bemutatott anyag sokféleségére és az egyes gyűjtemények jellegére való tekintettel, a kiállítás négy egységre lett osztva, amelyek azonban nincsenek egymással időrendi kapcsolatban. Az időrendiséget ott tartották tiszteltben, ahol ez az egyes gyűjteményeken belül lehetséges és indokolt volt. Sajnos legtöbbször egyes eseményeket csak jelezni tudtunk, hogy néhány, gyakran csupán egyetlen alkotó munkájával épphogy csak felvillantsuk néhány törekvésnek, jelenségnek vagy a jugoszláv művészet egész periódusának problémakörét. Végül el kell mondani, hogy a Képzőművészeti Találkozó állományából a kortárs jugoszláv képzőművészeti alkotásoknak ez a válogatása nem állandó jellegű kiállítás. Kiegészíthető és változtatható a galéria képbeszerzésétől függően, vagy éppen azért, hogy más egységeket lehessen létrehozni, a jugoszláv képzőművészet egyes időszakait elemzően feldolgozni és hasonló tanulmányokat készíteni.

A kiállítási anyag rendezése során számos hasznos felismerésre jutottunk az eddigi munkáról és a jövőbeni tevékenységről, az újabb felismerések megszületéséhez pedig minden jószándékú és kompetens kritika igen értékes segítséget jelenthet.

**FESTÉSZET, SZOBRÁSZAT,
GRAFIKA ÉS ÚJ MÉDIUMOK
A KÉPZŐMŰVÉSZETI
TALÁLKOZÓ GYŰJTEMÉNYÉBEN**

Ha a háború utáni jugoszláviai művészeti irányzatokat, történeteket kívánjuk feltérképezni, nagyon bonyolult, kifejezetten „pluralisztikus” helyzetre bukkanunk. Számos nemzedékhez tartozó, különféle meggyőződésű és irányzatokat követő művészek alkotásai fonódnak egybe, és így érthető, hogy manapság Jugoszláviában aligha találhatunk olyan múzeumi vagy képtári gyűjteményt, mely elég alaposan be tudná mutatni mindezeket a történeteket, a legjelesebb és legértékesebb alkotások révén. Nem várhatjuk el tehát ezt a szabadkai Képzőművészeti Találkozó gyűjteményétől sem, és ezért helytelen lenne, ha rögtön felrónánk neki, hogy számos hiányossága van – egy feltételezett ideális képhez viszonyítva a háború utáni Jugoszlávia művészetéről. Ellenkezőleg, arra kell összpontosítanunk, ami a gyűjteményben fellelhető, mindarra, ami képviselteti magát benne, és ennek alapján megpróbálnunk felmérni, mely művészeti irányzatok ismerhetők fel és követhetők ebben az anyagban a szóban forgó néhány évtized vonatkozásában.

A modern művészet történetét illetően két szélsőséges megközelítési mód lehetséges: megírhatjuk a történetét minél kevesebb művész nevének közlésével, inkább a művészeti problémákra figyelve, de ugyanennek a művészetnek a történetét elkészíthetjük az alkotók nevének felsorolásával, a művészetet az egyéni életművek összességeként értelmezve, melyek közül egyiket sem hozhatjuk szoros összefüggésbe, és még kevésbé azonosíthatjuk valamely másikkal. Feladatunk valahogy kibékíteni ennek a két megközelítési módnak a szélsőségeit, vagyis hogy megpróbáljuk (természetesen tömören összefoglalva) leírni a művészeti problematika egészét, a művészeti irányzatok vonalát követni, ugyanakkor tisztában lenni vele, hogy ez a problematika és ezek az irányzatok egyes konkrét alkotások alapján, az egyes szerzők, alkotók munkássága alapján alakulnak ki, esetünkben pedig hogy mindezt a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében fellelhető művek alapján végezzük el.

A művészeti irányzatok nem esnek szükségszerűen egybe az időrendi felosztásokkal, átnyúlnak a történelmi dátumok által jelzett határokon, különféle nemzedékekhez tartozó szerzők műveinek egybefonódását is megengedik. Így például egyes szerzők, akik munkásságukat a két háború közti időszakban kezdték meg, a háború utáni években vagy hűek maradtak kezdeti elképzeléseikhez (mint Konjović és Ličenoski), vagy kezdeti hangjukat új tartalmakkal és technikai megoldásokkal gazdagították (különösen Tabaković). Abban a korban ők már történelmi értékeket képviseltek, a modern művészet klasszikusainak számítottak környezetükben, míg a művészeti élet kiszélesítését már azok az alkotók végezték el, akik a háború utáni jugoszláv társadalmi átalakulás kulturális viszonyai közepette kezdték meg tevékenységüket. Az ötvenes

években és a hatvanas évek elején, miután a jugoszláviai művészet megszabadult a „szocialista realizmus” korszakának legutolsó nyomaitól is, a művészeti színteret párhuzamos útkeresések, gyakran pedig problematikus légkör jellemzi, a „figuratív” és az „absztrak” dilemmája, és ebben a korban az előbbi a hagyomány folytatójának, az utóbbit pedig a korszerűség képviselőjének tartják. Manapság azonban arra derül fény, hogy ezen két terület között mindig voltak bizonyos átfedések, és ezért a látszólagos szélsőségek közelebb vannak egymáshoz, mint ahogy első pillantásra tűnik. A szerb művészet eme korszakának egyik kulcsfontosságú jelensége a **Decemberi Csoport**, melynek számos képviselőjét és jellemző művét találhatjuk meg a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményben: a kifejezetten figuratív szárnyat Luković képviseli, azok között pedig, akik a tárgyi kiindulópontokat redukálják, és elviszik egészen a bemutatás pereméig, sőt néha a mértani és lírai absztrakcióig is eljutnak, megtalálhatjuk. M. B. Protićot, Čelićet, Z. Petrovićot, Tomaševićet és Bajićot. A belgrádi művészek ezen csoportosuláson kívüli, de azonos nemzedékéhez tartozó képviselőinél is megfigyelhetjük a klasszikus, figuratív ábrázolásmódtól a stilizált absztrakcióig húzódó ívet, Đ. Ilićtól Stojanovićig. Valószínűleg a művek beszerzési körülményei és lehetőségei hatottak ki arra, hogy a többi jugoszláv színtér azonos korszakát és rokon irányzatait jellemző alkotók sokkal szerényebb számban képviseltetik magukat (a horvátok közül egyedül Prica, a szlovének közül csak Šibila), valamint arra, hogy természetesen több olyan alkotó képviselteti magát, aki Vajdaságban tevékenykedett, és kiindulópontul saját természeti- és kultúrkörnyezetének motívumait használta fel (Nikolajević, Oprešnik, Vanjek, Karlavaris stb.)

A hatvanas évek eleje a jugoszláv művészetben egy éles problémafelvetést hoz: az informel festészetét mint az absztrakció vonalának végpontját, paradox módon az anyag konkrétságával kifejezve. Az informel a korszak nemzetközi nyelve, maga a kifejezés arról árulkodik, hogy „a forma túlsó oldalán” halad, összefüggésben áll az egzisztencializmus filozófiájával, a kép „válságának” jegyében működik, melyet – extrém esetekben – eljuttat a fennmaradás utolsó lehetőségeiig. A Képzőművészeti Találkozó Gyűjteménye egy sor minőségi alkotással rendelkezik a belgrádi informel képviselőitől: M. Popovićtól, Z. Pavlovićtól, Todorovićtól és Turinskitől, a vajasági Ácstól, valamint Biserka Baretićnek az informel és a fantasztikum határán mozgó képével. A főleg a festészethez kötődő, ámbár festészetellenes, piktúraellenes jelenség szerepében jelentkező informel bizonyos nézőpontbeli és technikai következményekkel is jár a hatvanas évek szobrászatára és grafikájára nézve, és ily

módon egy adott történelmi oillanat művészeti kifejezésmódjaként terjed el. Eközben természetesen még egy ilyen széles skálájú művészeti jelenség sem gátolja meg az önálló úton haladó egyének kibontakozását, mint például – a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében – Milica Stevanović és Nives Kavurić-Kurtović, vagy az olyan szerzőkét, akik a hivatásos képzés ellenére megőrizték a „naiv” ábrázolásmód bizonyos vonásait, mint például Dolenec.

A hatvanas évek közepétől az informel mint a „válsághangulat” filozófiájának művészete saját válságkorszakába lép, és ezzel utat és módot keres önnök túlhaladására. A posztinformel helyzet két alapvető alternatívájaként egyrészt a pop-artot és az új figuratív irányzatot, másrészt az új konstruktivizmust és az új absztrakt művészetet tekintik. Míg az előbbi áramlatok ikonográfiai és tematikai megújulást hoznak az informel képrombolás után, az utóbbiak a forma, a struktúra és a szerkezet megújulását hozzák, mindezek az irányzatok pedig az urbanus valóságban gyökereznek, valamint egy rövid életű optimizmusban, a műszaki haladásba vetett hitben, mely világszerte jellemző ezen évek művészetére, és a jugoszláv alkotók között is vannak képviselőik. A Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében az új figuratív irányzat reflexiói figyelhetők meg Nešković, Rogić és Dovjak képein, a programozott és optikus művészet, valamint a „kemény élek” új absztrakciója pedig Richter, Šutej, A. Kuduz és Galić műveiben jelentkezik – ezek a művészek egytől egyik Zágrábban tevékenykednek, ahol a hatvanas években, 1961 és 1973 között az **Új irányzatok** mozgalom tart nemzetközi tárlatokat, melyeken Richter és Šutej is részt vesz.

A hatvanas évek végén és a hetvene évek elején a művészeti világot azok az áramlatok hatják át, melyek az 1968-as év körüli társadalmi és szellemi „tagadó” légkörben fogantak. Az ebben a hangulatban született művészet a „művészeti tárgy anyagtalanításának” jegyeit hordozza magán, és a „viselkedés művészetének”, illetve „új művészeti gyakorlatnak” nevezik el. A hangsúly a műalkotásról magának a művésznek a személyiségére tevődik át, és a történelmi avantgarde képviselőinek az álma éled újjá a művészet beleolvadásáról az életbe, az egzsizstenciába. Meg kell említenünk, hogy épp Szabadkán születnek meg ennek a jugoszláv művészeti irányzatnak az első megnyilvánulásai: a **Bosch + Bosch** csoportról van szó, melynek tagjai Slavko Matković, Szombathy Bálint, Kerekes László, Ladik Katalin, Csernik Attila és mások. Új médiumok alkalmazása, de mindenekelőtt a művészet nyelvének és a művészeti szándékoknak a módosulása jellemzi ezeket a törekvéseket, melyek a kifejezetten szubjektív indítékaik és a művészek személyes részvétele

miatt az alkotási folyamatban (az akciókban, performanszokban, a természeti és városi környezeteken végzett beavatkozásokban) az „első személyű” művészeti beszéd jegyeit viselik magukon.

A művészeti tárgy anyagtalanítása mint a modern művészetre jellemző redukció utolsó lépcsőfoka az egyik okozója a posztmodernizmus fordulatának, mely a nyolcvanas évek elején jelentkezik elemi erővel. A festészet (és a rajz) ismét a művészek figyelmének középpontjába kerülnek; sőt mi több, bevezetik az „új festmény” terminust, mely az elnevezéssel ellentétben gyakran hivatkozik a távolabbi vagy közelebbi múlt különféle stílusutalásaira, a manierizmustól az expresszionizmusig. Ez a művészeti közhangulat Jugoszláviában egy egész sor fiatal alkotó jelentkezésének köszönhető, akik közül a Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében képviselteti magát Kerekes László (aki korábban a Bosch + Bosch csoport tagja volt), azután Breda Beban, Nada Alavanja, Dejan Anđelković, Darija Kačić és Vera Stevanović. A posztmodern művészeti színtér ezidáig legutóbbi jelensége, az „új geometria” a nyolcvanas évek közepén az **Achromia** (korábban **Verbumprogram**) szerzőpár tevékenységét jellemzi, melynek tagjai R. Kulić és V. Mattioni.

A szobrászat területe egyes korszakokban a festészettel és a grafikával azonos eszmei irányvonalat követett (például az informelben vagy az új konstruktivizmusban), más esetekben viszont ez a terület bizonyos saját és önálló problematikával rendelkezett. Éppen emiatt az önállósága miatt külön is meg kell vizsgálnunk a szobrászatot, az immanens tulajdonságai fényében: a megformálás módjának, az anyag kiválasztásának és használatának, a formának a térhez való viszonyulása tekintetében. A szobor ugyanis szinte szabályszerűen forma, tárgy, háromdimenziós test; az anyag legyőzésének folyamatában keletkezik, miközben jelentést tulajdonítunk azoknak a formáknak, melyek léteznek és hatnak a térkörnyezetben. A szobrászatban fellelhetők bizonyos állandó témák – portré, akt, emberi alak – melyeket különféle megközelítési módon lehet interpretálni, a felismerhető motívumok ápolásától kezdve az egyre nagyobb fokú stilizálásig és redukcióig. A Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében ezt a skálát nyomon követhetjük Matija Vuković, Kosta Angelije Radovani, Smajić autodidakta szobrász művein, egészen Ksenija Kantociig, Mira Jurišićig, Janez Boljkáig. A szobrászok másik nagy csoportját azok alkotják, akik tudatosan elhanyagolnak minden tárgyszerű kiindulópontot, és a szobrot valamilyen új és autonóm tárgyként formálják meg, tiszta térbeli alakratként, a forma szerves jellegétől a konstruktívig. Konkrét példákon ezt láthatjuk Olga Jančić

szobraitól kezdve Ricterig, a két végétlet között pedig számos lépcsőfok található, például Venija Vučković, Černe, Vulcanović, Z. Petrović, Rotar és Stojić formái.

Az egyes művészeti műfajok gyűjteményei közül a Képzőművészeti Találkozóban kétségtelenül a legteljesebb a grafika; nem túlzás azt mondani, hogy egy valóban terjedelmes és gazdag gyűjteményről van szó, melynek alapján igen részletesen követhető a jugoszláv grafika alakulása az utóbbi évtizedekben. Ezek a történések számos változást, átalakulást értek meg, számos szerzőt vonultattak fel a modern jugoszláv grafika pionírjaitól és dogenjeitől, Jakačtól, Petrovitól és Detonitól kezdve az egyik legkiemelkedőbb háború utáni grafikuson, Debenjakon keresztül egy sor manapság már teljesen érett alkotóig, illetve még fejlődésben lévő fiatalabbakig; végül, bizonyos számú festőt és szobrászt is, akik a grafikával nem elsődleges kihívásként foglalkoznak, mégis olyan eredményeket mutatnak fel, hogy nélkülük szegényebb lenne grafikai éltünk. A Képzőművészeti Találkozó gyűjteményében szereplő nyomatok alapján, némi kiegészítéssel, nyomon követhetnénk szinte az egész háború utáni jugoszláv grafika problematikáját, és reméljük, érthető, hogy ezúttal és ezen a helyen ezt nem tudjuk elvégezni; csak a legtömörebb összefoglalásra vállalkozhatunk, egy olyan áttekintésre, mely eleve számos egyszerűsítésre hajlik. A realizmus tradícióját a hagyományos mesterségtisztelettel Jakac ápolja, a grafikai nyelv korszerűsítési folyamatai pedig a Miheličnél, Željko Hegedušićnál, a korai Čeličnél, Karanovićnál, Slevecnél, Maskarelinál, Kršićnél, Krsmanovićnál, Zelenkónál, Tikvešánál, Makucnál megfigyelhető különféle korszerű megformálási módoktól kezdve Draguljig, Đakig, Stanojevig, Kneževićig terjednek... Velük egyidőben nonfiguratív törekvéseket képviselnek az asszociatív területektől és a szimbolikus formáktól egészen a lírai absztrakcióig az olyan szerzők, mint Petrov, Debenjak, a késői Čelić, Miljuš, Nagorni, Adriana Maraž, Borčić, Hozo, Pogačnik, Nikolajević, Ankica Oprešnik, Budeša, Murtić, Jemec... A színes szerigráfiában az optikai grafikát a „zágrábi szitanyomók” két képviselője, Šutej és A. Kuduz jelzi, de rokon törekvéseket és technikát követnek a szlovén Hrvacki és Jejčić is. Szerigráfiát alkalmaznak azok a szerzők is, akik a táj, a tárgy vagy az emberi alak fényképmodelljének átvitelével foglalkoznak, mint például Jeraj, Jesih, Branimir Karanović, Jagodić és Logar. A hagyományos technikák alapjaival egy új realizmus szellemében foglalkozik Kragulj és Friščić, és bizonyos anakronizmustól nem áll távol Sonja Lamut. A gyűjteményben szereplő szerzők közül a legfiatalabb grafikusok törekvéseit Zorica Tasić és Milica Vučković művein követhetjük nyomon. A háború utáni jugoszláv grafika stílus- és technikai jellemzőinek alakulásával szorosan összefügg magának a grafikai lenyomatnak a státusa is, mely a definíció szerint

a műalkotás sokszorosított példánya. Az ötvenes évek közepétől harcot indítottak a példányszám növeléséért a litográfiában és a mélynyomású technikáknál, és ez a törekvés a hatvanas évek második felében meg a hetvenes évek elején tetőzött a szerigrafiai produkcióban, míg a hetvenes évek második felétől a hagyományos technikák felújításával párhuzamosan fokozatosan csökkent a grafikai lenyomatok példányszáma, ami azt eredményezte, hogy a grafika területe abban a korszakban, amikor a sokszorosított alkotások gyártását műszakilag fejlettebb tömegmédiák vették át, a művészetben állandóan fellelhető „iparos-mesterség” helyzetébe sodródott.

Ješa Denegri

KERAMIKAGYŰJTEMÉNY A KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓBAN

A jugoszláv kerámiai triennálé azok közé az országos képzőművészeti rendezvények közé tartozik, amelyek egy adott kor szerves részeként egy bizonyos környezetből természetesen nőnek ki. Ezek a rendezvények nem erőltetett szülemények, amelyeket mesterségesen kell fenntartani. Ellenkezőleg, az élő szervezethez hasonlatosak, amelyre kihat a környezet, s ő maga is hatást gyakorol rá és a korra is, amelyben léteznek. Eppen ebből következően nem meglepetésszerű, hogy a kerámiai triennálé éppen Szabadkán született meg. Ez a város egy olyan térség szívében helyezkedik el, amelyben a kerámia, ez az átlényegített föld elsőszámú esztétikai fenomén volt. Szabadkán és a közeli Pécs, Szeged, Kecskemét, Újvidéken a szecesszió időszakában a kerámia az épületek homlokzatát és a tetőket díszítette, megneemesítette a tereket, meleggé varázsolta az épületek belsejét. Később pedig magához vonzotta az alkotó habitusokat, akik képzőművészeti kerámiai telepeket hoztak létre (Kishegyes, Siklós, Kecskemét). Amikor a Képzőművészeti Találkozó megkezdte tevékenységét a kivételes szépségű, a szecesszió legjobb hagyományának szellemét sugárzó kerámiával díszített Reichle Ferenc-palotában, akkor éppen a kerámiai telepek szelleme volt az a csíra, amelyből kinőtt a ma már megkrülhetetlen és mindenképp a legjelentősebb jugoszláv kerámiai rendezvény. Már a kezdet kezdetén, a hatvanas évek végén, az ötlet megvalósításakor és az első szervezési erőfeszítések idején ennek a rendezvénynek ha csak felsejlen, esetleg meg sem fogalmazhatóan, de határozottan kirajzolódott jövőjének körvonalai. Ezt a határozott körvonalú víziót nem zavarhatta meg a kezdet szerénysége sem: tudniillik, hogy ez a rendezvény a jugoszláv művésztelepeknek csak a szemléje kívánt lenni. Mégis ennek a szerénységnek a következménye lett, hogy időszakos ingadozások álltak elő, s ezek a bizonytalanságok gátolták, hogy egy magasra értékelt rendezvény teljesen kibontakozzon, hogy harciasabban és átgondoltabban öntsék végső formába azokat az ötleteket, akciókat, amelyek még az elsődleges koncepcióban egyértelműen megmutatkoztak vagy rejtőzködően jelen voltak esetleg a rendezvény folyamán születtek meg. Azok ellenben, akik bármilyen fajta művelődési rendezvénysorozat megszervezésén huzamosabban dolgoztak, jól tudják, hogy az az ellentmondások láncolatából épül föl, a győzelmek és vereségek dinamikus váltakozásában él tovább, egyrészt hosszadalmas és tudatos erőreszítések révén, másrészt a véletlenül múlik a léte, amelyben, a hit és a rezignáció váltják egymást. Ez alatt az idő alatt a triennálé életre keltette vagy megőrizte azt az alapeszmét, hogy a legkiválóbb jugoszláv keramikusok gyülekezőhelyévé váljon, hogy utat törjön országunk művésztelepei számára külföldön, állandó kapcsolatot tartson fenn más országok kerámiai

művésztelepeivel valamint fokozatosan megteremtse a föltételeket és kiegészítse a műalkotások gyűjteményét egy leendő Kerámiai Múzeum számára.

Ez a triennálé nem csak helyet adott az utobbi két évtizedben a legjelentősebb jugoszláv keramikusok alkotásainak, hanem egy értékmérő és véleményformáló műhellyé vált, itt szerezhettek véleményt a mi talajunkon kifejlődött művészi kerámia útjáról, mindenekelőtt itt születtek ítéletek a művészeti értékekről, mérték fel az új törekvések hatósugarát, egyszóval egy képzőművészeti ágazat új hagyománya alakult ki. Ezt a sajátos feladatot kiegészítették még azzal az erőfeszítéssel, hogy a Szabadkán megtartott kerámiakiállításokról, erről a rendezvénysorozatról fölvásárlás útján és ajándékok révén egy olyan kerámiagyűjteményre tegyenek szert, amelyből egy napon ki lehet válogatni egy állandó kiállítási anyagot egy eljövendő múzeum számára.

Ma a Képzőművészeti Találkozó kerámiagyűjteményében 63 alkotótól mintegy 127 munkát gyűjtöttek össze, s az állandó kiállítási anyaghoz 33 kerámiát különítettek el. Azzal azonban, hogy egy régi, jelentős elgondolást életre keltettek, még nem tekinthetjük egy vízió végleges kiteljesítésének. Az állandó kiállítás létrehozásának mostani szakaszában (amikor más gyűjteményekből vett munkákat is bemutatnak) más művelődési intézményekhez hasonlóan valódi helyzetfelmérő szerepet tölt be, a hiányosságok felfedését, a fölismerések pillanatát is jelenti, amely nélkülözhetetlen a további akciók sorában.

Ezt a sorsot nem kerülhette el a Képzőművészeti Találkozó sem, annál is inkább, mivel a gyűjtemény elsősorban a triennálé nagy bemutatójának megtartása után gyarapodott új művekkel, ami gyakran kimerítette mind a költségvetést mind az emberi energiát. Éppen ebből eredően egy szigorú ítész aki nem kíván figyelembe venni minden körülményt, amely közepette létrejött a gyűjtemény) felróhatja, hogy az anyag hiányos, hogy egyes jelentős alkotók, akiket éppen a kerámiai triennálé tett ismertté, csupán régi vagy az opuszukra nem jellemző alkotásokkal szerepelnek, s ezáltal lehetetlenné vált folyamatában figyelemmel kísérni egyes képzőművészeti irányzatok átalakulását; hogy egyáltalán nincs jelen olyan alkotók munkája, akik a korszerű jugoszláv kerámia kimagasló szintjét jelentik, s azok alkotásai sincsenek még itt, akik mint Ivan Tabaković, Zlata Baranji és Baranyi Károly, alapító tagoknak tekinthetők. Ezek a hiátusok is a lehetséges indokok közé sorolhatók annak magyarázatára, hogy az állandó kiállítás egy része nem egy letisztult koncepció szerint jött létre, s nem alkot logikai egészet, amivel figyelmünket határozott irányba terelné és alakítaná fölismeréseinket. Az állandó kiállítás szigorú

kritikusai bizonyára észreveszik majd, hogy az adott anyagból is lehetett volna más szempontú válogatást összeállítani. Lesznek olyanok is, akik a történelmi visszapillantást hiányolják majd, hogy nem vált lehetővé egyes stílusok és művészeti irányzatok fejlődési ívét áttekinteni, hogy hiányoznak a globális és uralkodó esztétikai irányzatok, vagy pedig, hogy a bemutatott anyag nem ad feleletet azokra a különbségekre, amelyek létezése természetes az összetett jugoszláv kulturális térségben. Bizonyára sokan hiányolják majd, hogy nem állítottuk ki a legkiemelkedőbb fazekasaink népi termékeit, habár a gyűjteményben található belőlük; zavart keltően köztük nincs olyan gölöncsér, aki szélesebb hatósugarú sikert aratott volna vagy a triennálé díjában részesítették volna (Velimir Đorđević).

Habár az állandó kiállításon nem kaptak helyet a triennálé nagydíjával jutalmazott néhány művész alkotásai, mégis a korszerű szerbiai, horvátországi és macedóniai kerámiai uralkodó tendenciáinak néhány reprezentáns egyéniségét is megismerhetjük. A nagydíj többszörös nyertesének, Mirjana Isakovićnak korai munkáit láthatjuk Olgica Vujadinović alkotásai mellett. Ezek a munkák ahhoz a korhoz tartoznak amikor a belgrádi alkotók egy csoportja a népi kerámia vagy a régebbi, az előző korszakok stílusára támaszkodva alakította ki saját művészetét. Felfigyelhetünk Branislav Stajević edényeire, a tiszta edény- és az utilitarista formák legkitartóbb művelőjére, s azoknak a művészi kerámiákra is, akik a jellegzetes stilizált edények egész sorozatát készítik el meggyőző esztétikai értékekről tanúskodva, mint pl. Kalmár Magdolna, Marina Popović, Jadranka Veljković vagy Antonija Dragutinović. Rajtuk kívül a jugoszláviai keramikusok azon generációjának munkáit is látni fogjuk, amelynek képviselői számára az edényforma csak kiindulópont különleges keramoplasztikai formák kreálásához, mint pl. Marina Badurina munkái, vagy Makedonka Andonova és Toggyerás József alkotásai. Az ő munkáikban ez a kezdeti motívum átváltozik már-már szoborformává. Nem maradtak el azoknak az alkotásai sem, akik számára az ember vagy az állat figurája a keramiplasztikai képzőművészeti törekvések középpontjában áll. A művészek sorában van a megkerülhetetlen vajdasági keramikus, Moják Aranka is akinek a szürrealista flórája és faunája sugárzó kifejezőerővel és szimbolikus jelentésével emelkedik ki. Ivan Jandrić a különleges növények kertje című sorozatával azok közé tartozik, akik meghódították a fantasztikum és a szürrealizmus új útjait Szerbia kerámiaművészetében. A figurális kerámiára hangsúlyt helyező művészek közt helyet talál magának a horvátországi kerámia doyenje, Milan Kičin és Zvonko Ločarić keramikus-szobrász is. Nem hiányoznak majd a jugoszláv művészi kerámia egyik sajátos egyéniségének, Marina Sujetova Kostić keramikus munkái sem, amelyek a csehszlovák kerámiai hatások nyomait viselik magu-

kon. Ezek az alkotások a kerámiaanyag iránti kifinomult érzékenységről tanúskodnak, dinamikus, plasztikus a formájuk, belső szimbolikus tartalommal. Katica Pavelka absztrakt formái viszont felfedjük a művésznő kézjegyét, aki a pop-art hatásokat egy önálló, egyedi és meggyőző formába és sajátos atmoszférát árasztó világba ötvözte. Az állandó kiállítás során találkozunk olyanokkal is, akik az absztrakt és az aszociatív formákat kombinálják, mint Togyerás Irén vagy még inkább Paula Kaasinen Stajević, akit a tiszta geometriai formák és egyes lehetséges virágformák között jellegzetes feszült egyensúlyt teremt, amivel bizonyos szimbolikus kifejezőerőt valósít meg.

Az alkotók csoportjának kiválósága magához vonza majd a hiányzókat. Az állandó kiállítás a Képzőművészeti Találkozó szakemberei számára minden bizonnyal meghatározza a fölvasárlás és a gyűjtemény-kiegészítés jövőbeli akciójára vonatkozó alapelveket, megkönnyíti számukra, hogy kevesebb tévelygéssel és egy új, múzeológiai módszerrel hozzanak létre egy gyűjteményt, amely teljes képet adva tanúskodik majd a jugoszláv kerámiai alkotómunkásságról, azokról az eseményekről, amelyekről az utóbbi húsz évben ez a nagyszabású triennálé is tanúskodott. Egy ilyen gyűjtemény nemcsak ennek az intézménynek a hírnevéhez lesz méltó, hanem megkerülhetetlen fókusza lesz ez mindazoknak, akik szeretik, akik tanulmányozzák és akik kibontakoztatják a kerámiaművészetet.

Belgrád, 1987. november

Svetlana Isaković

MATIJA VUKOVIĆ
Ranjenik na konju, 1964.

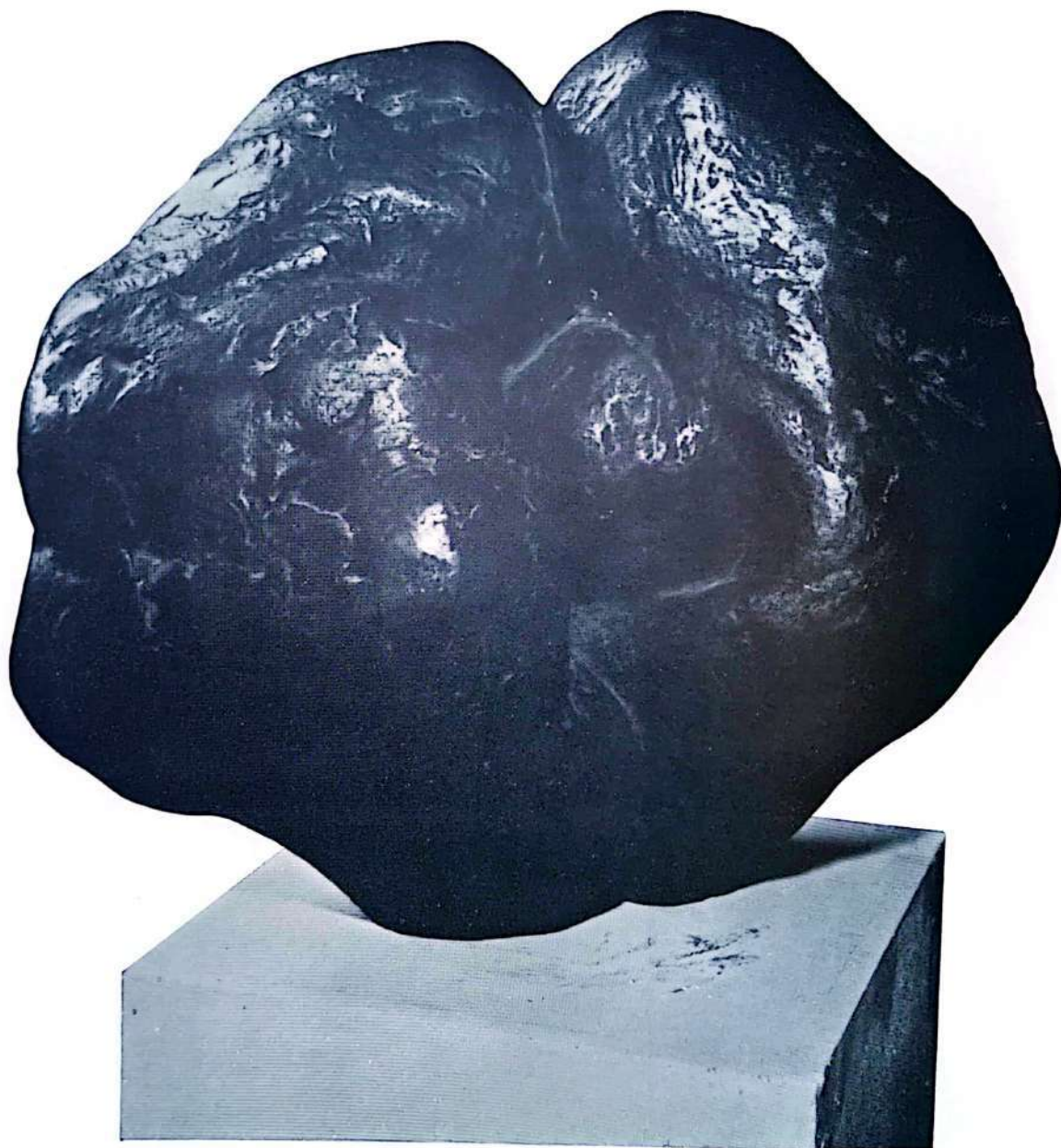
KOSTA ANGELJ RADOVANI
Igračica, 1959.
78

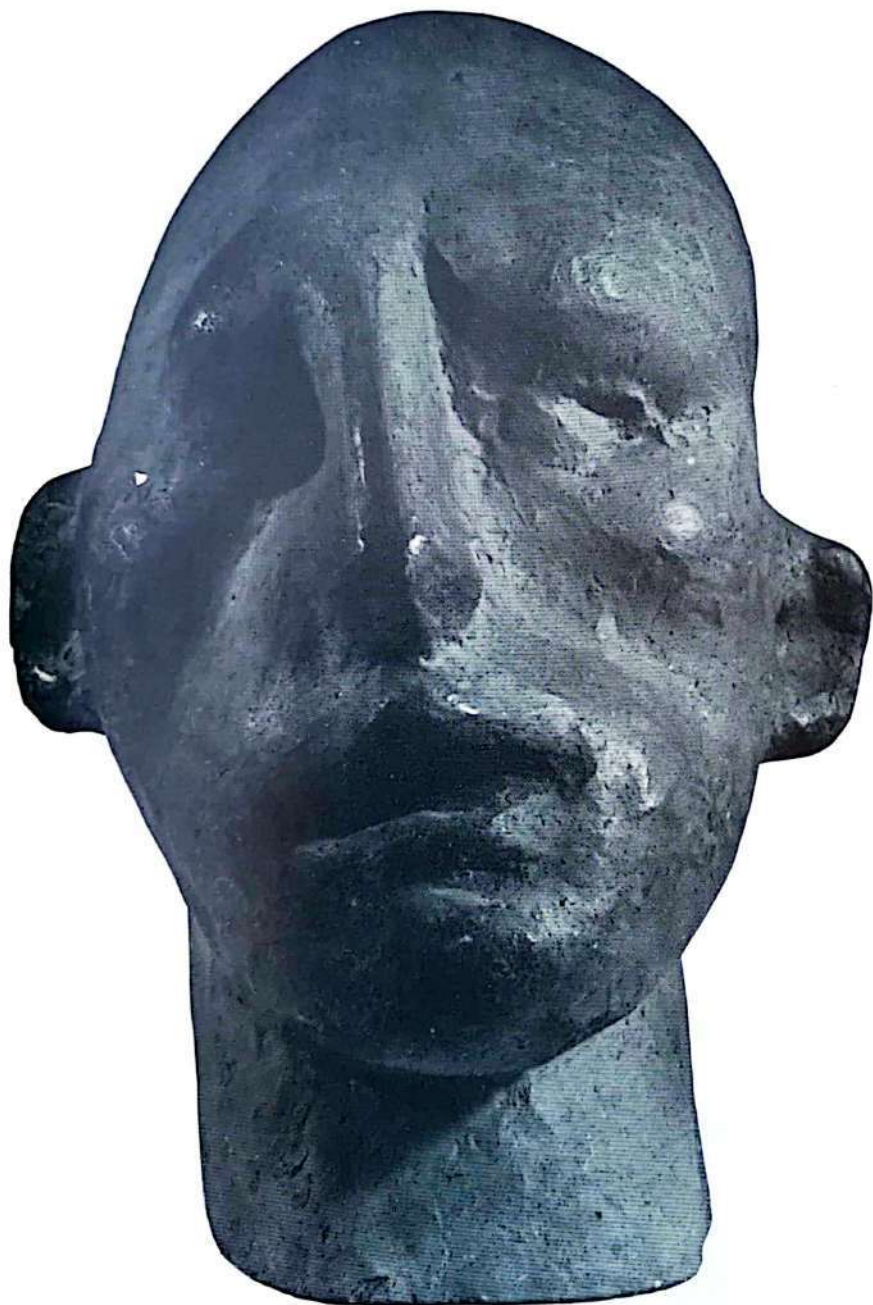
MIRA JURIŠIĆ
Smiraj, 1962.
186

KSENIJA KANTOCI
Tri figure, 1962.

OLGA JANČIĆ
Intime II, 1963.
188

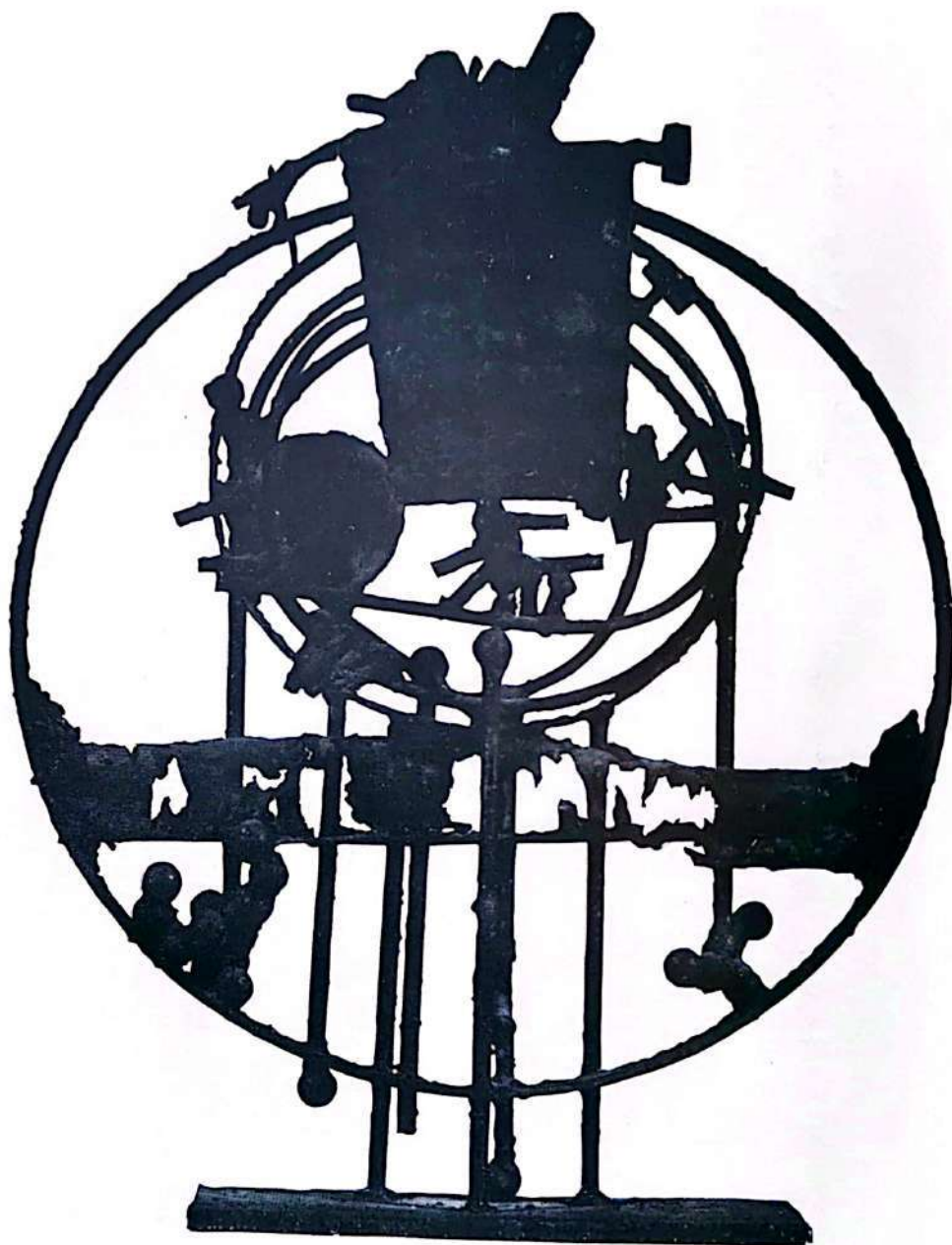
MATIJA VUKOVIĆ
Logoraš, 1963.

PETAR SMAJIĆ
Kompozicija (Adam i Eva), 1964.
190

JANEZ BOLJKA
Torzo, 1965.

ZORAN PETROVIĆ
Stari sat, 1965.

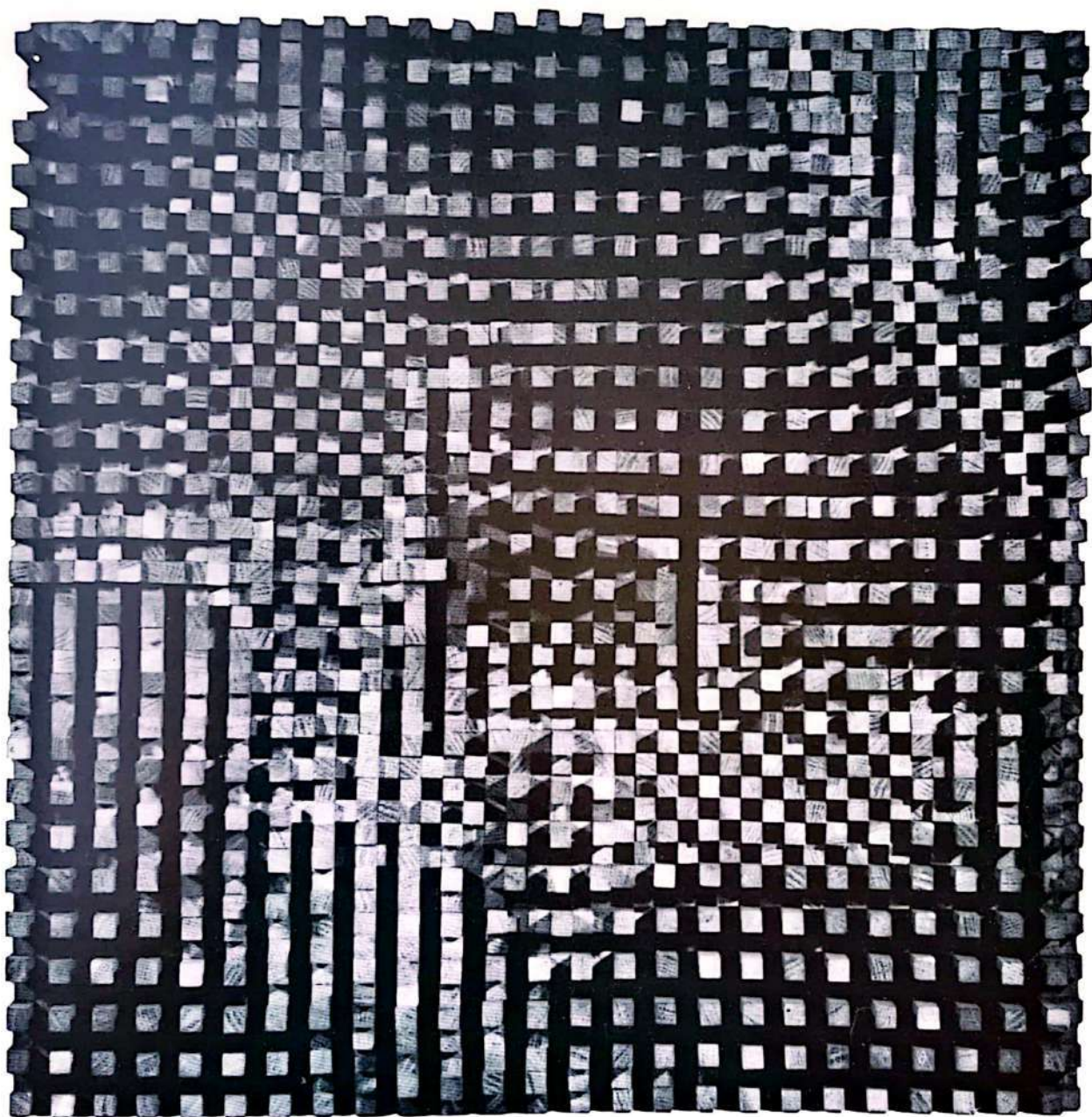

PETAR ČERNE
Figura I, 1965.

VJENCESLAV RICHTER
Sistematska plastika 4 SF1, 1966.
Strana 195

VENIJA VUČINIĆ TURINSKI
Predmet, 1965.

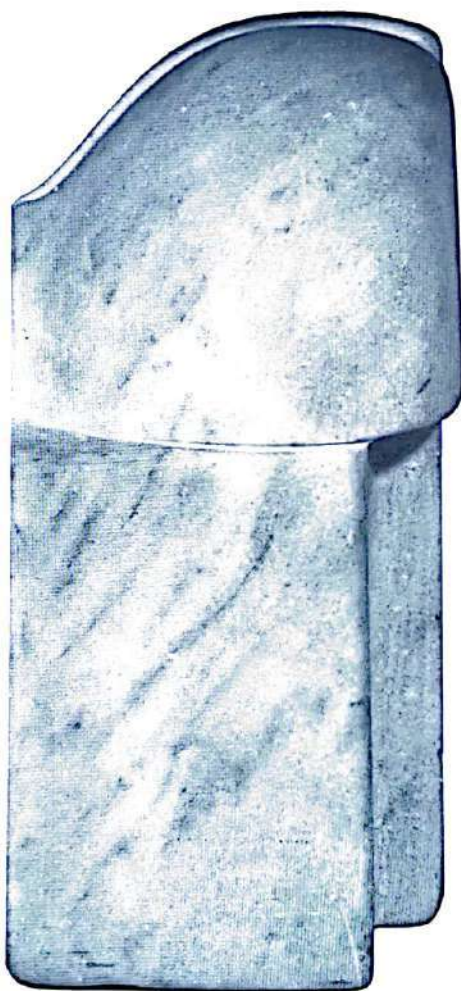
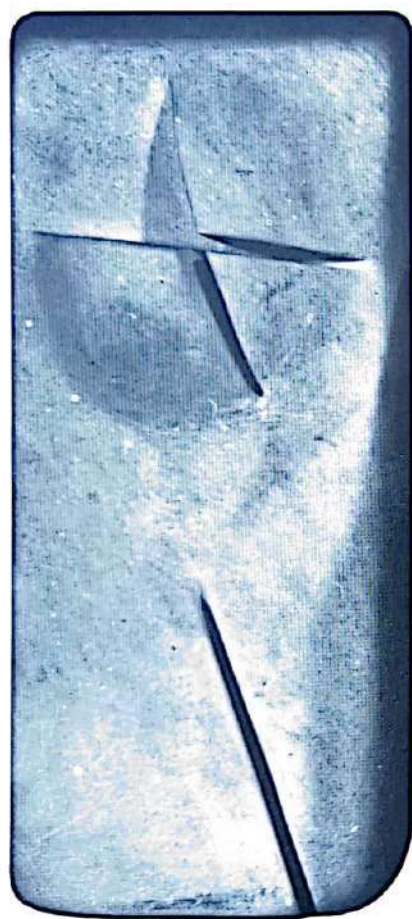

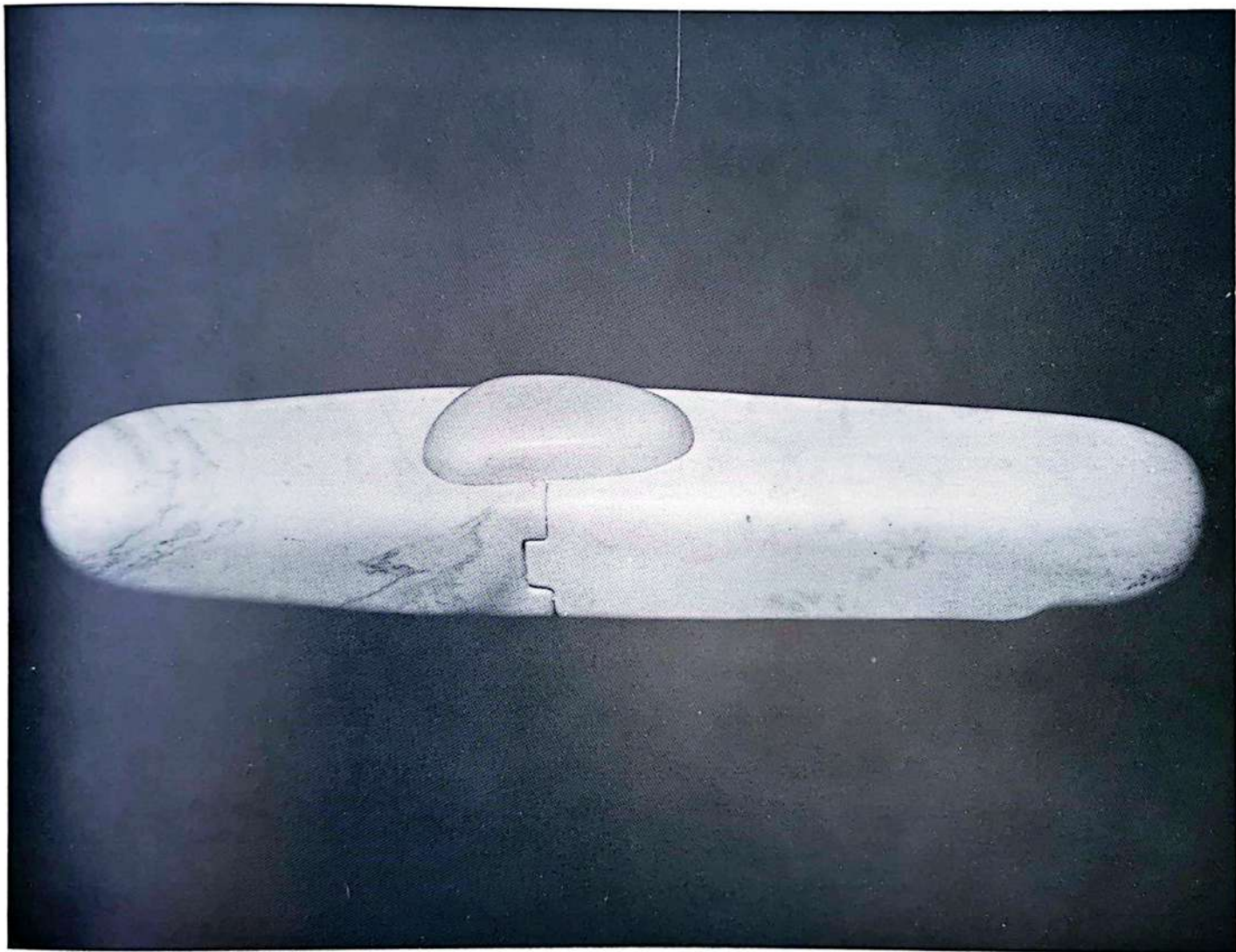
FRANCE ROTAR
Kugla, 1967.

VUJIN STOJIC
Galije, 1968.

RATKO VULANOVIĆ
Skulptura II, 1977.

SAVA HALUGIN
Kombinovani oblik, 1979.

**KATALOG
ZBIRKE
LIKOVNOG
SUSRETA**

**A KÉPZŐMŰVÉSZETI
TALÁLKOZÓ
GYŰJTEMÉNYÉNEK
KATALÓGUSA**

SKULPTURA
SZOBRÁSZAT

ALMÁSI GÁBOR

Figura I
terakota, h 30
bez signature

Trešnjeva Spirala, 1959
Drvo, h 840
sign. na postolju Almaši 959.

KOSTA ANGELI RADOVANI

Igračica, 1959.*
bronz, 970x270x260
bez signature

SVETOMIR ARSIĆ BASARA

Pokušaj odcepljenja,
drvo, 400x250x260
bez signature

KARLO BARANJI

Adam i Eva, 1969.
obojeno drvo, 1300x630x320
sign. na postamentu desno:
Baranji K. 1969.

ZLATA BARANJI MARKOV

I ostala je samo uspomena, 1970.
patinirani gips, 670x360x110
bez signature.

JANEZ BOLJKA

Torzo, 1965.*
bronz, 340x90
bez signature

STJEPAN BRLOŠIĆ

Dve ženske figure, 1974.
drvo, 810x320
bez signature

PETAR ČERNE

Figura I, 1965*.
drvo, bronz, 400x160
bez signature

VERA DAJHT KRALJ

Igra (Klackalica), 1971.
drvo, 230x300x100
bez signature

LJUBOMIR DENKOVIĆ

Začetak II, 1976.
bronz, 380x215
bez signature

JOSIP DIMINIĆ

Odluci, Varijanta B, 1973.
fiberglas, h 310
sign. na postamentu; Diminić 73

STEVAN DUKIĆ

Torzo Nike, 1959.
drvo, 579x300
sign. na skulpturi S. Dukić 59.

ANGELINA GATALICA

Figurina, 1964.
beli mermer, h 740
sign. na postamentu L.D.U Gatalica
64. (ćir.)

RADMILA GRAOVAC

Reljef, 1965.
terakota, 600x800
bez signature

Dekoratívni pano, 1977.
terakota, 750x550
bez signature

SAVA HALUGIN

Kombinovani oblik, 1979*.
mermer, 1100x200x250
bez signature

Kalem, 1979.
kamen, 160x110x130
Bez signature

OLGA JANČIČ
Intima II, 1963.*
bronza, 600x700x500
bez signature

NIKOLA JANKOVIĆ
Ratnik, 1967.
bronza, 280x50x140
sign. na dnu postolja: N. Janković
„Ratnik“ (čir.)

Akt,
bronza h 270
bez signature

MIRA JURIŠIĆ
Smiraj, 1962*.
patinirani gips, 330x270x500
bez signature

KALMAR FERENC
Metalni cvet, 1968.
gvožđe i mesing, 400x400x500
sign. pločica na kraku postolja: KF

Pletene forme, 1982.
drvo, 570x100
bez signature

Dve forme, 1982
drvo, 530x180
bez signature

KSENIJA KANTOCI
Tri figure, 1962*.
patinirana terakota, h 290
bez signature

TOMISLAV KAUZLARIĆ
Kvadrat „D“, 1973.
drvo i metal, 775x775x75
bez signature

JULIJANA KIŠ
Devojčica, 1970.
obojeni gips 750x250
sign. na postamentu: Julijana Kiš

JOVAN KRATOHVIL
Kompozicija 2/62, 1962.
bronza, 660x400x300
bez signature

Model za skulpturu Ključ, 1962.
gips, 415x450x200
bez signature

Oblik na bazi larve i ploda, 1971.
bronza, 355x150x115
bez signature

MOMČILO KRKOVIĆ
Čuvar starog grada, 1963.
patinirani gips, 610x280x250
bez signature

MILENA LAH
Pobednici, 1963.
morski kamen, 400x360x190
bez signature

MLADEN MARINKOV
Oblik 80, 1980.
bronza, 320x160
bez signature

MILIJA NEŠIĆ
Predmet ideje, XX. 1967.
metal, 400x400
bez signature

BORIS NIKOLSKI
Figura II, 1967.
drvo, 1200x440x330
bez signature

ZORAN PETROVIĆ
Stari sat, 1965*
vareno željezo, 860x510x160
bez signature

VJENCESLAV RIHTER
Sistematska plastika 4 SF1, 1966*.
drvo pano 80x10x500
bez signature

FRANCE ROTAR
Kugla, 1967*.
bronza, 350x230x200
bez signature

MIRA SANDIĆ
Iz ciklusa, „Igre i rast“, 1982.
bronza, h 390
bez signature

SAVA SANDIĆ
Sedeća figura, 1965.
patinirani gips, 370x220x180
bez signature

PETAR SMAJIĆ
Kompozicija (Adam i Eva), 1964*.
drvo, 375, 60x125
sign. na postamentu, urezano: S.P.

VOJIN STOJIC
Rast II, 1965.
vareni čelik, 700x370x70
bez signature

Galije, 1968*.
vareni mesing i čelik,
300x590x160
bez signature

ANDRIJA VASILJEVIĆ
Beleženje
bronza, h 445
bez signature

MILUN VIDIĆ

Mala zver, 1971.
drvo, 690x250
bez signature

VENIJA VUČINIĆ TURINSKI

Predmet, 1965*.
patinirani gips, 275x250x530
bez signature

Skulptura, 1971.
drvo, h 500
bez signature.

MATIJA VUKOVIĆ

Bik,
patinirani gips, 190x270x140
bez signature

Logoraš, 1963*.
terakota, 300x280x220
bez signature

Ranjenik na konju, 1964*.
bronza, 520x460x240

RATKO VULANOVIĆ

Skulptura II, 1977*.
mermer, h 300
bez signature

ALADAR ZAHARIJAŠ

Posmatrač, 1963.
gvožđe, 920x160
bez signature

Ribari
gvožđe, 434x570
bez signature

Talac, 1964.
bronza, 120x270x120
sign. na postamentu:
1964 Zahariaš Aladar
(Talac-bakar)

Ples, 1964.
vareno željezo, 520x430x100
sign. na postamentu: Zahariaš 64

Rodenje I, 1966.
vareno željezo, 460x200x370
bez signature

Harkelin, 1967.
vareno željezo, 1060x170x180
sign. za postamentu: A. Zaharias

Ekvilibrist, 1973.
vareno željezo, h 670
bez signature

ALEKSANDAR ZARIN

Mrtva ptica, 1962.
bronza, 220x440x175
bez signature

U slavu ing. Ajfela, 1976.
bronza, h 400
bez signature

LITERATURA IRODALOM

1962–1987.

Izbor iz literature Dokumentacionog centra
umetničkih kolonija Jugoslavije i Likovnog
susreta

Naslovi navedene literature dati su onako
kako su i objavljeni, bez ispravki

- 1962.
- U. J.: Palicsi Képzőművészeti Találkozó, Magyar Szó, Novi Sad, 10. maj
 - Bela Duranci: Likovni susret Palić, Subotičke novine, Subotica, 27. juli
 - (sz.j.): Képzőművészeti Találkozó Palicson, 7 Nap, Subotica, 27. juli
 - A. J.: Palicsi Képzőművészeti Találkozó, Magyar Szó, Novi Sad, 26. avgust
 - U. J.: A képzőművész országos ünnepe, Magyar Szó, Novi Sad, 28. avgust
 - Ing. Laslo Bala: Otvoren i likovni susret na Paliću, Subotičke novine, Subotica, 31. avgust
 - cd.: A festőművészek első országos tanácskozása Szuboticán, Magyar Szó, Novi Sad, 26. szeptember
 - M. Dejanović: Skup slikara Jugoslavije, Subotičke novine, Subotica, 28. szeptember
 - Dragoslav Đorđević: Skup slikara Jugoslavije, Borba, Beograd, 28. szeptember
 - Učesnici i skupa slikara Jugoslavije: Deklaracija i skupa slikara Jugoslavije u Subotici, Subotičke novine, Subotica, 30. szeptember
 - A. J.: Két művészről tárlata-Oprešnik Ankica kiállítása Szuboticán, Vida Jocićs kiállítása Zentán, Magyar Szó, Novi Sad, 13. szeptember
 - A. J.: Egy művész kibontakozása-Milun Mitrovics kiállítása Szuboticán, Magyar Szó, Novi Sad, 23. november
- 1963.
- A. J.: Az üszkös fa vallomása (izložba Trajka Stojanovića i Svetomira Arsića Basare), Magyar Szó, Novi Sad, 25. april
 - Bela Duranci: Izložba subotičkih likovnih umetnika, Subotičke novine, Subotica, 10. maj
 - (aj): Megkésztett korszerűség-Boszniai és hercegovinai művészek kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 28. maj
 - M. Dejanović: II likovni susret na Paliću, Subotičke novine, Subotica, 28. juni
 - S. Kisić: Palićko likovno leto-Smotra stvaralaštva jugoslovenskih slikarskih kolonija, Politika, Beograd, 17. avgust
 - M. Dejanović: Prvi simpozijum o likovnom vaspitanju, Subotičke novine, Subotica, 15. szeptember
 - S. Popović: Smernice likovnog vaspitanja - U Subotici završen simpozijum o problemima likovnog vaspitanja, Dnevnik, Novi Sad, 1. oktobar
 - (nj): Tanácskozás a képzőművészeti nevelésről, Dolgozók, Novi Sad, 4. oktobar
 - A. J.: Látnok festők-Szokopjei művészek kiállítása Subotikán, Magyar Szó, Novi Sad, 12. oktobar
 - Acs József: A képzőművészet gazdagítja az életet - Tanácskozása Subotikán a képzőművészeti nevelők képesítéséről, Magyar Szó, Novi Sad, 20. oktobar
- 1964.
- M. Dejanović: Skulptura Aleksandra Zahanijaša, Subotičke novine, Subotica, 3. april
 - M. D.: Treći likovni susret na Paliću, Subotičke novine, Subotica, 3. juli
 - Acs József: Tíz év grafikája, Magyar Szó, Novi Sad, 23. avgust
 - Prvi simpozijum o savremenoj jugoslovenskoj grafici, Subotičke novine, Subotica, 25. szeptember
- 1965.
- (B. Gy.): Jugoszláv grafikakiállítás Budapesten az Ernst Múzeumban, Magyar Szó, Novi Sad, 16. april
 - Otvoren četvrti Likovni susret Palić, Subotičke novine, Subotica, 2. juli
 - M. Dejanović: Savetovanje likovnih umetnika Jugoslavije-Likovna umetnost i komuna, Subotičke novine, Subotica, 8. oktobar

- 1966.
- Bela Duranci: Grad umetnika-Grožnjan izrasta u veliku umetničku koloniju, Dnevnik, Novi Sad, 20. februar
 - Prvi skup istoričara umetnosti Jugoslavije u Subotici, Subotičke novine, Subotica, 30. szeptember
 - Acs József: A kommuna szolgálatában, Magyar Szó, Novi Sad, 27. november
- 1967.
- Acs József: Készülődés Szegedre-Szabadkai Képzőművészek tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 11. maj
 - Szabadkai művészek kiállítása Szegeden, Dél-Magyarország, Segedin, 20. maj
 - B. D.: A szabadkai művészek jelen időben, részletek, 7 Nap, Subotica, 1. szeptember
 - Szeles Zoltán: Szabadkai képzőművészek tárlata, Művészet, Budimpešta, szeptember
 - Likovni susret dobio Vukovu nagradu, Subotičke novine, Subotica, 22. decembar
- 1968.
- Acs József: Szegedi művészek Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 4. april
 - Acs József: Csincsak Elemér kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 21. april
 - Akác László: Szabadkai tárlatok Szegeden, Dél-Magyarország, Segedin, 30. april
 - M. Dejanović: VII likovni susret Palić-Subotica-Prvi triennale keramike u Subotici, Subotičke novine, Subotica, 18. oktobar
 - Acs József: Keramikai triennálé Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 20. oktobar
 - Sárány Imre: Az anyag dicsőítése-Jegyzet az I. Kerámiai Triennálé katalógusának margójára, 7 Nap, Subotica, 25. oktobar
 - Dr. Katarina Ambrozić: Moderna keramika u zemlji grnčara-Prvi triennale keramike u Subotici, Politika, Beograd, 27. oktobar
 - Bela Duranci: Od plave vaze do Trijenala, Subotičke novine, Subotica, 22. november
- 1969.
- Bela Duranci: Doprinos kulturnoj saradnji susednih gradova, Subotičke novine, Subotica, 26. szeptember
- 1970.
- Acs József: Milan Kerac és Ankica Oprešnik szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 14. maj
 - u.: Tegnap nyit meg a faliszőnyegek kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 15. maj
 - Zvezdana Asić: Drugo otkriće istine-Uz izložbu slika i skulptura Zorana Petrovića u Salonu Likovnog susreta, Subotičke novine, Subotica, 22. maj
 - (d): Időt nem ismerő hevílet-Hátfőn nyitlik Baranyi Károly és Baranyiné Markov Zlata szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 30. maj
 - u.: Száz festmény-Wanyek Tivadar Fórum-díjas festőművész alkotásainak kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, maj
 - Bela Duranci: Trenutak istine Devetog likovnog susreta, Subotičke novine, Subotica, 16. oktobar
 - Juraj Baldani: 9. likovni susret u Subotici-Značenje umjetničkih kolonija, Gospodarski list, Zagreb, 30. oktobar
 - L. Ivković: Deveti likovni susret u Subotici-Smotra likovnih kolonija Jugoslavije, Politika, Beograd, 27. november
 - N. N.: Izložba subotičkih i segedinskih umetnika, Subotičke novine, Subotica, 4. decembar
 - N. N.: Sve intenzivniji likovni život-Otvorena izložba Umetničke kolonije Bečej, Subotičke novine, Subotica, 18. decembar

- 1971.
- Bela Duranci: Ritmovi Šandora Toroka, Subotičke novine, Subotica, 1. januar
 - Urbán János: Vajdaság, Szilvónia, Szabadka. Pécs képzőművészeti életének gazdagodása, Magyar Szó, Novi Sad, 3. februar
 - Jakobsics Erzsébet: Szobrok és gobelinek, Magyar Szó, Novi Sad, 4. mart
 - Ács József: Nagy ég a síkság felett (Izložba Zdravka Mandića), Magyar Szó, Novi Sad, 9. mart
 - N. N.: Zarobljenik ravnice-Povodom izložbe subotičkog slikara Mihajla Dejanovića, Subotičke novine, Subotica, 16. april
 - Nada Nad: Iznad svega „zanat“-razgovor sa Gaborom Sila*ijom, dobitnikom Forumove nagrade za likovnu umetnost, Subotičke novine, Subotica, 21. maj
 - N. Nad: Likovne kolonije-umetničke košnice (Deseti likovni susret), Subotičke novine, Subotica, 11. juni
 - Lévy Andre: A tizedik találkozó, 7 Nap, Subotica, 11. juni
 - D. A.: Jubilej na Paliću, Politika, Beograd, 26. juni
 - Slobodan Stanojević: Likovna revolucija u 46 komuna-Povodi i razgovori: Deseti „Likovni susret“ u Subotici, Borba, Beograd, 26. juni
 - Slobodan Stanojević: Keramika na belom hlebu, Nedeljne novosti, Beograd, 27. juni
 - Ács József: Országos intézmény-e a Képzőművészeti Találkozó, Magyar Szó, Novi Sad, 3. juli
 - T. F.: Tre mostre d'arte figurativa (Grožnjan), La voce del popolo, 11. avgust
 - E. Cvetkova: Konačno afirmacija, Večernji list, Zagreb, 27. avgust
 - Obrad Suvajdžić: Ugrožen Likovni susret, Dnevnik, Novi Sad 19. septembar
 - Slobodan Stanojević: Trijenale na „belom hlebu“, Borba, Beograd, 4. novembar
 - Bela Duranci: Povratka Gustike Matkovića, Subotičke novine, Subotica, 10. decembar
- 1972.
- Á. J.: Szarajevói képzőművészek szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 15. juni
 - Á. J.: Tomislav Šebeković szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 20. juni
 - Bela Duranci: Mozaik jedne decenije-Akvizicije Likovnog susreta 1962-1972, Subotičke novine, Subotica, 7. juli
 - Slobodan S. Sanader: Dokument o likovnom stvaralaštvu-Decenija Likovnog susreta u Subotici, Dnevnik, Novi Sad, 27. avgust
 - Találkozások-a Képzőművészeti Találkozó művész-palotájában, 7 Nap, Subotica 22. septembar
 - b. o.: Megnyitott a szabadkai és szegedi képzőművészek II. közös kiállítása, Magyar Szó, Novi Sad, 23. novembar
 - S. S.: Više od sto umetnika na jednoj izložbi, Borba, Beograd, 20. decembar
 - Bela Duranci: Dve decenije umetničkih kolonija, Subotičke novine, Subotica, 22. decembar
 - S. Stanojević: Likovne kolonije nepriznate i potcenjene, Borba, Beograd, 27. decembar
- 1973.
- Á. J.: A Képzőművészeti Találkozó 10 éve és 11. tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 7. januar
 - Mr Milan Pražić: Umetnik i prostor duha (10 godina Likovnog susreta), Dnevnik, Novi Sad, 7. januar
 - Á. J.: Poetikus realizmus-Francina Dolenc szabadkai tárlata- Magyar Szó, januar Novi Sad.
 - Bela Duranci: Keramike i slike Aranke i Petra Mojaka, Subotičke novine, Subotica, 9. februar
 - Bela Duranci: Žene-slikari izlažu, Subotičke novine, Subotica, 9. mart
 - Lévy Andre: Balladás színek és virágok (Jegyzetek a nőnapra rendezett tárlatról), 7 Nap, Subotica, 23. mart
 - Jelica Ambruš: Tematska i stilna raznolikost, Glas Slavonije, Osijek, 12. maj
 - Bela Duranci: Zlatko Prica, Subotičke novine, Subotica, 18. maj
 - Lévy Andre: Fiatal grafikusok és szobrászok tárlatán, 7 Nap, Subotica, 1. juni
 - Lévy Andre: A nap, a tenger és a kő, 7 Nap, Subotica, 15. juni
 - Bela Duranci: Jubilej Milana Konjovića, Subotičke novine, Subotica, juli
 - Radmila Matejić: Osebniji kolorizam Vojvodana, Novi list, Rijeka, 7. avgust
 - Mol.: A sámánizmus festője-Sos József kiállítása a Képzőművészeti Találkozón, Magyar Szó, Novi Sad, 14. septembar
 - Lévy Andre: Közösségről közösségnek-Jegyzetek a pécsi képzőművészek kiállításáról, 7 Nap, Subotica, 5. oktobar
 - Bela Duranci: Izlažu pečujski umetnici, Subotičke novine, Subotica, 5. oktobar
 - Molcer Mátyás: A vajdasági művésztelepek kiállítása, Magyar Szó, Novi Sad, 6. decembar
 - B. D.: Izložba likovnih umetnika Crne Gore, Subotičke novine, Subotica, 7. decembar
 - Obrad Suvajdžić: Umetnici i kolonije, kolonije i umetnost-Uz dokumentarnu izložbu umetničkih kolonija Vojvodine u Subotici, Dnevnik, Novi Sad, 9. decembar
 - Lévy Andre: Két évtized művekben, 7 Nap, Subotica, 14. decembar
 - Lévy Andre: A Képzőművészeti Találkozó 200. kiállítása-Almás Gábor önálló tárlata, 7 Nap, Subotica, 21. decembar
 - Nada Nad: Radanje akvarela na obali Tise-Dvadeset godina umetničkih kolonija Vojvodine, Subotičke novine, Subotica, 28. decembar
 - Fehér Ferenc: Művésztelepi emlékek nyomában, Magyar Szó, Novi Sad, 30. decembar
- 1974.
- Lévy Andre: A vonalak művésze-B. Szabó György műveinek emlékkiállítása, 7 Nap, Subotica, 25. januar
 - Ács József: A tartalom és a forma új viszonya-Ana Bukvić szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 7. februar
 - Csohány Kálmán és Lenkey Zoltán grafikusok kiállítása, Magyar Szó, Novi Sad, 7. februar
 - Lévy Andre: Festők, költők, lovak, madarak, árnyai, 7 Nap, Subotica, 15. februar
 - Etela Kiš: „Likovna jese“ pred Subotičanima, Subotičke novine, Subotica, 14. juni
 - Ivo Popić: Žito-leto-sunce, Subotičke novine, Subotica, 26. juli
 - Molcer Mátyás: A képzőművészet hidjai, Magyar Szó, Novi Sad, 16. oktobar
 - G. S.: Holnap nyílik a II. Kerámia triennálé, 7 Nap, Subotica, 8. novembar
 - arh. Mihajlo Mitrović: Redak likovni doživljaj-Trijenale keramike u Subotici, Politika, Beograd, 16. novembar
 - Ács József: A kísérletezés izgalma-Kerámiai triennálé Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 17. novembar
 - Zoran Markuš: Nove tendencije stare umetnosti-Drugi trijenale keramike u Subotici, Borba, Beograd, 21. novembar
- 1975.
- Miloš Arsić: Drugi trijenale keramike, Polja, Novi Sad, 7. januar
 - Lévy Andre: A finn grafika remekei, 7 Nap, Subotica, 21. februar
 - Katarina Adanja: Maštovitost oblika-Odjeci Drugog trijenala keramike, Politika, Beograd, 22. februar
 - Lévy Andre: A nő szíve a képben, 7 Nap, Subotica, 21. maj
 - Ács József: A Pécsi Grafikai Műhely, Magyar Szó, Novi Sad, 30. mart
 - Lévy Andre: Petőfi olvasása közben, 7 Nap, Subotica, 4. april
 - Ács József: Tudományos érdeklődésű művész-Martyn Ferenc tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 15. april
 - Lévy Andre: A természet és az emlékezés isten-nője-Bogdan Bogdanović műépítész retrospektív tárlata, 7 Nap, Subotica, 13. juni
 - Jugoszláv grafikusok kiállítása Miskolcon, Magyar Szó, Novi Sad, 5. decembar
 - (cs. a.): Jugoszláv grafikusok kiállítása, Észak-Magyarország, Miskolc, decembar
 - M.M.: Odaitették a 14. képzőművészeti találkozó díját, Magyar Szó, Novi Sad, 16. decembar
 - Nad grafikom - radnik i umetnik, Subotičke novine, Subotica, 19. decembar
 - Ács József: Jelenkori grafikánk-A Képzőművészeti Találkozó tárlata Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 21. decembar
 - Marija Šimoković: Sve više mladih umetnika, Dnevnik, Novi Sad, 23. decembar
- 1976.
- Đorđe Jović: Četrnaesti susret dela i umetnika
 - L. K.: Megkéselt jegyzet, Magyar képes újság, Novi Sad, januar
 - Lévy Andre: A XIV. Képzőművészeti Találkozó nyomán, 7 Nap, Subotica, 23. januar
 - M. M.: A legújabb magyar grafikai alkotások Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 10. februar
 - P. V.: Susret sa mađarskim grafičarima, Politika, Beograd, 14. februar
 - Ács József: A Miskolci Grafikai Biennálé tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 15. februar
 - Prokša L.: Jugoszláv kiállítás, Dunántúli napló, Pečuj, 7. maj
 - M. M.: Megnyitották Mileta Vitorović kiállítását, Magyar Szó, Novi Sad, 25. avgust
 - M. M.: Szabadkai képzőművészek Grožnjanban, Magyar Szó, Novi Sad, 1. septembar
 - Magyar Zoltán: Lézergrafikák (Izložba Jože Spacala), 7 Nap, Subotica, 12. novembar
 - D. G.: Smotra likovnih kolonija, Politika ekspres, Beograd, 16. decembar
 - Ács József: A művésztelepek országos manifesztációja, Magyar Szó, Novi Sad, 19. decembar
 - (S. S.): Salon maratona, Večernje novosti, Beograd, 22. decembar
- 1977.
- Slobodan Stanojević: Prodor umetnosti u svakodnevnicu, Borba, Beograd, 11. januar
 - Ács József: Az Ecskai Művésztelep húsz éve, Magyar Szó, Novi Sad, 23. januar
 - N. Nad: Kolonije-stub likovnog stvaralaštva, Misao, Novi Sad, februar
 - Ács József: A Sićevói Művésztelep tárlata Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 4. februar

- (I. S.): Dela od likovna kolonija vo Subotica, Nova Makedonija, Skopje, 9. februar
 - D. J.: Brojne likovne manifestacije, Jedinstvo, Priština, 10. mart
 - A. J.: Képzőművészeti kritikáink közgyűlése, Magyar Szó, Novi Sad, 27. mart
 - Ács József: A képzőművészeti kritikások szövetségének megalakítása. Magyar Szó, Novi Sad, 6. april
 - A. K.: Slike Počitelja u Subotici, Oslobođenje, Sarajevo, 23. april
 - Ács József: XV. Képzőművészeti Találkozó, Magyar Szó, Novi Sad, 31. maj
 - B. Popović: Smotra keramike, Večernje novosti, Beograd, 8. juni
 - M. Ž.: Treći trijenale jugoslovenske keramike, Politika, Beograd, 8. juni
 - Lévy Endre: Képzőművészetünkben él korunk, 7 Nap, Subotica, 10. juni
 - Vladimir Maleković: Afirmacija Grožnjana, Vjesnik, Zagreb, 14. juni
 - Planinka Mikulić: Počiteljske teme, Odjek, Sarajevo, 15. juni
 - Zoran Markuš: Na dobrom putu (Treći trijenale), Borba, Beograd, 19. juni
 - M. M.: Belgrádi képzőművészek kiállítása, Magyar Szó, Novi Sad, 23. juni
 - Boško Krstić: Grožnjan, u njemu Subotica; Izvolite u kratkim pantalonama; Bez lavinata, Subotičke novine, Subotica, 19. i 26. avgust
 - Katarina Adanja: Oslobođivanje na keramičkata umetnost od večnata potčinetost, Nova Makedonija, Skopje, 28. avgust
 - Lévy Endre: Pécsi Grafikai Műhely, 7 Nap, Subotica, 2. septembar
 - Lábadi Károly: III. Jugoszláv Kerámia Triennálé, Magyar képes újság, Novi Sad, septembar
 - Lévy Endre: Kerámiánk színes világa, 7 Nap, Subotica, 23. septembar
 - Marta Kovač-Kenjerš: Razmišljanja o kosmosu na platnu i drvetu (Zoran Stošić Vranjski), Misao, Novi Sad, 14. decembar
- 1978.
- Molcer Mátyás mr.: A kő poézisa-Slobodanka Šobota kiállítása, Magyar Szó, Novi Sad, 26. januar
 - Lévy Endre: Tíz művészről tárlata Szabadkán, 7 Nap, Subotica, 24. mart
 - Branka Šadi: Slike i keramika-Izložba Ištvan Žakija i Edite Nemeš-Fekete, Subotičke novine, Subotica, 21. april
 - Đorđe Jović: Pejzaž kao doživljaj (Branislav Vuleković), Dnevnik, Novi Sad, 6. juni
 - Lévy Endre: Vajdasági tájak festője (Branislav Vuleković), 7 Nap, Subotica, 9. juni
 - Ács József: A vajdasági táj festője (Branislav Vuleković), Magyar Szó, Novi Sad, 23. juni
 - Ács József: Egységes grafikai kultúra, Magyar Szó, Novi Sad, 16. novembar
 - M. K.: Novi korak Likovnog susreta (Trijenale grafičke kulture), Dnevnik, Novi Sad, 20. novembar
 - Ács József: Idő és hangulat-Banjalukai művészek szabadkai tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 3. decembar
- 1979.
- Ács József: Grafikai kultúra, Magyar Szó, Novi Sad, 4. januar
 - Ditrich Gyula: A grafikai kultúra, 7 Nap, Subotica, 12. januar
 - Boško Krstić: Kroz Grožnjan na prstima, Subotičke novine, Subotica, 17. avgust
 - Minja Čelar Marjanović: Umetnik nije gost (Umetničke kolonije), Dnevnik, Novi Sad, 17. avgust
 - Ács József: Adorna úzenete-Pécsi művészek tárlata Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 4. septembar
 - Ács József: Szervesen kapcsolódni az ipari termeléshez, Magyar Szó, Novi Sad, 4. novembar
 - R. M.: Vajdasági képzőművészek tárlata Kecskeméten, Petőfi Népe, Keckemet, 27. novembar
 - Ditrich Gyula: Grafička kultura-Industrijska proizvodnja i umetnost, Grafis, Subotica, decembar
- 1980.
- L. E.: Finn képzőművészek tárlata, 7 Nap, Subotica, 7. mart
 - Ács József: Modern térszemlélet-Szlovén grafikuskok kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 19. april
 - Ács József: Az agygművesség-IV. Keramikai Triennálé Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 15. juni
 - E. B.: Keramika mora da priča, Subotičke novine, Subotica, 20. juni
 - Zoran Markuš: Kuda ide suvremena keramika?, Vjesnik, Zagreb, juni
 - A. Mušić: Dometi jugoslovenske keramike, Jedinstvo, Priština, 22. juli
 - M. Č. M.: Trijenale keramike, Politika ekspres, Beograd, 31. juli
 - Vesna Lakićević: Jezik „nove” umetnosti-Cetvrti jugoslovenski trijenale keramike, Duga, Beograd
 - sy: Szabadkaiak Isztria tetején-A Képzőművészeti Találkozó grožnjani tárlata, Magyar Szó, Novi Sad, 13. avgust
 - R. Kuz: Unikati na umetničkata keramika, Nova Makedonija, Skopje, 14. avgust
 - Pribilla Ottília: A Művész-város (Grožnjan), 7 Nap, Subotica, 29. avgust
 - R. M.: A művészet: a barátság hidja-A Jugoszláv Kerámia Triennálé anyaga Kecskeméten, Petőfi Népe, Keckemet, 18. novembar
 - Lévy Endre: Csillagpor és szegett kenyér, 7 Nap, Subotica, 5. decembar
 - Boško Krstić: Likovno susretanje i presretanje, Subotičke novine, Subotica, 26. decembar
- 1981.
- Baranovszky Edit: Közlekenység, őszinteség (Mihajlo Dejanović), Magyar Szó, Novi Sad, 15. januar
 - Baranovszky Edit: A művész eredeti és egyetemes képet alkot . . . , Magyar Szó, Novi Sad, 25. februar
 - Lévy Endre: Horvát keramikuskok Szabadkán, 7 Nap, Subotica, 20. mart
 - Lévy Endre: Két újdéki művész Szabadkán (Dušan Todorović i Mladen Marinkov), 7 Nap, Subotica, 17. juli
 - Lévy Endre: Történelmet örökítő rajzok (Božidar Jakac), 7 Nap, Subotica, 14. avgust
 - Ács József: Milorad Dželetović, Magyar Szó, Novi Sad, 17. avgust
 - Baranovszky Edit: Dinamika, erotika, vitalitás . . . , A Bišupci-gyűjtemény kiállításáról, Magyar Szó, Novi Sad, 19. decembar
 - orv.: Gyönyörködni a könyvben (Zbirka Bišupci), 7 Nap, Subotica, 25. decembar
- 1982.
- Miloš Arsić: Umetničke kolonije-ishodišta galerija (15), misao, Novi Sad, 15. februar
 - Kata Martinović-Cvijin: Mnogo interesantnih izložbi, Subotičke novine, Subotica, 26. februar
 - Baranovszky Edit: A művészet és az ipar együtt-látása-Graphica universa, 7 Nap, Subotica, 26. februar
 - Kata Martinović-Cvijin: Vekonj u Keckemetu-Saradnja Likovnog susreta i Keramičkog studija iz Mađarske, Subotičke novine, Subotica, 13. avgust
 - Kata Martinović-Cvijin: U svetu keramike (Arandelovac), Subotičke novine, Subotica, 3. septembar
 - E. B.: Slika bez ulepšavanja-Povodom druge decenije Likovnog susreta, Subotičke novine, Subotica, 17. decembar
- 1983.
- Miloš Arsić: Sentimentalno pripovedanje-Uz XXI Likovni susret u Subotici, Dnevnik, Novi Sad, 6. januar
 - E. B.: Šok u službi umetnosti-Povodom nesvakidašnje izložbe zagrebačkog vajara Stjepana Gračana, Subotičke novine, Subotica, 4. mart
 - ki-: Es most kedves titánok, jó éjszakát kívánok! (Stjepan Gračan), Magyar Szó, Novi Sad, 9. mart
 - Dragomir Ugrén: Pomešani život i umetnost (I. Šiško, Stjepan Gračan), Subotičke novine, Subotica, 11. mart
 - Dragomir Ugrén: „Šejka pre Šejke”, Subotičke novine, Subotica, 29. april
 - Dragomir Ugrén: Prozor ostali zatvoreni-Otvorena izložba grafičke mape Branislava Makeša, Subotičke novine, Subotica, 24. juni
 - Stevan Stanić: Subotica stara (Mapa grafike Branislava Makeša, inicijator i naručilac subotički Likovni susret), Nin, Beograd, 24. jul
 - Lévy Endre: Az alkotó faunával teli képzeletvilág (Dubravko Gijvan), 7 Nap, Subotica, juni
 - E. B.: Tehnika ohladi keramiku (Peti trijenale keramike), Subotičke novine, Subotica, 26. avgust
 - Sava Stepanov: Svet keramike, Misao, Novi Sad, 5. septembar
 - Lévy Endre: A jugoszláv kerámia V. Triennáléja, 7 Nap, Subotica, 10. septembar
 - Sava Stepanov: Prevlást keramoplastike-Peti trijenale jugoslovenske keramike, Subotica; Oko, Zagreb, 29. septembar
 - Jovan Vavić: Privatne galerije, knjižare, studiji?, Jedinstvo, Priština, 26. oktobar
 - E. B.: Umetnici „izmišljaju” suvenir, Subotičke novine, Subotica, 4. novembar
 - Lévy Endre: Színek játéka kerámián-Őszinte sorok Togyerás Irén műveiről, 7 Nap, Subotica
 - Lévy Endre: Mojak Aranka művészi látomásai, 7 Nap, Subotica, 4. novembar
- 1984.
- Ponovo otvorena zgrada Likovnog susreta, Subotičke novine, Subotica, 23. novembar
 - Kata Martinović-Cvijin: Dom lepote, Subotičke novine, Subotica, 23. novembar
 - M. Ignjatović: Subotički likovni preporod, Dnevnik, Novi Sad, 4. decembar
 - Tibor Gotesman: Jedna dosledna umetnička putanja - Povodom samostalne izložbe Andraša Hande u Galeriji Likovnog susreta, Subotičke novine, Subotica, 7. decembar
 - Sava Stepanov: Umetnici Subotice-Studijska izložba u renoviranom „Likovnom susretu” . . . , Večernje novosti, Beograd, 30. decembar
 - Bela Duranci: Likovno stvaralaštvo u Subotici 1944-1984, Subotičke novine, Subotica: I Dani socijalističkog preporoda, 16. novembar
 - Prolog moderne umetnosti, 23. novembar
 - III Umetničke kolonije, 7. decembar
 - IV Likovni susret, 14. decembar
 - V Nastanak i raspad grupa, 21. decembar
 - VI Trenutak sadašnji, 27. decembar
 - VII Trajne vrednosti, 4. januar

1985.

- Sava Stepanov: Prepoznavanje vrednosti, Uz izložbe u Subotici i Novom Sadu, Misao, Novi Sad, 25. januar
- Szombathy Bálint: Evtized idegrángásai, Kerekés László retrospektív kiállítása Szabadkán, Magyar Szó, Novi Sad, 13. februar
- Dragomir Ugren: Izazivanje publike, Laslo Kerekés-slike 1976-1985, Subotičke novine, Subotica, 15. februar
- Bela Duranci: Subotički opus Ferenc J. Rajhla (prikaz), Subotičke novine, Subotica, 15. mart
- Andrej Tišma: Kreativni zamah, trideset četvrta prolećna izložba ULUV-a u Galeriji Likovnog susreta u Subotici, Dnevnik, Novi Sad, 21. april
- Sava Stepanov: Likovno proleće u Subotici; Uz 34. prolećnu izložbu ULUV-a, Misao, Novi Sad, 25. april
- Nermina Kurspahić: Samosvojan put: Skulpture i crteži Boška Kućanskog u galeriji „Likovni susret“, Odjek, Sarajevo, septembar
- M. M.: Čovek i njegov trag, razgovor sa slikarom Šandorom Torokom povodom izložbe „Prostor i vreme“, Subotičke novine, 22. novembar Subotica,
- S. Duvnjak: Konjović „obojio“ Rajhlovu palatu, Subotičke novine, Subotica, 13. decembar
- Ivo Popić: Subotički likovni dnevnik; Dve značajne izložbe, Misao, Novi Sad, decembar

1986.

- Gyermán Tibor: Terra et Forma viva, Magyar Szó, Novi Sad, 13. januar
- Gyermán Tibor: Egy kor alkanya, Dudás szabadkai kiállításáról, Magyar Szó, Novi Sad, 3. mart
- Bela Duranci: „Uvek na osunčanoj strani života“ (Milan Konjović), Glasnik, Subotica, 31. mart
- S. Duvnjak: Dado Đurić i umetnici iz Grenobla, Subotičke novine, Subotica, 11. april
- L. Ivković: Veliki odziv umetnika – Otvoren VI trijenale jugoslovenske keramike, Politika, Beograd, 26. maj
- S. Duvnjak: Otisci vremena u glini – Otvoren 6. Trijenale jugoslovenske keramike, Subotičke novine, Subotica, 30. maj
- Sava Stepanov: Zbornik kolonija; Subotički „Likovni susret“ izdao Adresar umetničkih kolonija i vajarstvih simpozijuma Jugoslavije, Misao, Novi Sad, 5. juni
- J. S.: Smotra trogodišnjih postignuća – VI trijenale jugoslovenske keramike, Vjesnik, Zagreb, 7. juni
- Andrej Tišma: Celovita slika – Šesti trijenale jugoslovenske keramike u Likovnom susretu u Subotici—180 radova, 105 autora, Dnevnik, Novi Sad, 6. juni
- Aleksander Bassin: Keramika kot umetniška prvina, Ob četvrtom bienalu jugoslovenske keramike v Subotici, Naši razgledi, Ljubljana, 20. juni
- P. Đuza: Bez dobrog recepta—Likovne kolonije (Adresar UK), Jedinstvo, Priština, 10. juli
- Z. Markuš: Savršenstvo obrade (Šesti trijenale jugoslovenske keramike), Politika, Beograd, 26. avgust
- Radmila Rebić: Bogatstvo nove keramike—VI trijenale jugoslovenske keramike, Galaksija, Beograd, 1. septembar
- Dragomir Ugren: Tendencija na proveru—„Nova umetnost 70-ih doslednost i kontinuitet“, Subotičke novine, Subotica, 12. septembar
- P. Náray Éva: Következétség és folytonosság—A hetvenes évek új művészeti törekvéseit bemutató szabadkai kiállításról, Magyar Szó, Novi Sad, 23. septembar

- Đorđe Pisarev: Čudesna kuća „strave“,—Subotica, izložba Nova umetnost 70-ih doslednost i kontinuitet, Glas omladine, Novi Sad, 8. oktobar

1987.

- P. Náray Éva: A valóság és a hagyomány ihlető ereje—Novák András és Papp György szegedi képzőművészek szabadkai kiállításáról, Magyar Szó, Novi Sad, 13. januar
- P. Náray Éva: Szürke elegancia—Zdravko Mandić képeinek kiállítása – Szabadka, Képzőművészeti Találkozó, Magyar Szó, Novi Sad, 18. mart
- Dudás Antal: Zdravko Mandić szabadkai tárlata, 7 Nap, Subotica, 27. mart
- Sava Stepanov: Izaberi u pogrešnom (izložba Balinta Sombatija), Glas omladine, Novi Sad, 11. mart
- Ács József: Világhíradó—Szombathy Bálint kiállítása Szabadkán, a Képzőművészeti Találkozó képtárlatán, Magyar Szó, Novi Sad, 14. mart
- Kerekés László: A képközlő megrohamozása – Szombathy Bálint szabadkai tárlatáról, Dolgozók, Novi Sad, 19. mart
- Ivo Popić: Četvrti veka Likovnog susreta, Misao, Novi Sad, 25. april
- Laslo Kerekés: naizgled jednostavno—Dragomir Ugren u subotičkom salonu „Likovni susret“, Glas omladine, Novi Sad, 3. juni
- Sava Stepanov: Kroz vojvođanske galerije, Misao, Novi Sad, 15. juni
- Sava Stepanov: Stvarno i slučajno – Zrenjaninska izložba Dušana Todorovića i subotička postavka slika Dragomira Ugrena, Oko, Zagreb, 2. juli
- Dudás Antal: Savo Halugin rajzai, 7 Nap, Subotica, 28. avgust
- Antal Dudaš: Ugren u Segedinu, Subotičke novine, Subotica, 2. oktobar
- Dudaš Antal: Fiatlok jelképes feltörése (ULUV – ULUPUD), 7 Nap, Subotica, 13. novembar
- Sava Stepanov: Svedoci svoga vremena (S. Halugin), Misao, Novi Sad, 20. novembar
- Dudaš Antal: Térbe álmódott szobrok – Savo Halugin tárlata Szabadkán, 7 Nap, 27. novembar
- Bücsü Ottó: Negyed évszázad a művészet szolgálatában, Misao, Novi Sad, 25. decembar

R U K O V E T, časopis za književnost, umetnost i društvena pitanja SUBOTICA

1962.

- Bela Duranci: Izložba ULUV-a, podružnice za Dalmaciju u Subotici, br. 3, str. 229-231

PRVI SKUP SLIKARA JUGOSLAVIJE

- Miodrag B. Protić: Problemi i perspektive savremenog jugoslovenskog slikarstva, str. 697-708.
- Zoran Đidek: Angažovanje likovne umetnosti u praksi, str. 715-726.
- Stojan Čelić: Motiv i objekat u savremenom slikarstvu, str. 727-732.
- Alenka Gerlović: Problemi kulturne politike, str. njihove međusobne veze, str. 733-737.
- Alenka Gerlović: Problemi kulturne politike, str. 738-742.
- Jovan Dimovski: O dekorativnom i intimnom slikarstvu, str. 743-751.
- Miloš Bajić: Problemi sinteze kod nas, str. 752-754.
- Jožef Ač: Zapažanja o slikarskim kolonijama i odnosima prema problemima savremene umetnosti, str. 755-759.

- Dr Sida Marjanović: Tradicija i savremeno jugoslovensko slikarstvo, str. 709-714.
- Stojan Trumić: Kontinuitet srpskog slikarstva u Vojvodini, O razvoju jugoslovenskog slikarstva, str. 760-766.

Diskusija

- Milivoj Nikolajević, str. 767-771.
- Aleksa Čelebonović, str. 771-777.
- Alenka Gerlović, str. 777-779.
- Borislav Trajkovski, str. 779-780.
- Zoran Petrović, str. 781-783.
- Miodrag B. Protić, str. 783-784.
- Duško Šojlev, str. 784-788.
- Dr Lazar Trifunović, str. 789-791.
- Marjan Pregelj, str. 791-792.
- Boško Risimović, str. 792-794.
- Jovan Dimovski, str. 794-795.
- Dragoslav Stojanović, str. 795-796.
- Zoran Petrović, str. 796-799.
- Miloš Bajić, str. 799-800.
- Janez Pirnat, str. 800.
- Dr Lazar Trifunović, str. 801.
- Duško Šojlev, str. 801.
- Deklaracija Prvog skupa slikara Jugoslavije u Subotici, str. 802-803.

1963.

- Duško Šojlev: Etički, društveni ili umetnički problem, br. 1-2, str. 24-32.
- Bela Duranci: Deset godina umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, br. 1-2, str. 109.
- Bela Duranci: Izložba keramike, br. 12, str. 668-669.

1964.

- Ivo Popić: Prvi susret slikara i vajara amatera, br. 9, str. 537.

1965.

- Bela Duranci: Zlatno doba grafike (povodom izložbe i Prvog simpozijuma grafičara Jugoslavije u Subotici, leto 1964), br. 1-2, str. 55-58.
- Bela Duranci: Izložbe (Ivan Tabaković, Klub slikara radnika, Stih i boja, Tomislav Hruškovec, Ekspresionizam u savremenoj srpskoj umetnosti, Šandor Kerekés, Amateri i naivci Tavankuta, Laslo Sabo,) br. 1-2, str. 70-74.
- Bela Duranci: Izložbe (Pionirski likovni salon-radovi učenika Osnovne škole u Malom Idošu, Mihajlo Dejanović, Onore Domije, Izložba umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, Mađarska grafika i plakati), br. 6, str. 328-332.
- Bela Duranci: Želimo izložbe i van centara-otkupe vršimo u centru (Povodom IV likovnog susreta, Palić, juli-septembar 1965), br. 7-8, str. 432-434.
- Bela Duranci: IV likovni susret, Palić 1965, br. 9, str. 483-485.
- Bela Duranci: Izložbe (Umetnici naivci, Likovna umetnost i komuna, Keramičari iz Malog Idoša, Tomislav Šebeković, Fotografije iz života u umetničkim kolonijama, Balaž G. Arpad, Podružnica ULUV-a za Vojvodinu, XXI izložba umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, 10 godina jugoslovenske grafike), br. 12, str. 704-706.

1966.

- Bela Duranci: Izložbe (Švajcarski plakat, Amateri slikari, Reprodukције dela velikih majstora), br. 2, str. 131-132.

- Bela Duranci: Izložbe (Jovan Đević, Banatski portreti Nikole Aleksića, Amateri oko „Tribine mladih“, Amateri iz Bajmoka, Nova figuracija beogradskog kruga), br. 4, str. 245-247.
- Bela Duranci: Izložbe (Živojin Turinski, Beta Vukanić, Umetnici Hodmezevašarhelja), br. 5-6, str. 327-329.
- Bela Duranci: Izložbe (Srpsko slikarstvo u XIX veku, XXI izložba subotičkih likovnih umetnika, Pasteli Ištvana Nada, Monotipije, Petera Bauma, XXII izložba bačkotopolske kolonije, Paletom kroz tri decenije), br. 7-8, 421-426.

PRVI SKUP ISTORIČARA UMETNOSTI JUGOSLAVIJE – br. 10.

- Dr Svetozar Radojčić: Mesto istoričara umetnosti u savremenom društvu, str. 521-533.
- Dr Kruno Prijatelj: Za proučavanje naše istorije umetnosti, str. 537-541.
- Dr Boris Kelemen: Tabu naivna umetnost, str. 542-546.
- Dr Lazar Trifunović: Problemi kadrova, 547-550.
- Danica Adamović: Problemi naučne dokumentacije, str. 550-553.
- Marjan Tršar: Metodi popularisanja umetnosti, str. 553-560.
- Bela Duranci: Istoričari umetnosti i umetničke kolonije, str. 560-564.
- Diskusija, str. 565-568.
- Naučna saopštenja
- Dr Leontije Pavlović: Rimska bronzana lucerna oblika ratnog broda-rezime, str. 569-571.
- Dr Kruno Prijatelj: Tri šibenske pale – rezime, str. 571.
- Mirjana Lesek: Atribucija ikonostasa šašinačke crkve Teodoru Kračunu, str. 571-573.
- Petar Momirović: Drvorez iz Čente u Banatu – rezime, str. 574.
- Zaključci Prvog skupa istoričara umetnosti, str. 577.
- Bela Duranci: Izložbe (Keramičarska kolonija u Malom Idošu, Naivne umetnice i „slamarke“ iz Tavankuta, Ferenc Maurits, Stojan Trumić, Karikature saradnika „Jež“-a, br. 11-12, str. 638-639.

1967.

- Bela Duranci: Izložbe (Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli, Ksenija Kantoci i Frano Šimunović, III izložba „Tribine mladih“, Petar Mojak, Holandski crteži, Slikari amateri pri Radničkom univerzitetu u Subotici, Kun, Tapiserije Jagode Bujčić), br. 2, str. 139-142.
- Bela Duranci: Galerija likova Radmile Radojević, br. 3-4, str. 242-244.
- Bela Duranci: Izložbe (Obrada medalja i plaketa, Srpski realisti, Radmila Radojević, Crteži Biro Mikloša, Farago Endrea, Torok Šandora; Jožef Ač, Pismo kroz vekove, Likovni umetnici grada Segedina), br. 3-4, str. 249-252.
- Bela Duranci: Izložbe (Naivni umetnici Slavonije: Ana Verić, Josip Pintarić, Petar Smajić, Duško Šojler, „Japan danas“, Jelena Čović, Kopilović, Delmiš, Majksa izložba subotičkih umetnika, Šandor Torok, Ženska moda od polovine XIX veka do tridesetih godina ovog veka), br. 5, str. 327-329.

1968.

- Bela Duranci: Likovna hronika (Povodom Likovnog susreta-Palić), br. 1, str. 74-78.
- Bela Duranci: Izložbe (Izložba povodom dodeljivanja Vukove nagrade Likovnom susretu, Kolekcija

slika iz kolonija u Senti i Bečeju, Milica Dimić, Izložba „Poklon Fonda za unapređenje kulturnih delatnosti Srbije“, Izložba zaostavštine Elemara Činčaka, Nives Kavurić-Kurtović), br. 5-6, str. 407-412.

- Bela Duranci: Tragičan sukob sa vremenom (Imre Vinkler), br. 11-12, str. 707-712.

1969.

- Bela Duranci: Čurgo-Omladinska kolonija, br. 2-3, str. 189-192

1970.

- Josip Buljović: Kulturna saradnja Osijeka, Sombora i Subotice, br. 3-4, str. 335-337.
- Bela Duranci: Izložbe u prvih šest meseci ove godine (Izložba Ferenc Kalmara i Gabora Siladija, „Počitelj“, Razija Poznovija, Ankica Oprešnik i Milan Kerac, „Čurgo“, Magdolna Kalmar, Zoran Petrović, Tivadar Vanjek, Karlo Baranji i Zlata Markov-Baranji, Zrenjanin i okolina, Izložba trojice likovnih umetnika iz Mostara), br. 3-4, str. 340-345.
- Bela Duranci: Izložbe u drugom polugodištu 1970. („Tisa 70“, Crteži i skice iz umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, „IX likovni susret“, Likovno stvaralaštvo u Subotici od 1945. do 1970, Izložba segedinskih i subotičkih umetnika, Sedamnaesta izložba umetničke kolonije u Bečeju, Dragoslav Stojanović-Sip), br. 12, str. 677-680.

1973.

- Ivo Popić: Kulturna hronika, br. 5-6, str. 376-389.
- Bela Duranci: u istraživačkoj službi na duhovnom liku zavičajca (Milan Konjović), br. 7-8, str. 514-517.
- Ivo Popić: Kulturna hronika, br. 9 10, str. 612-622.
- Ivo Popić: Kulturna hronika, br. 11-12, str. 698-705.

1974.

- Ivo Popić: Kulturna hronika, br. 1-2, str. 95-102.
- Ivo Popić: Kulturna hronika (Izložbe Likovnog susreta: Izložba belgijskih umetnika, Likovni umetnici Segedina, Đerd Šabo, Ana Bukvić, Izložba Kalmara Čohanja i Zoltana Lenkeja), br. 3-4, str. 221-225.
- Ivo Popić: Kulturna hronika (Izložbe Likovnog susreta: Izložba iz fonda Likovne jeseni Sombor, Karel Zelenko i Sonja Rauter Zelenko, 38. izložba Umetničke kolonije Bačka Topola), br. 5-6, str. 349-353.
- Ivo Popić: Kulturna hronika (Izložbe Likovnog susreta: Osijek-Sombor-Subotica, „Žito, leto i sunce“, Albina Jakić, Branislav Brankov), br. 11-12, str. 686-690.

1975.

- Ivo Popić: Likovna hronika (Finska grafika, Pejzaž u savremenoj umetnosti Jugoslavije, Branislav Makeš i Branimir Minić, Izložba umetnika-žena iz Jugoslavije i Mađarske, Martin Ferenc, Skulptura, grafika, keramika iz fonda Likovnog susreta, Mirjana Šipoš, Aleksandar Lakić), br. 7-8, str. 499-504.
- Ivo Popić: Likovna hronika (Članovi riječkog poddobra, „Priroda i boginja sećanja“ – Bogdan Bogdanović, Univerzalnost Aleksandra Zarina, Uvijek rado viden u Subotici – Milan Konjović, Ništa bez pravog likovnog odgovora – Eija Markkanen, „Posle 30 godina“, Smotra jugoslovenske grafike – XIV likovni susret), br. 11-12, str. 789-808.

1976.

- Branka Dejanović: Uz izložbu četiri keramičarke, br. 5-6, str. 306-307.
- Ivo Popić: Likovna hronika (Grafika iz susjedne Mađarske, Pjesnik ravnice – Milenko Vuksanović Čića, Četiri keramičarke, Slike i crteži Borislava Brankova, Ženski akt kao tema – Jura Labaš), br. 7-8, str. 409-419.

1980.

- Ivo Popić: Keramika i slike – Eržebet Šinković i Šandor Torok, br. 2, str. 180-184.
- Danica Vojnić Purčar: Trijenale keramike, br. 4, str. 451-452.

1983.

- Bela Duranci: Žolnai keramika, br. 3, str. 51-52.
- Dragomir Ugren: Vojvodanska vizuelna poezija, Stjepan Gračan – Ana Bešlić, br. 4, str. 105-112.
- Dragomir Ugren: Peti trijenale jugoslovenske keramike, br. 5, str. 73-75.
- Dragomir Ugren: Subotičke intime, br. 6, str. 84-86.

1984.

- Dragomir Ugren: Slika – crtež osamdesetih godina, br. 4, str. 375-382.
- Tibor Gajdoš: Misli o Handi i njegovoj umetnosti „I. S. Handa Bandi“, br. 6, str. 658-670.

1985.

- Jožef Ač: Likovno stvaralaštvo u Subotici 1944-1984, br. 2, str. 162-169.
- Tibor Gajdoš: Vek i po likovnog stvaralaštva, br. 2, str. 170-177.
- Dragomir Ugren: Stvaralac i njegova slika – Razgovor sa Laslom Kerekešom, br. 4, str. 413-420.
- Bela Duranci: Izložba slika Šandora Toroka, „Pariska izložba“ Milana Konjovića, br. 6, str. 598-603.
- Ferenc Cvitko: Tri uspešna koncerta, br. 6, str. 605-606.

1986.

- Bela Duranci: Biró Miklós (1948-1975) – Likovni susret* 1985, br. 1, str. 99-102.
- Bela Duranci: Mitologija stvarnosti Ane Bukvić, br. 6, str. 549-551.
- Antal Dudaš: Izložba Pavla Blesića, br. 6, str. 555.

1987.

- Bela Duranci: Slike Zdravka Mandića, br. 2, str. 208-210.
- Dragomir Ugren: Yu fest imago, br. 4, str. 390-391
- Ješa Denegri: Od sredine ka kraju decenije: Umetnost u Okrlju „gipke misli“, br. 4, str. 392-393.
- Vladimir Gudac: Acitobus čilap, br. 4, str. 393-398.
- Balint Sombati: Tama – vrata čuda; Nepomućene forme, br. 4, str. 398.
- Ratomir Kulić: Achromia, br. 4, str. 399-401.
- Dragomir Ugren: Crteži Save Halugina, br. 4, str. 401.
- Bela Duranci: Ishodišta i stecišta likovnog kontinuiteta u Subotici (Povodom dvadesetpetogodišnjice „Likovnog susreta“), br. 6, str. 547-577.

HID

Irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat

1964.
Ládi István: A képzőművészet helye, br. 6. str. 716.
1966.
Ács József: Az intézmények szerepe a képzőművészetben, br. 2. str. 261.
1969.
Burány Nándor: Krónika, br. 11–12 str. 1297.
1974.
Szombathy Bálint: A Bosch + Bosch első (festészeti) korszaka br. 9. str. 1010.
1975.
Tripolszky Géza: A zentai művésztelep, br. 7–8. str. 759.
1977.
Tomán László: Palicsi tárlatok (o izložbi Milana Konjovića i članova ULUV-a na Paliću) br. 7–8. str. 1007.
Bela Duranci: A tájkép lelke a felhő és az ég (članak je posvećen Ivanu Tabakoviću), br. 9. str. 1154.
1978.
Bela Duranci: Vinkler Imre, br. 12. str. 1524.
1979.
Bela Duranci: A XVII. századki képzőművészeti találkozók, br. 2. str. 257.
Ács Károly: A modern keramika félszázada Szerbiában és Vajdaságban, br. 10. str. 1259.
Bela Duranci: Szecessziós építkezésünk, br. 12. str. 1508.
1980.
Bordás Győző: Elismerés Maurits Ferencnek, br. 1. str. 133.
Bordás Győző: Művészetgrafikai és nyomdaipari kiállítás Szabadkán, br. 1. str. 133.
1981.
Sáfrány Imre: Tallózás a Wanyek-kritikákban, br. 2. str. 228.
Bordás Győző: Wanyek Tivadar jelentősebb önálló tárlatai, br. 2. str. 239.
Jakac-kiállítás Szarajevóban, Wanyek tárlat Szabadkán, br. 7–8. str. 954.
1982.
Bela Duranci: A Franzer galéria kiállításairól, br. 3. str. 421–422.
Bela Duranci: Szabadkai kiállítások, br. 6. str. 834–837.
Bela Duranci: Szubjektív sorok egy tárlat kapcsán, br. 11. str. 1335.
1983.
Bela Duranci: A zsolnay-kerámia Jugoszláviában, br. 3 str. 308–310.
Ács József: A Képzőművészeti Találkozó kiállításáról, br. 3. str. 408.
Bela Duranci: In memoriam Lazar Trifunović, br. 9. str. 1085.
Bordás Győző: Moják Aranka kiállítása Belgrádban, br. 9. str. 1110.

1984.
Bela Duranci: Moják Aranka kiállítása, br. 1. str. 107.
Bela Duranci: Moják arcképcsarnoka, br. 6 str. 923.
Tolnai Ottó: Két jegyzet Mauritsról, br. 6. str. 930.
Bela Duranci: A XX. század vajdasági képzőművészete, br. 11. str. 1580.
Bela Duranci: Szabadkai kiállítások, br. 11. str. 1587.
1985.
Bela Duranci: Négy évtized képzőművészete Szabadkán, br. 2. str. 287.
Németh Lajos: Kondor-kiállítás Szabadkán, br. 6. str. 860.
Bela Duranci: Kondor Béla 1931–1972., br. 6. str. 866.
Hegyi Lóránd: Kondor Béla az „új komolyság” művészete, br. 6. str. 877.
Bela Duranci: Kiállítások, br. 11. str. 1541.
1986.
Bela Duranci: Torok Sándor tárlata, br. 1. str. 138.
Bela Duranci: Vajdaság képzőművészete, br. 2. str. 245.
Tolnai Ottó: Torok Sándor, br. 3. str. 454.
B. I. Kiállítás (o novosadskoj postavi izložbe Šandora Toroka) br. 3. str. 462.
Tolnai Ottó: Két kis jegyzet Kubát Józsefről, br. 5. str. 728.
Bela Duranci: Lélek és forma, br. 7–8. str. 987.
Bela Duranci: Adalékok a XX. század művészettörténeti kutatásokhoz, br. 10. str. 1236.
Kiállítások (nova umetnost sedamdesetih), br. 10. str. 1305.
Bela Duranci: Adalékok a XX. század művészettörténeti kutatásokhoz, br. 12. str. 1469.
1987.
Bela Duranci: A festő, a szerző és a műbíró, br. 1. str. 119.
Bodrogyvári díjak, br. 2. str. 284.
B. D.: Szabadka művelődési hagyományai, br. 4. str. 570.
Szombathy Bálint tárlata, br. 4. str. 570.
Bela Duranci: Zdravko Mandić retrospektív kiállításáról, br. 5. str. 724.
- LÉTÜNK
Társadalom, tudomány, kultúra
1972.
In memoriam Dévica Imre, Nekrológusok – Miloš Bajić, br. 3–4. str. 197–198.
Szilágyi Gábor: A művésztelepek az alkotók szem- szögéből br. 5. str. 95–110.
1973.
Minda Tibor: A vajdasági művésztelepek társadalmi és kulturális vonatkozásairól, br. 5. str. 87–89.
Bogomil Kaltravaris: Visszapillantás, br. 5. str. 91–94.
Szilágyi Gábor: Előszó a Művésztelepek Vajdaságban 1952–1972. című kiadványához, br. 5. str. 95–96.
1978.
Bela Duranci: Vajdaságnak képzeletátsírással való átlényegesítése (Szilágyi Gábor művészetéről) br. 2. str. 73–79.

1979.
Bela Duranci: A topolyai művésztelep negyed évszázados fejlődése, fordította: Hornok Ferenc, br. 2. str. 377–384.
Kača Cvjin: Szecessziós stílusterkvések jelent- kezése Szabadka építészetében, fordította: Ágoston Pribilla Valéria, br. 5. str. 837–861.
1982.
Szilágyi Gábor: Vajdasági képzőművészeti talál- kozók (országos képzőművészeti találkozók Sza- badkán 1962–1982.) br. 3–4. str. 582–596.
1984.
Szilágyi Gábor: Moják Aranka a kerámiavilágban (A keramikusnő retrospektív kiállítása és a kishe- gyesi kerámiaműhely huszonötödik éve alkalmából), br. 1. str. 57–90.
1985.
Bela Duranci: Faragó Endre, br. 5. str. 672–693.
- ÜZENET
Irodalmi, művészeti, kritikai és társadalomtudományi folyóirat
1972.
Lévay Endre: Tíz év a képzőművészetért (a Ké- pzőművészeti Találkozó jubileum), br. 6–7. str. 416–419.
1974.
Lévay Endre: Művésztelepek Vajdaságban, br. 2. str. 156–158.
1975.
Ivo Popić: Időben és térben (Mihajlo Dejanović munkásságáról), fordította: Volgyi Endre, br. 11. str. 890–895.
1977.
Lévay Endre: A jugoszláv keramika 3. triennáléja, 10. br. 10 str. 597–599.
Lánc Sándor: Tájhoz kötöttség és vizionáriusság (Szilágyi Gábor festészetéről), br. 11. str. 697–699.
Kenyeres Kovács Márta: Képek és kerámiák (Dudás Antal és Ivan Jandrić tárlatáról), br. 11. str. 700–701.
1978.
Szelesi Zoltán: Szabadka és Szeged képzőművé- szeti kapcsolatai, br. 1. str. 83–84.
1985.
Sebők Zoltán: Képzőművészeti alkotások 1944 és 1984. között (A Képzőművészeti Találkozó ret- rospektív kiállításáról) br. 1. str. 39–42.
Lévay Endre: Művészetének vonala kiindulópontjára mindig visszatér (Naplójegyzetek Hangya András tárlatáról) br. 1. str. 43.
Sebők Zoltán: A víziók festője (Kondor Béla Sza- badkai tárlata kapcsán), br. 7–8. str. 502–503.

Članovi kolektiva

JUGOSLOVENSKA MANIFESTACIJA „LIKOVNI SUSRET PALIĆ– KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ, 1962–1969

Dévícs Imre, upravník 1962–1969
Bela Duranci, stručni saradnik 1962–1969
Szilágyi Gábor, stručni saradnik
1962–1969
Torok Sándor, stručni saradnik 1962–1969
Engi Károly, administrativni referent
1962–1969

RADNA ORGANIZACIJA „LIKOVNI SUSRET– KÉPZŐMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓ SUBOTICA

STRUČNO OSOBLJE

Ana Bukvić, stručni saradnik 1974–1977
Kata Cvijin Martinović, kustos 1981–1985
Branislava Dejanović, stručni saradnik
1973–1975
Hegedűs Márta, direktor 1987–
Lévay Endre, stručni saradnik 1969–1973
Nagy Izabella, stručni saradnik 1979–1979
Szajkó István, stručni saradnik 1979–1982
Szilágyi Gábor, direktor 1969–1982
Petar Šadi, grafičar–dizajner 1978–
Marija Šimoković, direktor 1982–1986;
kustos 1986–1987
Olga Šram, kustos 1985–
Katarina Tonković, stručni saradnik
1976–1978
Dragomir Ugren, kustos 1983–

DOKUMENTACIJA

Katarina Tonković Marijanski, kustos
dokumentarista 1984–
Katarina Mesaroš, dokumentarista
1972–1984
Hegedűs Budánovich Mária,
dokumentarista sekretar 1985–

RAČUNOVODSTVO

Kornelija Adžić 1986–
Ezsiás Robert 1982–1985
Fehér Judit 1987–
Katarina Francišković 1982–1984
Marta Getman 1972–1973
Jelisaveta Jakobčić 1969–1972
Judita Kendereši 1973–1981
Ivanka Orčić 1985–1986
Ljubica Santo 1985–1986
Vica Juhász Otilija 1981–1983

PRODAJNO ODELENJE

Ivanka Orčić 1987

TEHNIČKA I ČUVARSKA SLUŽBA

Barna Ferenc 1970–1974
Bela Matilda 1980–
Kis Mária 1970–1982
Ljubomir Lančuški 1982
Hilda Lazić 1979–1979
Palatinus Mária 1973–1976
Sonja Stojković 1976–1976
Ruža Sudarević 1970–1972
Ana Suknović 1976–1976
Šaling Ferenc 1974–
Dragica Tolj 1969–1970
Jelena Vuković 1976–

REDAKCIONI ODBOR – SZERKESZTŐSÉG

Dorđe Jović

Bela Duranci

Szilágyi Gábor

Katarina Tonković Marijanski

Hegedűs Márta

Petar Šadi

Dragomir Ugren

**REDAKCIJA
SZERKESZTŐSÉG TAGJAI**

Dorđe Jović

Hegedűs Márta

Petar Šadi

GRAFIČKI UREDNIK – GRAFIKAI SZERKESZTŐ

Schadi

PREVOD – FORDÍTOTTA

Gubás Ágota

Kraus Magda

LEKTOR – LEKTOR

Josip Buljovčić

FOTOGRAFIJE – FÉNYKÉPEK

Megyeri Pál

Ištván Stojko

